

FAKTORİNG SEKTÖRÜ

Haziran 2014

TÜRKİYE'DE FAKTORİNG SEKTÖRÜ

Haziran 2014

İÇİNDEKİLER

1. YÖNETİCİ ÖZETİ	1
2. FAKTORİNG SEKTÖRÜNE GENEL BAKIŞ	3
İş Modelleri ve Yönetim Stratejileri	5
2013 Yılı Faaliyet Ortamı	6
Bankacılık Sektöründe Gelişmeler	8
Factoring Alacaklarının Niteliği	10
Yabancı Para Fonlama ve Factoring Alacakları	11
Factoring'de Vade	12
Yıllık Ciro	12
Sektörel Risk Dağılımı	13
Sektörel Ciro Dağılımı	15
3. FAKTORİNG HİZMETLERİ	16
Türkiye'de KOBİ Gerçeği	17
4. FAKTORİNG ŞİRKETLERİ	18
Şirketler ve Pazar Payları	18
Sektörde Yoğunlaşma	23
Aktif Büyüklüklerine Göre Pazar Payları	24
Factoring Alacaklarına Göre Pazar Payları	26
Şirketlerde Hissedar Yapısı	28
Yabancı Şirketlerin Payı	29
Halka Açık Şirketler	30
Factoring Şirketlerinin Çalışma Modelleri ve Stratejileri	31
Yönetim ve Yöneticiler	32
Şubeler ve İstihdam	32
Verimlilik	34
Sektöre Yeni Katılanlar ve Kapatılanlar	35
5. FAKTORİNG ŞİRKETLERİNİN FİNANSAL ANALİZİ	36
Bilanço Yapıları ve Büyüme Oranları	36
Nazım Hesaplar	39
Kârlılık	40
Aktif kalitesi	47
Fon Kaynakları	50
A. Özkaynaklar	50
B. Krediler	50
C. Bankalardan Yurtiçi Kredi Kullanımları	51
D. Yurtdışı Bankalardan Kredi Kullanımları	52
E. Tahvil İhraçları	53
F. Borçluluk Oranları	57
6. YURTDIŞI FAKTORİNG	58
Uluslararası Factoring Şirketleri Örgütü FCI	58
Factoring Sektöründe Yurtdışı İşlemler	61
İhracatta ve İthalatta Ödeme Şekilleri	64
7. YASAL ÇERÇEVE	65
Muhasebe Kuralları	65
8. TÜRKİYE'DE ÇEK İŞLEMLERİ	68
Karşılıksız Çeklerin Gelişimi	68

Çek Kullanımının Daralmasının Etkileri	70
Protestolu Senetler	70
EK 1 - BDDK FAKTORİNG VERİLERİ	73
EK 2 - ŞUBELER	80
EK 3 – LİSANSI İPTAL EDİLEN ŞİRKETLER	82
EK 4 – ÜLKELER İTİBARIYLA FAKTORİNG VERİLERİ	83
Kaynaklar	87

GRAFİKLERİN LİSTESİ

Şekil 1. Faktoring Şirketlerinin Sayısı	Şekil 2. Toplam Varlıklar (Milyar TL)	3
Şekil 3. Finansal Kur. Alacaklar Açısından Payı	Şekil 4. Finansal Kur. İşlem Hacmi Payları	3
Şekil 5. Net kâr/Ortalama Aktifler (%)	Şekil 6. Net kâr/Ortalama Özkaynaklar (%)	6
Şekil 7. Döviz Kurları (1 Dolar=TL)		7
Şekil 8. Ticari Kredilere Uygulanan Faiz Oranları		7
Şekil 9. Gösterge Faizleri		7
Şekil 10. Ticari Kredilerin TGA'larında Yıllık Artış		8
Şekil 11 - Banka Kredileri ve Faktoring Alacakları Yıllık Artış Hızı (%)		9
Şekil 12. Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kredileri Yıllık Büyüme (%)		9
Şekil 13. 2013 yılında Faktoring Alacaklarının Niteliklerine Göre Dağılımı		10
Şekil 14. Yurtiçi/Yurt Dışı Faktoring	Şekil 15. Kabili Rücu/Gayri Kabili Rücu	11
Şekil 16. Yurtiçi ve Yurtdışı Faktoring		12
Şekil 17. Faktoring Alacaklarının Sektörel Dağılımı (%)		14
Şekil 18. 2013 Yılında Cironun Sektörel Dağılımı		15
Şekil 19. 2013 Yılı Pazar Paylarına Göre Dağılım		20
Şekil 20 - Aktiflerin Dağılımı (2013)	Şekil 21 - Pasiflerin Dağılımı (2013)	36
Şekil 22. Özkaynaklar		37
Şekil 23. Toplam Nazım Hesapların Toplam Aktiflere Oranı		39
Şekil 24 - Fonlama Maliyeti ve Aktiflerin Getirisi	Şekil 25 - Net Faktoring Faiz Marjı	42
Şekil 26. Tahsili Gecikmiş Alacaklar		47
Şekil 27. Tahsili Gecikmiş Alacaklar /Toplam Faktoring Alacakları (%) – 3 aylık Veriler		47
Şekil 28. Özel Karşılıklar/TGA (%)		49
Şekil 29. Faktoring Alacakları ve Kredi Kullanımı (Milyon TL)		51
Şekil 30 - Faktoring Şirketlerinin Mevduat Bankalarından Kredi Kullanımı		52
Şekil 31. Mevduat Bankalarından Kullanılan Krediler (3 aylık)		52
Şekil 32. Faktoring Şirketlerinin Bakiye Tahvil İhraçları		53
Şekil 33. Fonlama		53
Şekil 34. Faktoring Alacaklarının Fonlanması		53
Şekil 35. İhraç Edilen ve Stok Bakiye Özel Sektör Tahvilleri		54
Şekil 36. Dünya Faktoring Cirosu		58
Şekil 37. Türkiye'nin Yıllık Cirosu (Milyon ABD Doları)		58
Şekil 38. Cironun Dağılımı (2013)		61
Şekil 39. Yurtdışı Cironun Toplam Ciro İçindeki Payı (%)		62
Şekil 40. Türkiye'de Çek İşlem Hacmi ve Çek Adedi		68
Şekil 41. Karşılıksız Çeklerin Sayı ve Değer olarak Oranları		69
Şekil 42. Protestolu Senetler		70

TABLoların LİSTESİ

Tablo 1. Yıllar İtibariyle Türkiye’de Finansman Kuruluşlarının Sayıları	3
Tablo 2. Faktoring Sektörünün Yapısal Göstergeleri	4
Tablo 3. Faktoring Sektörünün Finansal Göstergeleri (1000 TL)	4
Tablo 4. Faktoring Sektörü Rasyoları (%)	4
Tablo 5. Faktoring Sektörü Temel Göstergeler	4
Tablo 6. Aynı Büyüklükteki Şirketlerin İş Modellerinin Karşılaştırılması	5
Tablo 7. Bankaların Finansal Göstergeleri	8
Tablo 8. Bankacılık ve Finansal Kiralama Sektörü ile Kârlılık Rasyolarının Karşılaştırılması	9
Tablo 9. Faktoring Alacaklarının Dağılımı (%).....	10
Tablo 10. Rücu Edilebilmeye Göre Faktoring Alacakları (1000 TL)	10
Tablo 11. Yurt İçi – Yurt Dışı Faktoring Dağılımı (1000 TL).....	11
Tablo 12. Net Faktoring Alacaklarının TL/YP Dağılımı (Milyon TL).....	11
Tablo 13. Faktoring Gelirleri (Milyon TL)	11
Tablo 14. Alınan Krediler TL/YP Dağılımı (Milyon TL)	11
Tablo 15. Yıllık Ciro (1000 TL)	12
Tablo 16. 3-Aylık Dönemler itibariyle Ciro (1000 TL) (Birikimli).....	12
Tablo 17. Faktoring Alacaklarının Sektörlere göre Dağılımı (1000 TL).....	13
Tablo 18. Sektörel Dağılımda 2012 – 2013 Farkları	14
Tablo 19. Yıllık Ciroların Sektörel Dağılımı (Milyon TL).....	15
Tablo 20. Türkiye’de 2014 Yılında KOBİ’lerin Dağılımı.....	17
Tablo 21. 31.12.2013 itibariyle Türkiye’ de faaliyette bulunan Faktoring Şirketleri (1000 TL).....	18
Tablo 22. Faktoring Şirketlerinin Ölçeklere göre Sayıları (BDDK).....	20
Tablo 23. Aktiflerin Yoğunlaşması (%)	20
Tablo 24. Faktoring Şirketlerinin Ölçeklere göre Sayıları ve Payları (Turkrating).....	20
Tablo 25. Faktoring Şirketleri Toplam Aktifleri.....	21
Tablo 26. Bankaların Faktoring Alacakları (1000 TL)	22
Tablo 27. Banka İştiraki ve Bağımsız Faktoring Şirketlerinin Karşılaştırılması (%)	23
Tablo 28. Banka İştiraki ve Bağımsız Faktoring Şirketlerinin Karlılık Karşılaştırması (%).....	23
Tablo 29. Aktif Büyüklüklerine Göre Pazar Payları	24
Tablo 30. Faktoring Alacaklarına Göre Pazar Payları (1000 TL).....	26
Tablo 31. Banka İştiraki Faktoring Şirketlerinin Toplam Varlıkları (1000 TL).....	28
Tablo 32. En Büyük Bağımsız Faktoring Şirketlerinin Aktif Büyüklüğü (1000 TL)	28
Tablo 33. Banka İştirakleri ve Bağımsız Faktoring Şirketlerinin Sektördeki Payları (%).....	29
Tablo 34. Banka İştiraki ve Bağımsız Faktoring Şirketlerinin Finansal Rasyolarının Karşılaştırılması	29
Tablo 35. Faktoring Şirketlerinde Yabancıların Payları.....	30
Tablo 36. Çalışan sayısı ve Personel Giderleri	32
Tablo 37. Şirketlerde Çalışan Sayısı (2013)*	33
Tablo 38. Verimlilik Rasyoları	34
Tablo 39. BDDK’nın Değerlendirmekte Olduğu İzin ve Yetkilendirme Talepleri	35
Tablo 40. BDDK’dan Kuruluş ve Faaliyet İzni Alan Firmalar (2011-2014)	35
Tablo 41. Toplam Sektör Bilançosu (Milyon TL)	36
Tablo 42. Aktiflerin ve Pasiflerin Kompozisyonu	37
Tablo 43. Yıllık Büyüme Oranları (%)	37
Tablo 44. Faktoring Sektörü Özet Bilanço (1000 TL).....	38
Tablo 45. Nazım Hesaplar (Milyon TL).....	39
Tablo 46. Faktoring Şirketleri Ana Gelir Kalemleri (1000 TL)	40

Tablo 47. Kar/Zarar Tablosu (1000 TL)	41
Tablo 48. Kârlılık Rasyoları (Özet).....	41
Tablo 49. Kârlılık Rasyoları	42
Tablo 50. 2012-2013 Yıllarında Faktoring Şirketlerinin Kârlılık Performansları	43
Tablo 51. Net Faaliyet Kârına Göre Kârlılık Rasyoları*	45
Tablo 52. Faktoring Şirketlerinin 2013 Yılında Gruplarına Göre Kârlılık Rasyoları.....	46
Tablo 53. Aktif Kalitesi.....	47
Tablo 54. Faktoring Şirketlerinin Aktif Kalitesi	48
Tablo 55. Özkaynakların Kompozisyonu (Milyon TL)	50
Tablo 56. Faktoring Sektörü Kredi Kullanımı (Milyon TL).....	51
Tablo 57. Krediler (Milyon TL).....	51
Tablo 58. Faktoring Sektörünün Mevduat ve Yatırım Bankalarından Kullandıkları Krediler (1000 TL)	52
Tablo 59. Özel Sektör Borçlanma Araçları	54
Tablo 60. Yıllar itibarıyla İhraç Edilen Özel Sektör Tahvilleri (Milyon TL).....	54
Tablo 61. 2008-2013 Yıllarında Faktoring Sektörünün İhraç Etmiş Olduğu Tahviller (Milyon TL).....	55
Tablo 62. 2011 Yılı Faktoring Şirketleri Tahvil İhraçları	55
Tablo 63. 2012 Yılı Faktoring Şirketleri Tahvil İhraçları	55
Tablo 64. 2013 Yılı Faktoring Şirketleri Tahvil İhraçları	56
Tablo 67. FCI Verilerine Göre Dünya Faktoring Sektörü Ciro Dağılımı (Milyon Dolar)	59
Tablo 68. Dünyada En Yüksek Faktoring Ciroları Olan Ülkeler (Milyon Dolar)	59
Tablo 69. 2005 – 2012 Yıllarında Ülke Bazında Faktoring Ciroları (Milyon Dolar)	60
Tablo 70. İhracat Faktoring'inde En Yüksek Ciroya Sahip 20 Ülke	60
Tablo 71. İthalat Faktoring'inde En Yüksek Ciroya Sahip 20 Ülke	60
Tablo 72. Yıllık Yurtiçi ve Yurtdışı Faktoring Cirosu (Milyon ABD Doları).....	61
Tablo 73. GSYH ve Faktoring Penetrasyon Oranı	62
Tablo 74. Faktoring Sektörü Ciro Dağılımı (Milyon Dolar)	62
Tablo 75. 2013 Yılında Yurtdışı İşlemler Yapan Şirketler ve İşlem Hacimleri (1000)	63
Tablo 76. 2012 Yılında Yurtdışı İşlemler Yapan Şirketler ve İşlem Hacimleri (1000)	63
Tablo 77. Ödeme Şekillerine Göre İhracatımız (Milyon USD)	64
Tablo 78. Ödeme Şekillerine Göre İthalatımız (Milyon USD)	64
Tablo 79. Takasa Konu Çek Adetlerinin Tutar Dilimlerine Göre Dağılımı (%)	68
Tablo 80. Karşılıksız Çeklerin Hacmi (Milyon TL)	69
Tablo 81. Yıllar itibarıyla Karşılıksız Çek Oranları	69
Tablo 82. Protestolu Senetler	70

1. YÖNETİCİ ÖZETİ

2013 sonunda 76 şirketten oluşan Türkiye Faktoring Sektörünün toplam aktifleri 21,8 milyar TL'dir. Türkiye için bu sektörde oldukça yüksek sayıda görünen bu şirketler, aslında birbirinden oldukça farklı yapıda alt gruplar oluşturmaktadırlar. Organizasyonları, müşteri tabanları ve sundukları hizmetler açısından farklı iş stratejileri çerçevesinde çalışan bu şirketlerin son yıllarda müşteri segmentlerini çeşitlendirme çabaları içinde oldukları görülmektedir. Daha açık bir ifade ile, kimi şirket aktiflerini büyütmek amacıyla daha önce çalışmadığı daha büyük şirketlerle daha büyük montanlı işlemlere başlamış, kimi şirket de daha yüksek kâr marjlarına ulaşmak için daha da küçük KOBİ'lere ulaşma gayreti içinde olmuştur.

2013 yılında her ne kadar ekonomik büyüme %4 olarak 2012 yılının üzerinde gerçekleşmiş ise de faiz oranlarında ve kurlardaki oynaklık pek çok sektörü olumsuz etkilemiştir. Ekonomik istikrarsızlığın ve 2013 boyunca süregelen belirsizliklerin faktoring şirketlerinin ana müşteri segmenti olan orta ve küçük işletmelerin mali durumlarını önemli ölçüde etkilediği anlaşılmaktadır. Diğer taraftan hem piyasada likidite sıkıntısı, hem bankaların kredileri kısımları, hem de çek kullanımının daralması ile ödemelerde aksamaların olması kaçınılmaz olmuştur. Bu zor koşullarda KOBİ'lerin mali durumlarının ciddi bir şekilde sarsıldığı anlaşılmaktadır. TİM'in en büyük 1000 ihracatçı şirket üzerinde yaptığı çalışma bu şirketlerin kârlılık oranlarının 2013 yılında son beş yılın en düşük seviyesinde olduğunu göstermektedir.

2013 yılında faktoring sektöründe faaliyette bulunan 76 şirketin toplam aktifleri %20 büyüme göstererek 21,8 milyar TL'ye ulaşmıştır. Dolar bazında ise Türk Lirasının değer kaybetmesi sonucu toplam aktiflerin 10,2 milyar dolarda kalmış olduğuna ve ancak %0,5 artış göstermiş olduğuna da işaret etmek gerekir. Son yıllarda hızla kurumsallaşan ve risk yönetim sistemlerini geliştirmiş olan bazı faktoring şirketlerinin bu olumsuz ortamda tedbirli olmayı tercih ederek plasmanlarını kısmayı tercih ettikleri düşünülmektedir. Bağımsız denetim raporlarından derlenen verilere göre 76 şirketten 12'sinin toplam aktifleri küçülmüştür. Buna mukabil son iki yıl içinde sektöre girmiş olan yeni şirketler birkaç kat büyümüşlerdir. 2013 yılında brüt faktoring alacakları %23 artışla 21,1 milyar TL'ye ulaşmıştır. Ortalama 90 gün vadeli çalıştıkları dikkate alındığında 21,1 milyar TL'lik net faktoring alacakları bir yıl içinde dört katı bir finansman yaratmaktadır. Nazım hesaplarda görülen tahsilât ve garanti işlemlerinden oluşan hizmetler de dikkate alındığında reel sektöre sağlanan nakdi ve gayri nakdi işlemlerin toplamı daha da yüksektir.

2013 yılında toplam aktifleri itibarıyla sektörün %51,8'ini oluşturan 14 banka iştiraki faktoring şirketi toplam net kârdan %45,6 pay almıştır. Banka iştiraki olmayan en büyük 24 bağımsız şirket ise, toplam aktifler içinde %27,6 paya sahiptir ve toplam net kârdan %36,6 pay almıştır. En büyük iki şirketin toplam özkaynakları, sektörün toplam özkaynaklarının %9,5'ini temsil ederken, bu oran 24 bağımsız şirkette %54,3 tür. Sektörün toplam banka kredisi kullanımı 15,5 milyar TL'dir. Bu tutarın %22'si en büyük iki şirket tarafından, %32,1'i ise 24 bağımsız şirket tarafından kullanılmıştır.

Faktoring şirketlerinin büyüme ve kurumsallaşma çabaları bir taraftan faaliyet giderlerini arttırırken, 2013 yılının sıkıntılı makro ekonomik ortamı kâr marjlarını etkilemiş ve sektörün net kârı 610,0 milyon TL'den 502,3 milyon TL'ye %17,7 düşme göstermiştir. Hatta, sektörde %11 payı olan bir büyük şirketin iştirak satışından doğan gelirleri tenzil edildiğinde net kârda düşme %38,6'dır. 2012 yılında zarar eden şirket sayısı 9 iken 2013 yılında sayıları 17 olmuş, 48 şirketin net kârı, 50 şirketin net faaliyet kârı düşmüştür. Net kârâ göre şirketin performansını daha doğru yansıtan net faaliyet kârlarının toplamının 661,6 milyon TL'den 362,0 milyon TL'ye %45,3 düşme gösterdiği görülmektedir.

Aktif kalitesinin temel göstergesi Tahsili Gecikmiş Alacaklar (TGA) oranı, 2013 yılında 2012 yılı düzeyinde, %4,7'de kalarak değişmemiş ise de, TGA'lardaki nominal %23,3'lük artış bir yıl önceki %42'lik artışın altında kalmıştır. Bunda faktoring şirketlerinin TGA'larını bankalar gibi varlık yönetim şirketlerine devretmiş olmalarının da etkisi bulunmaktadır.

2013 yılında dört şirket kapanmış, Fortis Faktoring TEB Faktoring ile birleştirilmiş, bu beş çıkışa mukabil üç şirket faaliyet izni alıp sektöre katılmış, sonuçta şirket sayısı 78'den 76'ya inmiştir. 2013 yılında sadece 250 milyon TL ilave sermaye girişi olmuş ve toplam özkaynaklar 4,0 milyar TL'ye ulaşmıştır. Yıllar itibariyle özkaynakların toplam aktifler içindeki payı azalmış, 2008 yılında %30,6 olan oran 2013 yılında %18,4'e düşmüştür (2012'de %21,2). Diğer taraftan kredi kullanımlarının toplam aktiflere oranı 2012 ve 2013 yıllarında %71'de kalırken, tahvil ihracılarının toplam aktiflere oranı %5,1'ten %8,0'e yükselmiştir. 2012 ve 2013 yıllarında 28 faktoring şirketi tahvil/bono ihracı gerçekleştirmiştir.

2012 yılında 185 temsilcilik ve 62 şube olan sektörde, birçok temsilciliğin kapatılması veya şubeye dönüşmesi ve yeni şubelerin açılması ile şube sayısı 319'a yükselmiştir. Şube ağının artışı ve istihdamın 4186'dan 4650'e çıkarılması ile müşteri tabanında kayda değer bir genişleme sağlanmıştır. 2012 yılında 67.000 olan müşteri sayısının da önemli ölçüde arttığı tahmin edilmektedir.. Şube ağının genişlemesi, istihdam artışı ve daha çok müşteriye ulaşmaları ile 2013 yılında net faktoring alacakları %23 artış (2012'de %15) kaydetmiştir.

2013 yılında toplam faktoring cirosu 77,3 milyar TL'den 93,8 milyar TL'ye (%21,3), yurt dışı ciro 13,8 milyar TL'den 16,1 milyar TL'ye (%16,8) yurt içi ciro 63,6 milyar TL'den 77,7 milyar TL'ye (%22,2) artış göstermiştir. Cirodaki gelişme ABD doları bazında incelendiğinde ise 2011'de 43,7 milyar dolar olan toplam ciro hacmi 2012 yılında 44,8 milyar dolar, 2013 yılında 44,2 milyar dolar olmuştur. Dünya faktoring cirosu 2013'de %9,5'lük büyüme göstererek ile 3,1 trilyon dolara ulaşmıştır. 2013 yılında en yüksek ciro artışı %25 ile ABD'de olmuştur. Toplam faktoring cirosunun milli gelire oranı hâlâ %5'ler düzeyinde kalmıştır. İhracatın %60'ının mal mukabili yapıldığı ülkemizde ihracat faktoringi de toplam ihracatımızın çok küçük bir oranını oluşturmaktadır.

Halen Factors Chain International'e 12 faktoring şirketi ve 3 banka üyedir. Üye olan Akbank, Burgan Bank ve HSBC'den sadece Burgan Bank ve HSBC'nin faktoring yaptıkları görülmektedir. International Factors Group'a da üç şirket üyedir.

BDDK'nın sektörel faktoring alacakları tablolarında ortaya çıkan dağılım, faktoring alacaklarının %62'sinin kabili-rücu (2012'de %56,8, 2011'de %66,6), %38'inin gayrikabili rücu (2012'de %43,2, 2011'de %33,4) nitelikte olduğunu göstermektedir.

Sektörler itibariyle hangi riskleri taşıdıklarına bakıldığında toptan ve perakende ticaret, enerji ve inşaat işlemlerin en çok yoğunlaştığı sektörler olarak ortaya çıkmaktadır. İnşaat ve ticaret sektörleri ülkemizde hızla büyüyen ve milli gelirde önemli pay alan sektörler olmaları dolayısıyla bu doğal bir dağılımdır. Aynı yoğunlaşma bankacılık sektöründe de görülmektedir. Ancak, her iki sektör de TGA oranlarının yüksek olduğu sektörlerdir. Dördüncü sırada tekstil sektörü ve beşinci sırada metal ana sanayi sektörü faktoring sektörünün geleneksel olarak müşteri tabanlarını oluşturmuşlardır. Otomotiv yan sanayi hala önemli bir payı korurken, lojistik ve telekomünikasyon alanlarında da pazar büyümüş, spor kulüplerinin tahsilâtlarını yönetmek gibi yeni niş sektörlerle girilerek hizmet alanları sürekli genişletilmiştir.

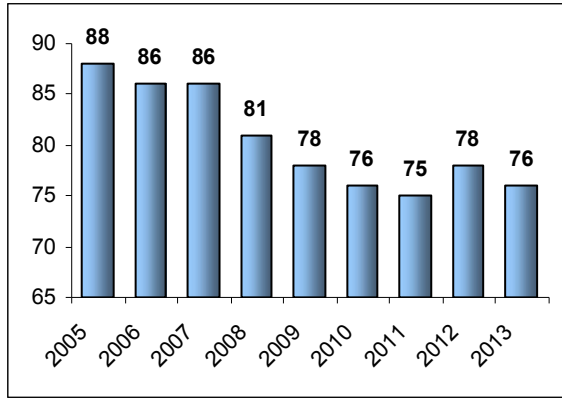
2013 yılında gerek dış politikadaki gelişmeler gerekse iç politikadaki gelişmeler ekonominin üzerinde son derece etkili olmuştur. Esas dış etken Amerikan Merkez Bankasının Mayıs ayında tahvil ihracına son vereceğini açıklaması ile bundan böyle gelişmekte olan ekonomilere sermaye akışlarının sınırlanacağı algısından kaynaklanmaktadır. 2013 yılı, hem hükümetin makro ihtiyati tedbirlerle kredi büyümesini kısıttığı hem faizlerin ve kurların son derece oynak olduğu bir dönemdir. Böyle bir ortamda sektör bir kez daha başarılı bir büyüme süreci geçirmiştir.

2. FAKTORİNG SEKTÖRÜNE GENEL BAKIŞ

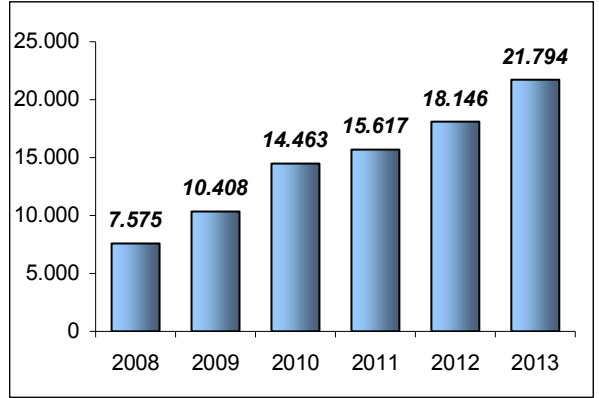
2013 sonunda faaliyette bulunan 76 faktoring şirketinin toplam aktifleri 21,8 milyar TL, toplam faktoring alacakları brüt 21,1 milyar TL'ye ulaşmış, özkaynakları 4,0 milyar TL'yi bulmuştur. Bu şirketler arasında 40 şirketin pazar payı %1'in altında, 14 şirketin pazar payı %2'nin üzerindedir. Üç şirket, Yapı Kredi Faktoring, Garanti Faktoring ve Deniz Faktoring, toplam %28,6 pay ile liderliklerini sürdürmektedirler. Çok farklı büyüme/küçülme performansları sonucunda 2013 yılında diğer şirketlerin sıralamalarında dikkat çeken değişiklikler olmuştur.

2013 yılında faktoring şirketlerinin toplam varlıkları %20 artış gösterirken finansal kiralama şirketlerinin varlıkları %40, finansman şirketlerinin ise %37 artış gösterdiğinden bu grubun içinde faktoring'in payı %36,8'den %34,1'e düşmüştür¹. Finansal kiralama sektörü büyük ölçüde "sat-geri kirala" işlemleri ve inşaat sektörünün canlı kalmasına bağlı olarak inşaat makinalarının leasingi ile büyümüştür. Faktoring sektöründe şirket sayısı 5 eksilmiş, 3 artmış, sonuçta toplam şirket sayısı 76 olmuş, 2014 yılında tekrar 77'ye yükselmiştir.

Şekil 1. Faktoring Şirketlerinin Sayısı

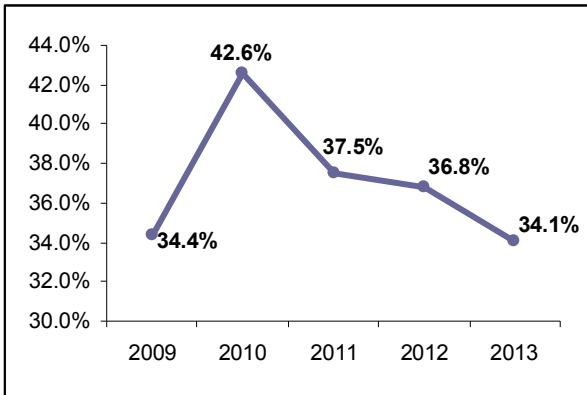
Şekil 2. Toplam Varlıklar (Milyar TL)

Tablo 1. Yıllar İtibariyle Türkiye'de Finansman Kuruluşlarının Sayıları

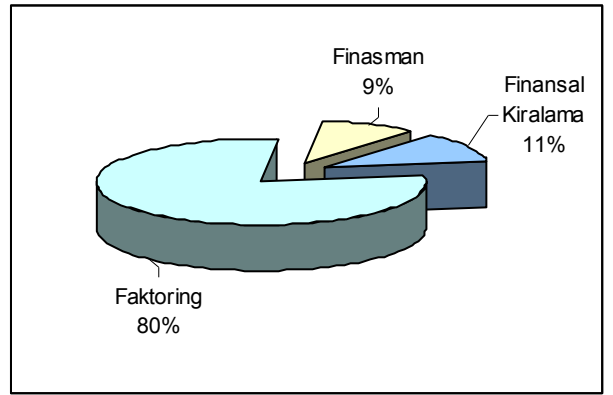
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Finansal Kiralama Şirketleri	50	47	35	31	32	33
Faktoring Şirketleri	81	78	76	75	78	76
Finansman Şirketleri	10	10	11	11	13	13

Şekil 3. Finansal Kur. Alacaklar Açısından Payı

Kaynak: TCMB

Şekil 4. Finansal Kur. İşlem Hacmi Payları

Kaynak: FKB

¹ TCMB İstikrar Raporu Mayıs 2014

Tablo 2. Faktoring Sektörünün Yapısal Göstergeleri

	2008	2009	2010	2011	2012	2013*
Şirket Sayısı	81	78	76	75	78	76
Şube Sayısı	20	26	28	25	62	319
Temsilcilik Sayısı	128	116	175	218	185	--
Personel Sayısı	3009	2959	3557	3819	4186	4650
Müşteri Sayısı	50.228	40.997	57.094	66.648	67.054	v.y.
Sözleşme Sayısı	146.558	65.952	89.516	91.029	84.769	v.y.

Kaynak : BDDK

* 2013 verileri FKB

Tablo 3. Faktoring Sektörünün Finansal Göstergeleri (1000 TL)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Faktoring Alacakları	5.430.020	8.350.820	12.369.836	14.213.285	16.327.829	20.099.203
Tahsili Gec. Alacaklar	522.531	522.342	524.999	565.474	802.643	989.929
Özel Karşılıklar	414.577	437.934	448.459	451.178	661.048	831.778
Bankalar	1.133.016	1.069.551	1.155.787	451.218	716.347	619.709
Kullanılan Krediler	4.918.581	7.499.216	10.960.987	11.438.673	12.811.365	15.462.263
İhraç E. M. Kıymetler	92.848	113.954	211.172	348.237	977.911	1.545.317
Özkaynaklar	2.319.464	2.493.335	2.940.320	3.376.552	3.855.882	4.019.391
Toplam Aktifler	7.575.457	10.407.622	14.462.609	15.617.092	18.146.479	21.794.487
Net Kar/Zarar	437.088	330.082	412.077	492.710	610.081	502.275

Kaynak : BDDK

Tablo 4. Faktoring Sektörü Rasyoları (%)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Özkaynaklar/Toplam Aktifler	30,62	23,96	20,33	21,62	21,25	18,44
Kredi Kullanımı/Toplam Aktifler	64,93	72,06	75,79	73,24	70,60	70,95
Tahvil İhracı/Toplam Aktifler	1,23	1,09	1,46	2,23	5,39	7,09
Faktoring Alacakları/Toplam Aktifler	71,68	80,24	85,53	91,01	89,98	92,22

Kaynak : BDDK

Tablo 5. Faktoring Sektörü Temel Göstergeler

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Banka Dışı Finans Sektörü İçindeki Payı	26,3	34,4	42,6	37,5	36,8	34,1
Alacaklar/özkaynaklar (x)	2,4	3,4	4,2	4,2	4,2	4,4
Zarar Eden Şirket Sayısı	13	15	14	10	9	17
YP Varlıklar/Toplam Varlıklar	15,4	8,2	9,1	11,2	10,8	11,8
YP Yükümlülükler/Toplam Yükümlülükler	35,1	16,9	17,5	19,3	16,0	14,8

Kaynak: BDDK

Not: Bu sayfadaki tabloların tümü BDDK'nın raporlarından alınmıştır. Raporun diğer bölümlerindeki analizlerde farklı verilere ve rasyolara rastlanabilir. Kaynak gösterilmeyen tablolar kısmen BDDK'nın web sayfasından 22 Nisan 2014 tarihinde indirilen toplu verilerden yararlanarak, kısmen de faktoring şirketlerinin 2013 yılı Denetim Raporlarından alınan verilere göre hesaplanmıştır.

Ayrıca raporun sonunda ayrıntılı olarak verilen bilanço ve kar zarar tablolarındaki veriler 22 Nisan 2014 tarihinde BDDK'nın geçmiş yıl güncellemelerini de içerdiğinden, geçmiş yıllardaki sektör raporlarımızdan farklılık gösterebilmektedir.

Mümkün olduğu kadar tablo ve grafiklerin kaynakları verilmiştir. Kaynak gösterilmeyen tablolar Turkrating tarafından hesaplanan verileri içermektedir.

2013 yılında sektör büyüme trendini sürdürmüştür. Güçlü birkaç hissedarın sektöre girmeleri ve bazı bankaların iştiraklerinin büyüme hedeflerini yükseltmeleri ile ivme kazanmış, küçülmeyi tercih eden şirketlere rağmen büyüme trendi korunmuştur. 76 faktoring şirketinin yanısıra birkaç bankanın da faktoring işlemleri yaptığı bilinmektedir. Faktoring yapan bankaları gösteren BDDK tarafından yayınlanmış bir liste bulunmamaktadır.

Görüleceği gibi sektörün temel yapısal ve finansal göstergelerinde çok büyük değişiklikler olmamıştır. En önemli yapısal değişiklik temsilciliklerin kapanması ve şube sayısında büyük oranda artış olmasıdır. BDDK 2013 yılı müşteri ve sözleşme sayısını açıklamadığı için müşteri tabanında ne kadar artış olduğu tespit edilememiştir. Ancak önemli ölçüde artış olduğu tahmin edilmektedir.

İş Modelleri ve Yönetim Stratejileri

49 bankanın bulunduğu ülkemizde faktoring şirketlerinin sayısı oldukça yüksektir. Her yıl girenler çıkanlar ve el değiştirenler olsa da sayılarının azalması beklenmemektedir. Hatta, sermayelerini asgari 20 milyon TL'ye çıkarma zorunluluğu nedeni ile konsolidasyona gidileceği görüşüne katılmak mümkün olmadığı gibi mevcut şirket sahiplerinin bir çoğunun sermayelerini 20 milyon TL'ye çıkaracak güçte oldukları düşünülmektedir.

Bu şirketlerin birbirinden oldukça farklı yapılarda alt gruplar oluşturduklarını bilmek, sektörün daha iyi anlaşılmasını sağlamaktadır. Bu şirketler organizasyonları, müşteri tabanları ve sundukları hizmetler açısından ayrılmaktadırlar ve başarıları iş stratejilerine ve bu stratejileri uygulayan yöneticilere bağlıdır. Örneğin aynı büyüklükte faktoring alacaklarına sahip 3 şirket karşılaştırıldığında çok farklı şube ve personel sayısı ile çalıştıkları ve kendilerine özgü iş modelleri ile farklı başarılar elde ettikleri görülür. Temelde fonlama maliyeti çok önemli olmakla birlikte risk alma tercihleri ile risklerini yönetme becerileri yılsonu performanslarını belirlemektedir.

Tablo 6. Aynı Büyüklükteki Şirketlerin İş Modellerinin Karşılaştırılması

	Faktoring Alacakları (Bin TL)	2013 'te Artış (%)	Özkaynaklar (Bin TL)	Personel Sayısı	Şube Sayısı	Net Kar (Bin TL)	TGA Oranı (%)
Şirket A	306.038	26,0	58.044	199	13	5,989	7,0
Şirket B	289.515	24,0	82.039	35	-	7,861	3,0
Şirket C	281.031	8,9	141.929	432	49	35,292	10,8

2013 yılında yönetim modellerindeki farklılıklar devam etmiş, faktoring şirketleri çok farklı müşteri segmentlerine ve spesifik hizmetlere yoğunlaşarak faaliyetlerini sürdürmüşlerdir. Böyle olmakla birlikte, 2012 ve 2013 yıllarında banka iştiraki olan büyük faktoring şirketlerinin KOBİ'lerden pay kapmak için büyük bir çaba içine girmiş bulundukları ve daha küçük şirketlerin müşterilerine ulaştıkları görülmektedir.

Diğer bir gelişme, ekonomik koşulların belirsizliği karşısında farklı yönetimlerin birbirlerinden çok farklı stratejiler belirlemeleri olmuştur. Sektör genelinde faktoring alacaklarında yıllık artış %24,5 olurken 2013 yılında 17 şirketin faktoring alacakları azalmış, 11 şirketin faktoring alacakları en az %10, 32 şirketin %11-%99 artış göstermiştir. Halk Faktoring ve Zorlu Faktoring gibi sektöre yeni girenler hariç 6 şirketin faktoring alacakları %100'ün üzerinde büyümüştür. Böylesine farklı stratejiler oldukça şaşırtıcı, bankacılık sektörümüzde rastlanmayan bir durumdur. Bu gözlemimizle ilgili verileri 4. Bölümdeki Tablo 30'de görülebilir.

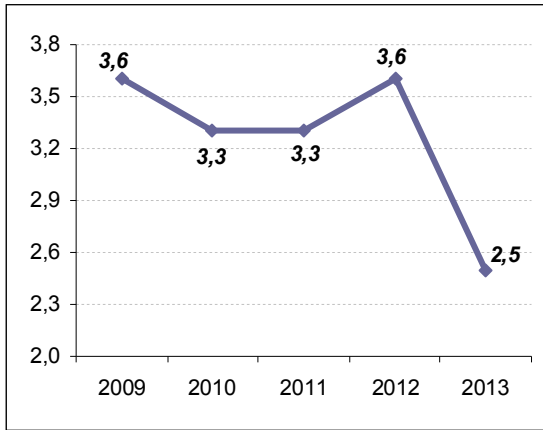
Doğrusu 2013 koşullarında kim daha doğru yaptı? Hangi şirketlerin yönetimleri daha başarılı oldu? Kimler öngörülerinde haklı çıktılar? Bunlar zor sorular ancak büyüme sonucunda tahsili gecikmiş alacaklarını çok büyütmeden yüksek kârlılık oranları elde edenlerin başarılı olduklarını kabul etmek gerekir.

2013 te Kârlılıkta Düşme

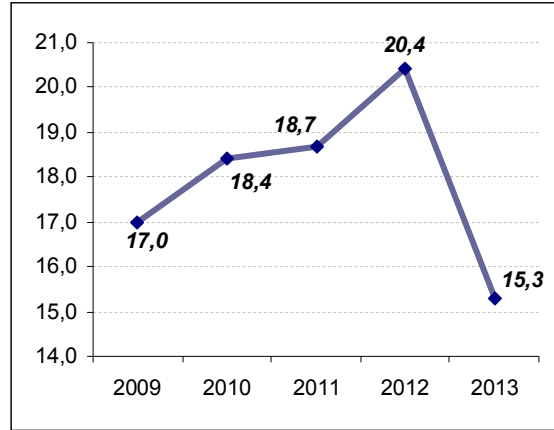
2009-2012 yıllarında sektörün kârlılık göstergeleri yükselen bir trend sergilemiştir. 2013 yılında ise sektörün net kârı %17,7 düşmüştür. Kârların düşmesinde birkaç faktörün etkisi görülmektedir. Bir kere yeni temsilciliklerin kapanarak şubelere dönüştürme, yeni şubelerin açılması ile şube sayısının 62'den 319'a yükselmesi ciddi maliyetler oluşturmuştur. Bu arada personel sayısı 464 kişi (%11) artmıştır. Bu iki faktör personel giderlerinde %19,5, toplam işletme giderlerinde %22 artışa neden olmuştur.

2013 yılında kârlılık rasyoları zayıflamış, net kârın ortalama aktiflere oranı %2,5 olurken, ortalama özkaynaklara oranı %15,3'e inmiştir.

Şekil 5. Net kâr/Ortalama Aktifler (%)

Şekil 6. Net kâr/Ortalama Özkaynaklar (%)

Kaynak: BDDK

2013 yılında reel sektörün de kârlılık göstergelerinde önemli ölçüde zayıflama görülmektedir. İstanbul Sanayi Odasının en büyük 500 şirket üzerinde yaptığı incelemede kârlılık oranının %7,2'den %4,9'a düştüğü, zarar eden şirket sayısının 129 (2012'de 63) olduğu, dolayısıyla yılsonu net kâr açıklayan sadece 371 şirket (2012'de 437) olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, borç/özkaynak oranı %112,0'den %132,4'e çıkarken satış kârlılığının %5,7'den %4,9'a indiği görülmüştür.

2013 Yılı Faaliyet Ortamı

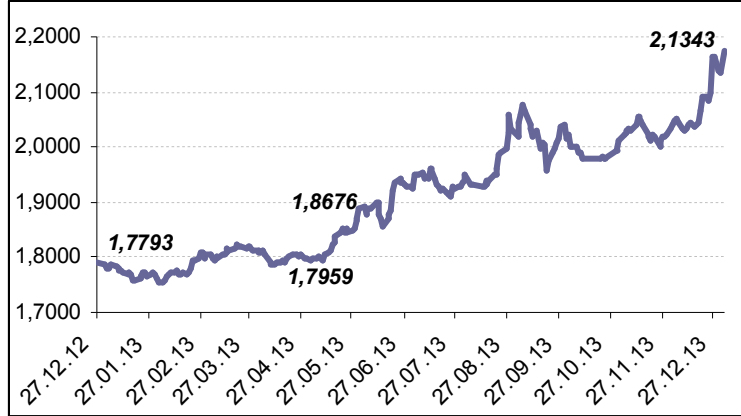
Gerek dış politikadaki gerekse iç politikadaki gelişmeler 2013 yılı ekonomisinde belirleyici olmuştur. En önemli dış etken Amerikan Merkez Bankasının Mayıs ayında tahvil ihracına son vereceğini açıklaması ile bundan böyle gelişmekte olan ekonomilere sermaye akışlarının sınırlanacağı beklentisi olmuştur. 2013 yılı boyunca FED'in nasıl bir tahvil azaltımına gideceği belirsizliğini korumuştur.

Devalüasyonun boyutlarını gösteren Şekil 7, ticari kredilere uygulanan faiz oranlarının değişimini gösteren Şekil 8 ve gösterge faiz hadlerini gösteren Şekil 9 2013 yılında nasıl farklı iki ortam yaşandığını göstermektedir. 2013 yılının ilk aylarında uzun zamandır yaşanmamış bir iyimserlik havası yaşanmıştı. 2012 yılında GSYH artışının %2,2'ye çekilmesi ile cari açığın GSYH'a oranı %6,2'ye gerilemiş, Kasım 2012'de Fitch'in kredi notunu Türkiye'yi yatırım yapılabilir kategorisine yükseltmesi ile başlayan bir coşku oluşmuştu. Mayıs ayına kadar S&P ve Moody's' den not artışı beklendi. Bu beklentiler çerçevesinde borsa sürekli yükseliyor, faiz hadleri tarihi düşük seviyelere iniyordu. Hazine ilk kez rekor düşük bir seviye (%4,67) ile borçlandı. 20 Mayıs 2013 tarihinde Moody's ülke notunu yatırım yapılabilir kategoriye yükselttiğinde S&P' den de aynı not artışı

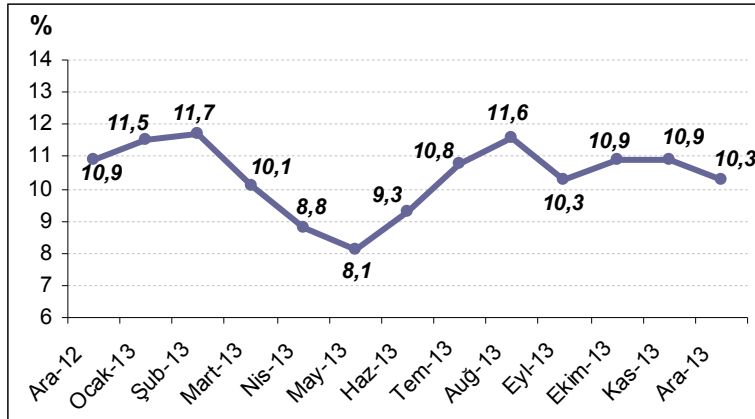
bekleniyor ve iyimser beklentiler sürekli büyüyordu. Bu atmosferde 22 Mayıs'ta BIST-100 endeks değeri tarihi bir rekor kırarak 93178'e ulaşmıştı.

Amerika 22 Mayıs'ta tahvil alım programını sonlandıracağını ilân ederek bir anda bütün global piyasaların havasını ters yüz ettiğinde, Mayıs sonunda ortaya çıkan iç gerginlikler nedeni ile bu global eğilimin etkisi diğer gelişmekte olan ülkelere kıyasla Türkiye'de daha sert oldu. Daha 3 ay geçmeden 27 Ağustos'ta endeks 65519'a düşecek borsada kaybedenlerin yanı sıra sert bir devalüasyon sonucu döviz borçlu olan şirketlerin kârları zarara dönüşecekti.

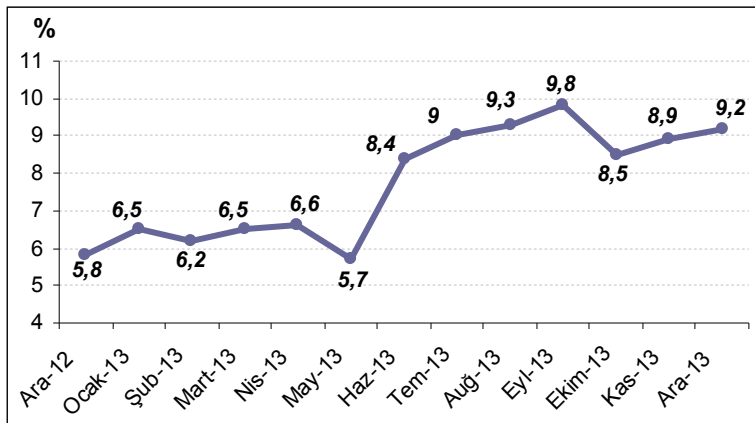
Şekil 7. Döviz Kurları (1 Dolar=TL)

Şekil 8. Ticari Kredilere Uygulanan Faiz Oranları

Şekil 9. Gösterge Faizleri

Kasım ayına gelindiğinde piyasa göstergelerinin yüksek volatilitesine rağmen Merkez Bankası Başkanı hâlâ yılsonu 1,92 TL kuru ve %5 enflasyon hedefinin arkasında duruyordu. Merkez Bankası faiz hadlerini yükseltmedi. 2013 yılında Türk Lirası büyük ölçüde değer kaybetti ve yabancı para borçlanmış olan şirketlerin önemli ölçüde zarar etmelerine neden oldu. Ocak 2014 ortasına gelindiğinde Türk Lirası 2013 başından beri dolara karşı %23 değer yitirmiş, Merkez Bankası 2013 boyunca kuru aşağı çekmek için ihalelerle 14,4 milyar dolar satmıştı. Ancak Ocak ayında 1 ABD Doları 2,40 TL'ye dayanıp borsa da düşünce 28 Ocak'ta Para Politikası Kurulu toplandı ve Merkez Bankası repo faizini %4,5'ten %10'a, gecelik faizini de %7,75'ten %12'ye çıkardı.

2014 yılında her ne kadar Avrupa'nın toparlanması Türkiye'nin ihracatına bir ivme kazandırmış ve bu da GSYH artışını olumlu olarak etkilemiş ise de, önce Ukrayna'da sonra Irak'ta süregelen olaylar Türkiye risk algısını yüksek tutmakta, buna iç politikadaki gelişmeler eklenmesiyle belirsizlik ortamı sürmektedir.

Bankacılık Sektöründe Gelişmeler

2013 yılında bankacılık sektörü toplam aktiflerinde yıllık artış %26,4'lük, kredilerde yıllık artış %31,8 olmasına rağmen net kâr artışı %5 ile sınırlı kalmıştır. Hatta bir bankanın iştirak satışı düşüldüğünde net kâr artışı daha da düşük çıkmaktadır. Mevduat hacminde reel olarak artış düşük kalmıştır. Mevduattan gelmeyen fonlama tahvil ihraçları ile ve para piyasalarından sağlanmıştır. Son üç yıldır kredilerdeki büyüme hızı düşmektedir. Tahsili gecikmiş alacaklar hem nominal olarak, hem de oran olarak %2,9'a yükselmiştir. Sektörün sermaye yeterlilik rasyosu %17,9'dan %15,3'e inmiştir.

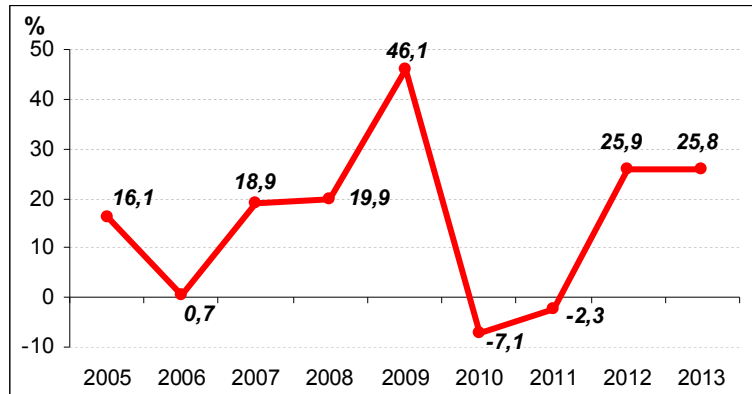
Tablo 7. Bankaların Finansal Göstergeleri

	2009	2010	2011	2012	2013
Toplam Varlıklar (Milyon)	834.014	1.006.667	1.217.695	1.370.642	1.732.419
Yıllık Artış (%)	13,9	20,7	21,0	12,6	26,4
Krediler (Milyon)	392.621	525.851	682.893	794.756	1.047.428
Yıllık Artış (%)	6,9	33,9	29,9	16,4	31,8
Tahsili Gecikmiş Alacaklar (Milyon)	21.853	19.993	18.973	23.408	29.588
TGA /Toplam Krediler	5,6	3,8	2,8	2,9	26,4
Net Kar (Milyon)	20.182	22.116	19.844	23.523	24.733
Yıllık Artış (%)	50,4	9,6	-10,3	18,5	5,1
Özkaynaklar (Milyon)	110.887	134.542	144.646	181.940	193.807
Yıllık Artış (%)	28,3	21,3	7,5	25,8	6,5

Kaynak: BDDK

Gerek 2012 yılında gerekse 2013 yılında bankacılık sektöründe tahsili gecikmiş alacaklar önemli ölçüde artmıştır. Artış her iki yılda da %26 civarında olmuştur.

Şekil 10. Ticari Kredilerin TGA'larında Yıllık Artış

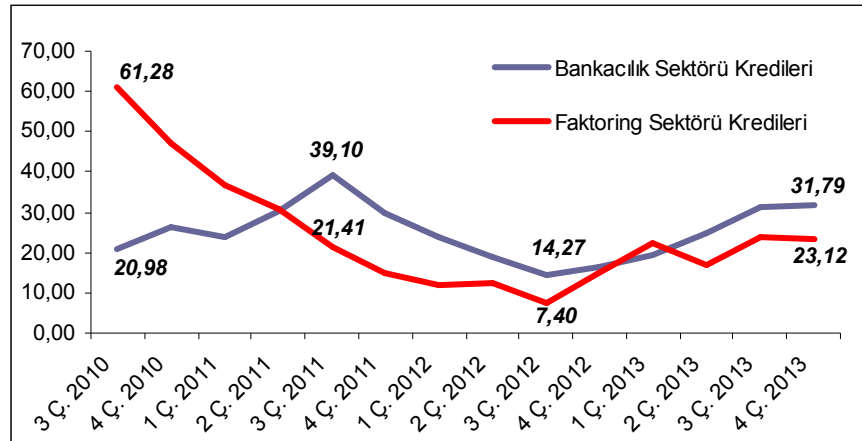
Leasing ve bankacılık sektörleri ile karşılaştırıldığında (Tablo 8) faktoring sektörünün aktif ve özkaynak getirileri diğer sektörlerin üzerinde kalmaya devam etmiştir. Ancak, leasing sektörü yeni yasanın getirdiği “sat-geri kirala” yöntemi ile yeni bir büyüme ivmesi kazanmıştır.

Tablo 8. Bankacılık ve Finansal Kiralama Sektörü ile Kârlılık Rasyolarının Karşılaştırılması

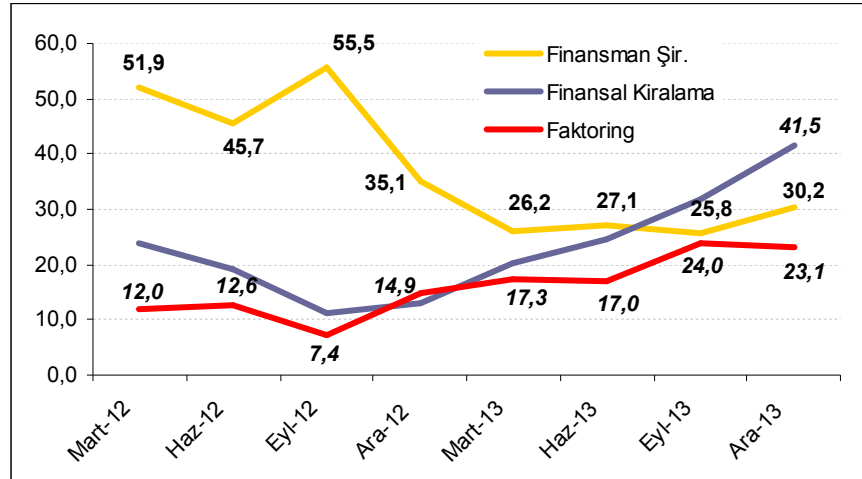
		2009	2010	2011	2012	2013
Faktoring	Net Kar/Zarar (Milyon TL)	330	412	493	610	502
	ROAA (%)	3,8	3,2	3,3	3,7	3,3
	ROAE (%)	14,1	15,2	15,8	17,1	18,4
Finansal Kiralama	Net Kar/Zarar (Milyon TL)	583	466	510	443	450
	ROAA (%)	3,8	3,2	2,9	2,3	1,8
	ROAE (%)	18,3	12,7	12,6	10,0	8,91
Bankalar	Net Kar/Zarar (Milyon TL)	20.182	22.116	19.844	23.523	24.733
	ROAA (%)	2,4	2,2	1,8	1,8	1,8
	ROAE (%)	22,9	20,1	15,4	15,7	15,4

Kaynak: BDDK (ROAA ve ROAE hesaplaması BDDK'nın kendi hesaplamalarıdır)

Şekil 11 - Banka Kredileri ve Faktoring Alacakları Yıllık Artış Hızı (%)

Şekil 12. Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kredileri Yıllık Büyüme (%)

Kaynak: TCMB, İstikrar Raporu, Mayıs 2014

Factoring Alacaklarının Niteliği

BDDK'nın sektörel factoring alacakları tablolarında ortaya çıkan dağılım, factoring alacaklarının %62 kabili rücu, %38 gayrikabili rücu nitelikte olduğunu göstermektedir. 2012 yılına göre kabili rücu işlemlerin payı 3 puan yükselmiş gayrikabili rücu işlemlerin payı gerilemiştir.

Tablo 9. Factoring Alacaklarının Dağılımı (%)

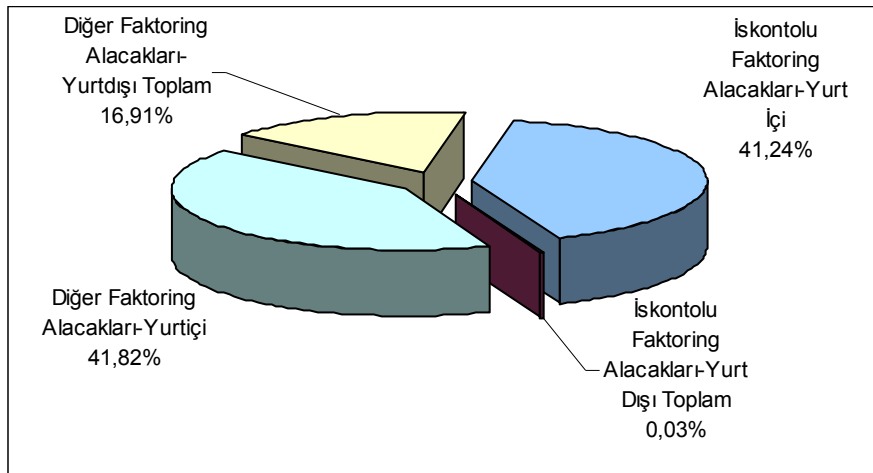
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kabili Rücu	76,55	85,14	56,75	66,61	56,81	62,04
Gayrikabili Rücu	23,45	14,86	43,25	33,39	43,19	37,96
Toplam	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,0

Tablo 10. Rücu Edilebilmeye Göre Factoring Alacakları (1000 TL)

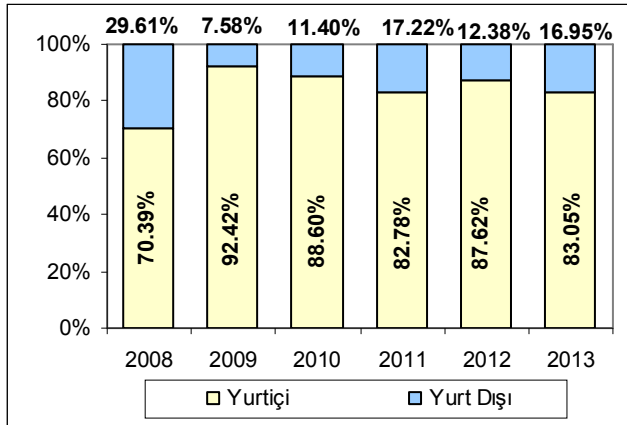
	2009	2010	2011	2012	2013
İskontolu Factoring Alacakları-Yurt İçi-Kabili Rücu	3.750.230	4.674.216	5.654.628	6.478.053	7.970.994
İskontolu Factoring Alacakları-Yurt İçi-Gayrikabili Rücu	97.356	170.373	316.118	559.333	1.028.008
İskontolu Factoring Alacakları-Yurt İçi-Toplam	3.847.586	4.844.589	5.970.746	7.037.386	8.999.002
İskontolu Factoring Alacakları-Yurt Dışı-Kabili Rücu	0	0	812	1.911	7.091
İskontolu Factoring Alacakları-Yurt Dışı-Gayrikabili Rücu	29	24.936	0	34.276	0
İskontolu Factoring Alacakları-Yurt Dışı-Toplam	29	24.936	812	36.187	7.091
Diğer Factoring Alacakları-Yurt İçi-Kabili Rücu	5.564.043	3.459.791	5.049.820	3.997.324	4.291.156
Diğer Factoring Alacakları-Yurt İçi-Gayrikabili Rücu	1.001.393	5.339.863	3.087.006	5.812.097	4.835.084
Diğer Factoring Alacakları-Yurt İçi-Toplam	6.565.436	8.799.654	8.136.826	9.809.421	9.126.240
Diğer Factoring Alacakları-Yurt Dışı-Kabili Rücu	278.418	605.113	647.762	445.620	1.269.800
Diğer Factoring Alacakları-Yurt Dışı-Gayrikabili Rücu	575.865	1.124.942	2.286.914	1.899.075	2.421.491
Diğer Factoring Alacakları-Yurt Dışı-Toplam	854.283	1.730.055	2.934.676	2.344.695	3.691.291
Factoring - Genel Toplam	11.267.334	15.399.234	17.043.060	19.227.689	21.823.624

Not: Factoring Genel Toplamının Bilançoda görülen "Factoring Alacakları" kaleminden daha yüksek olması, ilk aşamada şirketlerin alacaklarını BDDK'ya faiz ve komisyon gelirinden arındırılmadan rapor etmelerinden kaynaklanmaktadır.

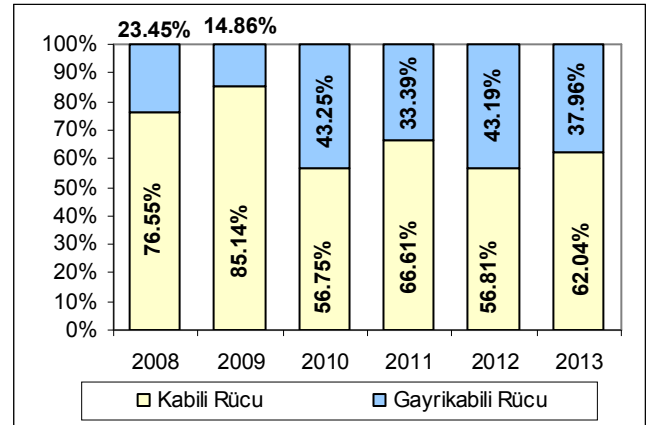
Şekil 13. 2013 yılında Factoring Alacaklarının Niteliklerine Göre Dağılımı

Şekil 14. Yurtiçi/Yurt Dışı Faktoring

Şekil 15. Kabili Rücu/Gayri Kabili Rücu

Yabancı Para Fonlama ve Faktoring Alacakları

Birkaç şirketin dışında sektörde ağırlıklı olarak Türk parası işlem yapılmaktadır ve kur riskinden kaçınmak üzere TL borçlanmaktadır. Aynı zamanda bu şirketler yabancı para kredi kullanmamakta ve kur riski taşımamaktadır. 2013 yılında toplam kredilerde YP oranı 20,7'ye gerilemiştir.

Tablo 11. Yurt İçi – Yurt Dışı Faktoring Dağılımı (1000 TL)

	2009	2010	2011	2012	2013
Yurt İçi	10.413.022	13.644.243	14.107.572	16.846.807	18.127.172
Yurt Dışı	854.312	1.754.991	2.935.488	2.380.882	3.698.382
Toplam	11.267.334	15.399.234	17.043.060	19.227.689	21.825.554

Tablo 12. Net Faktoring Alacaklarının TL/YP Dağılımı (Milyon TL)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
TL	5.050	7.838	11.219	12.704	14.575	17.921
YP	541	513	1.151	1.509	1.752	2.178
Toplam	5.591	8.351	12.370	14.213	16.327	20.099

Tablo 13. Faktoring Gelirleri (Milyon TL)

	2011			2012			2013		
	TL	YP	Toplam	TL	YP	Toplam	TL	YP	Toplam
Faiz Gelirleri	1.710	75	1.785	2.280	74	2.354	2.100	67	2.167
Komisyon ve Ücret Gelirleri	225	28	253	224	32	256	226	30	256
Toplam Faktoring Gelirleri	1.932	105	2.037	2.504	106	2.610	2.167	256	2.423

Tablo 14. Alınan Krediler TL/YP Dağılımı (Milyon TL)

	Kredi Kullanımı				Faktoring Alacakları			
	TL	YP	Toplam	YP Oranı	TL	YP	Toplam	YP Oranı
2008	2.236	2.708	4.944	54,0	5.051	541	5.592	9,6
2009	5.739	1.760	7.593	23,2	7.838	513	8.351	6,1
2010	8.426	2.535	10.961	22,8	11.220	1.151	12.370	9,3
2011	8.466	2.972	11.439	26,0	12.713	1.510	14.233	10,6
2012	9.938	2.873	12.811	22,4	14.575	1.752	16.328	10,7
2013	12.262	3.200	15.462	20,7	17.921	2.178	20.099	10,8

Kaynak: BDDK

Faktoring'de Vade

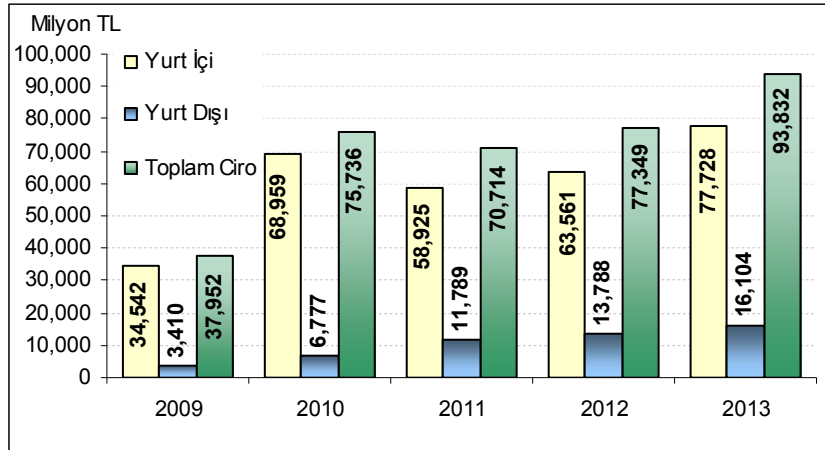
Faktoring şirketlerinin büyük bir kısmı 90 ilâ 120 gün vade ile çalışmaktadır. Ağırlıklı olarak 3 aydan kısa süreli vadeler için iskonto yapılmaktadır.

Kısa vadeli işlemler, yöneticilere stratejilerini değiştirme esnekliği getirmekle birlikte, aynı zamanda şirketin mali yapısının kısa vadede bozulabilme ihtimalini de getirmektedir. Bir başka ifade ile güçlü bir finansal yapıya sahip bir şirketin kısa sürede riskli bir konuma düşmesi, veya kârlı olmayan bir yapıdan çok kârlı bir yapıya dönüşmesi imkân dahilindedir.

Yıllık Ciro

2013 yılında toplam ciro 77,3 milyar TL den 93,8 milyar TL'ye %21,3 artış göstermiş, yurt dışı ciro ise 13,8 milyar TL'den 16,1 milyar TL'ye (%16,8) yükselmiştir. Ciro ölçümü belirli bir işlem faaliyeti büyüklüğünün göstergesi olmakla birlikte bir şirketin mali gücünü ve kârlılığını yansıtmadığı için şirket analizlerinde kullanılmamaktadır. Her ne kadar sektörde ciro hacimleri bir prestij unsuru gibi kullanılmakta ise de kârlı olmadığı hallerde ciro büyütmenin çok büyük bir başarı olmadığı düşünülmektedir.

Şekil 16. Yurtiçi ve Yurtdışı Faktoring

Tablo 15. Yıllık Ciro (1000 TL)

	2010	2011	2012	2013
Toplam Ciro	75.735.561	70.713.528	77.349.313	93.832.334
- Yurtdışı	6.777.000	11.789.000	13.789.000	16.104.000
- Yurtiçi	68.958.561	58.924.528	63.560.313	77.728.334

Kaynak: BDDK ve FKB

Tablo 16. 3-Aylık Dönemler itibarıyla Ciro (1000 TL) (Birikimli)

	1. Ç. 2011	2. Ç. 2011	3. Ç. 2011	4. Ç. 2011	1. Ç. 2012	2. Ç. 2012	3. Ç. 2012	4. Ç. 2012	1. Ç. 2013	2. Ç. 2013	3. Ç. 2013	4. Ç. 2013
Yurtdışı Ciro	2.710	5.405	8.534	11.789	3.314	7.294	10.531	13.747	3.503	7.252	11.170	16.104
Yurtiçi Ciro	15.322	29.842	44.386	58.924	13.457	28.860	43.493	63.583	18.342	38.017	56.667	77.728
Toplam Ciro	18.031	35.247	52.920	70.714	16.771	36.154	54.025	77.330	21.845	45.269	67.837	93.832

Kaynak: Faktoring Derneği

Sektörel Risk Dağılımı

Factoring sektörünün ağırlıklı olarak hizmet verdiği sektörler, geleneksel olarak tekstil, inşaat ve metal ana sanayii sektörleri olmakla birlikte son iki yıldır ticaret ve enerji sektörleri en çok pay alan sektörler olmuştur. 2013 yılında toplam alacakların %55,6'sı imalat sanayiinde, %41,1'ü hizmet sektöründe ve geri kalanı tarım ve diğer sektörlerdedir. İnşaat ve ticaret sektörleriyle olan işlemler arttıkça 2010 yılında %24,7 olan hizmet sektörünün payı sürekli olarak yükselmiştir.

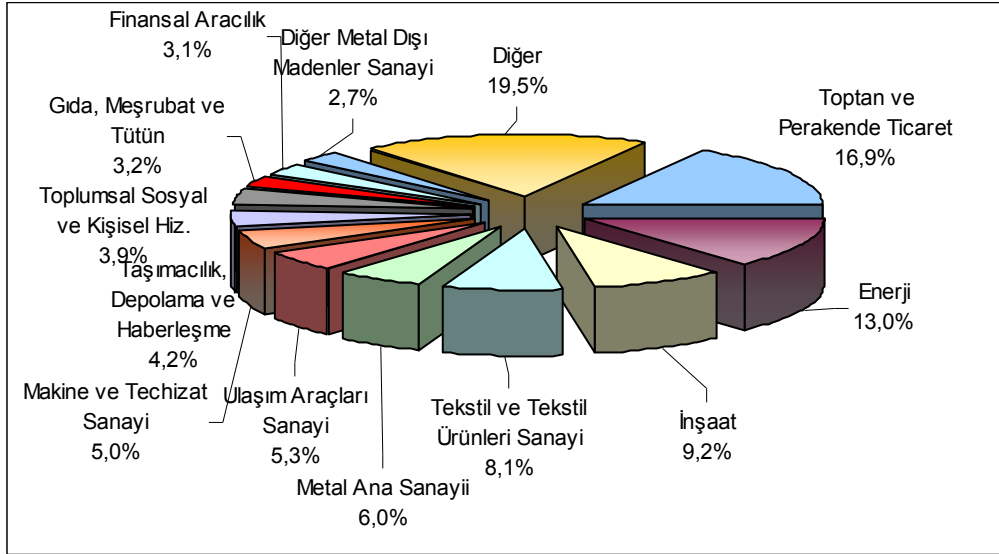
Tablo 17. Faktoring Alacaklarının Sektörlere göre Dağılımı (1000 TL)

	2010	2011	2012	2013	Değişim	Değişim
Tarım Toplamı	221.102	344.915	344.183	412.157	-0,21	19,75
Tarım, Hayvancılık, Ormancılık	204.456	340.781	337.215	388.191	-1,05	15,12
Balıkçılık	16.646	4.134	6.968	23.966	68,55	243,94
İmalat Sanayi Toplamı	11.327.293	11.114.514	12.154.753	12.129.924	9,36	-0,20
Enerji Üreten Madenlerin Çıkarılması	1.450.846	85.327	365.976	90.679	328,91	-75,22
Enerji Üretmeyen Madenlerin Çıkarılması	274.618	227.397	56.152	68.629	-75,31	22,22
Gıda, Meşrubat ve Tütün Sanayi	477.344	665.285	750.576	697.702	12,82	-7,04
Tekstil ve Tekstil Ürünleri Sanayi	1.373.048	1.581.795	1.531.028	1.766.898	-3,21	15,41
Deri ve Deri Ürünleri Sanayi	62.106	70.729	87.870	122.840	24,23	39,80
Ağaç ve Ağaç Ürünleri Sanayi	173.471	131.231	224.636	131.874	71,18	-41,29
Kağıt Ham. ve Kağıt Ürünleri Basım Sanayi	482.848	332.751	296.010	347.539	-11,04	17,41
Nükleer Yakıt, Petrol Ür., Kömür Ürünleri Sanayi	1.762.497	975.584	3.023.382	2.828.230	209,90	-6,45
Kimya ve Kimya Ürünleri ile Sentetik Lif. Sanayi	336.735	453.882	388.630	479.939	-14,38	23,50
Kauçuk ve Plastik Ürünleri Sanayi	249.418	375.640	297.023	313.830	-20,93	5,66
Diğer Metal Dışı Madenler Sanayi	444.946	450.531	462.559	580.804	2,67	25,56
Metal Ana Sanayii ve İşlenmiş Madde Üretimi	945.811	1.237.195	1.142.122	1.302.181	-7,68	14,01
Makine ve Techizat Sanayi	976.940	1.108.525	1.172.202	1.084.812	5,74	-7,46
Elektrikli ve Optik Aletler Sanayi	449.171	254.808	433.787	529.349	70,24	22,03
Ulaşım Araçları Sanayi	895.277	1.302.630	1.417.242	1.156.265	8,80	-18,41
Başka Yerlerde Sınıflandırılmamış İmalat Sanayi	359.279	1.398.475	299.505	370.942	-78,58	23,85
Elektrikli Gaz ve Su Kaynakları	612.938	462.729	206.053	257.411	-55,47	24,92
Hizmet Toplamı	3.799.047	5.397.548	6.621.418	9.038.619	22,67	36,51
İnşaat	1.314.706	1.350.052	1.757.654	2.016.554	30,19	14,73
Toptan ve Perakende Ticaret Mot. Ar. Servis Hiz.	984.877	1.778.088	2.474.547	3.694.235	39,17	49,29
Otel ve Restorantlar (Turizm)	174.679	234.992	186.548	138.777	-20,62	-25,61
Taşımacılık, Depolama ve Haberleşme	428.303	521.326	576.663	922.692	10,61	60,01
Finansal Aracılık	299.662	318.067	480.268	681.439	51,00	41,89
a) Parasal Kurumlar	260.024	309.391	463.954	652.928	49,96	40,73
b) Diğer Finansal Aracılar	39.638	8.676	16.314	28.511	88,04	74,76
Emlak Komisyon, Kiralama ve İşletmecilik Faaliyetleri	108.695	349.948	310.041	548.278	-11,40	76,84
Savunma ve Kamu Yön. Zorunlu Sos. Güv. Kurumları	1.860	1.065	3.260	2.992	206,10	-8,22
Eğitim	21.696	9.184	6.551	9.277	-28,67	41,61
Sağlık ve Sosyal Hizmetler	102.673	180.907	148.688	176.340	-17,81	18,60
Diğer Toplumsal Sosyal ve Kişisel Hizmetler	349.414	644.018	670.567	843.723	4,12	25,82
İşçi Çalıştıran Özel Kişiler	11.948	8.848	6.426	3.679	-27,37	-42,75
Uluslararası Örgüt ve Kuruluşlar	534	1.053	205	633	-80,53	208,78
DİĞER	51.792	186.083	107.335	244.854	-42,32	128,12
GENEL TOPLAM (3+21+36+37)	15.399.234	17.043.060	19.227.689	21.825.554	12,82	13,51

Mevcut NACE sınıflandırması hizmet alanlarının genişlemesi konusunda tatmin edici bilgi vermemektedir. Örneğin %17 payı olan “Toptan ve Perakende Ticaret ve Motorlu Araçların Servis Hizmetleri” kaleminin hangi iş alanlarını kapsadığı açık değildir. Aynı şekilde “Taşımacılık, Depolama ve Haberleşme” kalemi lojistik sektörünü mü kapsıyor, oto kiralama mı, GSM satışlarını mı açık değildir. Ne ölçüde doğru raporlama yapıldığı da sorgulanabilir. Yeni kurulan FKB'nin daha ayrıntılı istatistikler toplama imkanı olursa gelişmelerin daha iyi analize edilmesi mümkün olacaktır.

Factoring şirketlerinin en çok hizmet verdiği ilk dört sektör son yıllarda hızla büyüyen sektörlerdir. Bu sektörler, enerji hariç tutulursa, Türkiye’de NPL oranları en yüksek sektörlerdir.

Şekil 17. Faktoring Alacaklarının Sektörel Dağılımı (%)

Tablo 18. Sektörel Dağılımda 2012 – 2013 Farkları

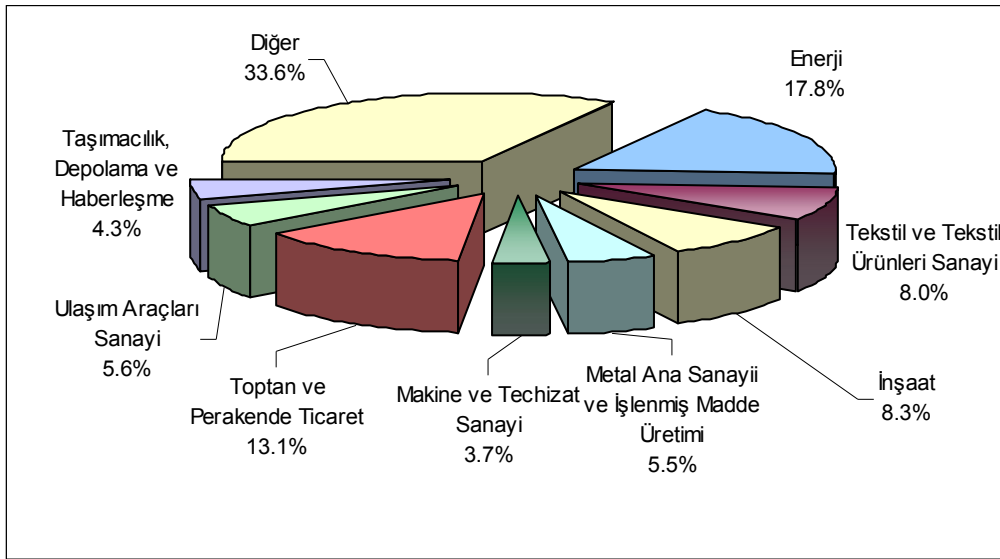
	2012	2013	2012 Pay	2013 Pay
Toptan ve Perakende Ticaret Mot. Ar. Servis Hizmetleri	2.474.547	3.694.235	12,87	16,93
Nükleer Yakıt, Petrol Ür., Kömür Ürünleri Sanayi	3.023.382	2.828.230	15,72	12,96
İnşaat	1.757.654	2.016.554	9,14	9,24
Tekstil ve Tekstil Ürünleri Sanayi	1.531.028	1.766.898	7,96	8,10
Metal Ana Sanayii ve İşlenmiş Madde Üretimi	1.142.122	1.302.181	5,94	5,97
Ulaşım Araçları Sanayi	1.417.242	1.156.265	7,37	5,30
Makine ve Techizat Sanayi	1.172.202	1.084.812	6,10	4,97
Taşımacılık, Depolama ve Haberleşme	576.663	922.692	3,00	4,23
Diğer Toplumsal Sosyal ve Kişisel Hizmetler	670.567	843.723	3,49	3,87
Gıda, Meşrubat ve Tütün Sanayi	750.576	697.702	3,90	3,20
Finansal Aracılık	480.268	681.439	2,50	3,12
Diğer Metal Dışı Madenler Sanayi	462.559	580.804	2,41	2,66
Emlak Komisyon, Kiralama ve İşletmecilik Faaliyetleri	310.041	548.278	1,61	2,51
Elektrikli ve Optik Aletler Sanayi	433.787	529.349	2,26	2,43
Kimya ve Kimya Ürünleri ile Sentetik Lif. Sanayi	388.630	479.939	2,02	2,20
Tarım	344.183	412.157	1,79	1,89
Başka Yerlerde Sınıflandırılmamış İmalat Sanayi	299.505	370.942	1,56	1,70
Kağıt Ham. ve Kağıt Ürünleri Basım Sanayi	296.010	347.539	1,54	1,59
Kauçuk ve Plastik Ürünleri Sanayi	297.023	313.830	1,54	1,44
Diğer	1.399.700	1.247.985	7,27	5,71
Toplam	19.227.689	21.825.554	100,00	100,00

Sektörel Ciro Dağılımı

Ciro olarak bakıldığında daha farklı bir dağılım ortaya çıkmaktadır. Şekil 18 ve Tablo 19'da 2013 yılında tekrar enerji sektörlerinden biri olan "Nükleer Yakıt, Petrol Ürünleri ve Kömür Sanayi" %17,8 pay ile en yüksek pay alan grup olmuştur. Nominal olarak ciroda %50 artış kaydeden toptan ve perakende sektörünün payı %13'e çıkmıştır.

Sektörde ciro 2013 yılında %21,3 artış kaydederek 93,8 milyar TL'ye çıkmıştır. 2012'ye kıyasla sektör paylarında ufak değişiklikler olmakla birlikte hemen hemen bütün sektörlerde cironun nominal olarak arttığı gözlenmektedir.

Şekil 18. 2013 Yılında Cironun Sektörel Dağılımı

Kaynak: BDDK

Tablo 19. Yıllık Ciroların Sektörel Dağılımı (Milyon TL)

SEKTÖR	2011	PAY	2012	PAY	2013	PAY
Nükleer Yakıt, Petrol Ür., Kömür Ürünleri Sanayi	4.955	7,0	9.822	12,7	16.731	17,8
Toptan ve Perakende Ticaret Mot. Ar. Servis Hizm.	6.509	9,2	8.187	10,6	12.322	13,1
İnşaat	7.099	10,0	6.952	9,0	7.759	8,3
Tekstil ve Tekstil Ürünleri Sanayi	7.147	10,1	7.144	9,2	7.463	8,0
Ulaştırma Araçları Sanayi	4.524	6,4	4.375	5,7	5.286	5,6
Metal Ana Sanayii ve İşlenmiş Madde Üretimi	5.169	7,3	4.933	6,4	5.188	5,5
Taşımacılık, Depolama ve Haberleşme	2.300	3,3	2.920	3,8	4.034	4,3
Makine ve Techizat Sanayi	3.129	4,4	3.525	4,6	3.501	3,7
Diğer Toplumsal Sosyal ve Kişisel Hizmetler	3.214	4,5	3.416	4,4	3.236	3,4
Gıda, Meşrubat ve Tütün Sanayi	2.586	3,7	2.925	3,8	2.790	3,0
Finansal Aracılık	1.563	2,2	1.645	1,9	2.520	2,7
Diğer Metal Dışı Madenler Sanayi	2.256	3,2	2.002	2,6	2.406	2,6
Kimya ve Kimya Ürünleri ile Sentetik Lif. Sanayi	1.736	2,5	1.777	2,3	2.232	2,4
Kağıt Ham. ve Kağıt Ürünleri Basım Sanayi	2.015	2,8	1.744	2,3	2.023	2,2
Kauçuk ve Plastik Ürünleri Sanayi	1.559	2,2	1.655	2,3	1.934	2,1
Diğer	14.953	21,1	14.224	20,7	14.408	15,4
Genel Toplam	70.714	100,0	77.349	100,0	93.832	100,0

Kaynak: BDDK

3. FAKTORİNG HİZMETLERİ

Factoring faaliyetleri çerçevesinde sunulan temel hizmetler, firmaların yurtiçi ve yurtdışına mal satışı ve/veya hizmet arzından doğan veya doğacak vadeli alacaklarının factoring şirketine temlik edilmesi suretiyle “garanti”, “finansman” ve “tahsilât” hizmetleridir. Factoring işlemlerinde alıcı (borçlu), satıcı (müşteri) ve factoring şirketi olmak üzere üç taraf vardır;

- Müşteri (satıcı) - Factoring hizmetlerinden yararlanan taraf, mal veya hizmeti vadeli olarak satan ve bu satıştan doğan alacakları devreden kişi veya kuruluş
- Factoring Şirketi (faktor) - Factoring hizmeti veren kuruluş,
- Borçlu (alıcı) – Mal veya hizmeti vadeli olarak satın alan - Temlik konusu alacağın borçlusudur

Finansman, factoring firmasına temlik edilen alacak tutarının vadesinden önce belli bir miktarının veya tamamının satıcı firmaya ödenmesi ve nakit ihtiyacının karşılanmasıdır. Garanti, borçlu firmanın ödeme gücü içine girmesi ya da iflası gibi nedenlerle alacağı ödeyememe riskinin üstlenilmesidir. Tahsilât ise factoring firmasının garantisi altında olan ya da olmayan tüm alacakların vadesinin takibi, tahsili ve ilgili raporlamanın müşteriye sağlanmasıdır.

KOBİ’lerin nakit akışını kolaylaştıran factoring sistemi, işletme sermayesi ve likidite sağlamaktadır. KOBİ’ler açısından bakıldığında, factoringin en büyük avantajı işlemlerin hızı ve belge ibrazı bakımından sağlanan kolaylıklardır. Müracaat ile temlikin kabulü ve ödeme süreci herhangi bir bankadan kredi alma süreci ile kıyaslanamayacak kadar kısa sürelidir.

Factoring şirketlerinin sunduğu temel hizmetlerden biri de tahsilâttir. Factoring şirketleri tahsilâtın zamanında yapılmasını ve tahsilat masraflarının azaltılmasını sağlarlar. Bu itibarla, çeklerin idari takibi ve tahsilatı, hatta vadesi geçmiş alacakların hukuki takibi outsource edilebilmektedir. Birkaç factoring şirketinin finansman sağlamaktan çok tahsilât işlemlerine odaklandığı, birçoğunun da hiç tahsilat işlemleri yapmadığı tespit edilmiştir.

Küçük işletmelerle yakın ilişkide bulunmaları factoring şirketlerine istihbarat konusunda bir donanım kazandırdığından, müşterilerini çalıştıkları şirketlerin kredibilitesi ve ödeme gücü hakkında bilgilendirebilmektedirler. İhracat factoringi yapan şirketler, ihracatçılara daha geniş pazarlarda iş yapma imkânını tanımakta, buna ilâve olarak yurtdışındaki alıcılar hakkında istihbarat sağlamaktadır. Bu imkânlar henüz ihracatçılar tarafından yeterince bilinmemektedir.

Ülkemizde üretimin ağırlıklı olarak çok küçük işletmeler tarafından gerçekleştirilmesi factoring hizmetlerine olan talebin oluşmasında önemli bir etkidir.

Factoring işlemlerinin fatura üzerinden yapılıyor olması da bu küçük işletmeler arasında yapılan ödemelerin kayıt altına alınmasını sağlamakta böylece factoring ekonomiye önemli bir katkıda bulunmaktadır.

Türkiye’de KOBİ Gerçeği

Türkiye’de KOBİ’lerin dağılımı üretimin ağırlıklı olarak çok küçük işletmeler tarafından yapıldığını kanıtlamaktadır. Sosyal Güvenlik Kurumu’nun istatistiklerine göre Türkiye’de 1,6 milyon işyeri bulunmaktadır. Tablo 20’de görüleceği üzere Ocak 2014 itibariyle bu işyerlerinin %63’ü 3 kişiden az, %86’sı 10 kişiden az kişi çalıştırmaktadır. Türkiye’de üretimin böyle bir yapıda olması kuşkusuz faktoring hizmetlerine olan talebe çok geniş bir zemin oluşturmaktadır.

Tablo 20. Türkiye’de 2014 Yılında KOBİ’lerin Dağılımı

İşyeri Büyüklüğü	İşyeri Sayısı	% Pay
1 kişi	559.145	35,07
2-3 kişi	437.580	27,45
4-6 kişi	253.177	15,88
7-9 kişi	112.576	7,06
10-19 kişi	125.439	7,87
20-49 kişi	74.771	4,69
50-99 kişi	17.637	1,11
100-249	10.073	0,63
250-499	2.673	0,17
500-999	1.370	0,06
1000+	292	0,02
Toplam	1.594.264	100,00

Kaynak: SGK Sosyal Güvenliğe İlişkin Aylık Temel Göstergeler Ocak 2014

KOSGEB’in yayınladığı 2009-2013 KOBİ Stratejisi Eylem Planı Raporunda TÜİK kaynak gösterilerek 2009 yılında 250 kişiden az çalışanı olan 3.222.133 girişimci bulunduğu belirtilmektedir. Diğer taraftan Türkiye İhracatçılar Birliğinin 2013 Yılı En Büyük 1000 İhracatçı araştırması, Türkiye’de toplam 60.000 ihracatçı firma bulunduğunu ve en büyük 1000 firmanın 2013 yılı 151,8 milyar dolarlık ihracatının %59,6’sını yani 90,4 milyar dolarlık ihracatını gerçekleştirdiklerini göstermektedir. Bu 1000 şirket arasında da ilk 500’ü bu 90,4 milyar doların %84,2’sini, ikinci 500’ün %15,8’ini gerçekleştirdiği belirtilmektedir. Bu durumda yıllık ihracatın geri kalan %40,4’ünü 59.000 küçük firma yapmaktadır.

Adı geçen KOBİ raporu aynı zamanda KOBİ’lerin ülkemizde toplam istihdamın %78’ini, toplam katma değer %55’ini, toplam satışların %65,5’ini ve toplam yatırımların %50’sini üstlendiklerini göstermektedir. Faktoring şirketlerinin müşteri tabanının çok düşük bir oranı banka kredilerine ulaşımı olmayan firmalar veya serbest meslek sahibi bireylerdir. Bir KOBİ’nin faktoring şirketini tercih etmesinde ana etken işlemlerin çok daha kolay ve hızlı yapılmasıdır.

BDDK istatistiklerine göre KOBİ tanımına² giren şirketler toplam kredi hacminin %26’sından yararlanmaktadırlar. Mart 2014 itibariyle 285 milyar TL düzeyinde olan KOBİ kredilerinin yıllık artış hızı %31,5 olmuştur.

²) - 10 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri 1 milyon Türk Lirası’nı aşmayan işletmeler "mikro işletme",
- 50 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri 8 milyon Türk Lirası’nı aşmayan işletmeler "küçük işletme",
- 250 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri 40 milyon Türk Lirası’nı aşmayan işletmeler ise "orta büyüklükteki işletme",

4. FAKTORİNG ŞİRKETLERİ

Şirketler ve Pazar Payları

Aşağıda 31.12.2013 tarihi itibarıyla 76 faktoring şirketi toplam aktiflerinin büyüklüğüne göre sıralanmıştır. Küçük şirketlerin sadece yeni kurulan şirketler olmadığının görülebilmesi için bu tabloya özellikle kuruluş yılları ilâve edilmiştir. 2012 yılının tablosu ile karşılaştırıldığında sıralamanın önemli ölçüde değiştiği görülecektir. Kimi yükselirken kimi listenin aşağılarına inmiştir. 2012 yılında ilk kez sektöre giren Halk Faktoring 2013'te 17. sıraya, Zorlu Faktoring de 30. sıraya yükselmişlerdir. 2010 yılında kurulan ING Faktoring de ilk 10 şirketin arasındadır.

Tablo 21. 31.12.2013 itibarıyla Türkiye' de faaliyette bulunan Faktoring Şirketleri (1000 TL)

	Kuruluş Yılı	Aktifler	Faktoring Alacakları	Özkaynaklar	Ödenmiş Sermaye	Krediler	Net Kâr	
1.	Yapı Kredi Fak. A.Ş	1992	2.196.454	2.141.810	263.545	31.917	1.916.627	149.335
2.	Garanti Fak. A.Ş.	1990	2.059.653	1.986.549	120.066	79.500	1.902.033	15.302
3.	Deniz Fak. A.Ş	1998	1.968.172	1.906.636	206.226	137.600	1.705.578	50.572
4.	TEB Fak. A.Ş	1997	1.140.467	1.087.138	61.138	19.000	1.066.679	14.259
5.	İş Fak. A.Ş	1993	971.517	943.649	69.276	40.000	899.375	11.759
6.	Kapital Fak. A.Ş	1992	848.592	835.920	391.192	10.000	449.862	61.767
7.	Fiba Fak. A.Ş	1992	730.141	674.353	150.717	48.500	539.659	-23.171
8.	ING Fak. A.Ş.	2010	628.531	539.635	50.267	40.000	575.452	3.848
9.	Lider Fak. A.Ş.	1992	611.461	584.147	97.707	30.000	509.957	7.549
10.	Creditwest Fak. A.Ş.	1994	590.222	547.032	139.428	80.000	442.629	23.866
11.	Girişim Fak. A.Ş.	1997	565.308	321.838	197.363	35.000	306.099	-16.926
12.	Finans Fak. A.Ş.	2009	534.958	517.646	28.421	20.000	503.922	1.574
13.	Destek Fak. A.Ş	1996	529.953	514.448	173.581	40.000	344.014	25.593
14.	Ulusal Fak. A.Ş.	1999	504.293	486.962	67.631	22.000	433.793	12.019
15.	Eko Fak. A.Ş.	1994	403.819	377.695	92.667	55.000	306.018	11.420
16.	Şirinoğlu Fak. A.Ş.	1992	379.502	281.031	141.929	60.000	231.812	35.292
17.	Halk Fak. A.Ş.	2012	326.861	324.706	40.822	40.000	284.739	1.083
18.	MNG Fak. A.Ş.	1999	322.803	306.038	58.844	36.000	261.549	5.989
19.	Ekspo Fak. A.Ş.	2000	294.570	289.515	82.039	50.000	209.216	7.861
20.	Akdeniz Fak. A.Ş.	1993	260.063	259.530	29.308	25.000	218.551	4.058
21.	Kent Fak. A.Ş	1997	235.157	215.824	35.959	35.000	197.520	-12.424
22.	C Fak. A.Ş.	2002	234.921	81.243	167.769	67.800	66.208	5.864
23.	Akın Fak. A.Ş	2000	234.636	232.918	48.885	10.000	184.802	11.882
24.	Yaşar Fak. A.Ş.	1993	225.073	211.177	97.704	20.000	119.605	8.371
25.	Şeker Fak. A.Ş.	2000	220.145	199.228	24.652	16.000	194.060	1.657
26.	Ak Fak. A.Ş.	1993	214.233	208.595	17.904	8.500	194.968	7.493
27.	Çağdaş Fak. A.Ş.	1994	201.921	191.277	35.489	20.000	165.110	3.657
28.	Yeditepe Fak. A.Ş.	1997	201.598	198.848	45.733	32.000	154.462	10.616
29.	Prime Fak. Hizm. A.Ş.	1997	200.718	125.353	46.656	7.500	149.035	33.583
30.	Zorlu Fak. A.Ş.	2012	198.940	194.313	19.812	16.750	177.606	3.623
31.	Kredi Fin. Fak. Hizm.A.Ş.	1998	182.409	168.900	18.856	15.000	160.983	2.642
32.	Strateji Fak. A.Ş.	1997	177.383	171.739	15.912	12.750	160.427	1.535
33.	Vakıf Fin. Fac. Hizm.A.Ş	1998	175.521	132.444	81.303	22.400	93.411	-7.247
34.	Pamuk Fak. A.Ş	1992	157.201	80.729	69.791	50.000	86.603	2.917
35.	GSD Fak. A.Ş	1994	154.368	153.527	29.607	8.100	122.615	4.031
36.	Anadolu Fak. A.Ş.	2007	154.003	152.917	61.833	27.210	91.554	6.691
37.	Bayramoğlu Fak. A.Ş.	1997	150.232	141.156	91.872	85.000	56.811	-13.090

38.	Optima Fak. A.Ş.	1996	147.614	139.264	27.449	16.000	118.387	5.547
39.	Para Finans Fak.A.Ş.	1997	147.063	135.101	18.887	16.000	126.408	2.062
40.	Başer Fak. A.Ş.	1995	140.161	133.591	35.854	15.000	102.504	6.429
41.	Atılım Fak. A.Ş.	1993	138.885	132.342	28.132	12.000	108.732	1.359
42.	Demir Fak. A.Ş.	1993	124.195	104.877	28.785	11.000	93.874	-636
43.	Tam Fak. A.Ş.	2012	123.613	106.207	65.093	82.320	55.182	-9.395
44.	Doğan Fak. A.Ş.	1999	117.725	115.510	28.412	20.000	85.280	6.088
45.	Huzur Fak. A.Ş.	2008	104.063	93.489	17.696	14.500	85.389	23
46.	Devir Fak. A.Ş.	1991	97.666	89.995	13.890	10.000	83.046	955
47.	Analiz Fak. A.Ş.	2009	96.745	85.847	13.715	9.600	79.530	3.440
48.	VDF Fak. Hizm. A.Ş.	2009	90.143	63.430	15.532	10.000	71.528	5.002
49.	Eren Fak. A.Ş.	2010	90.133	88.173	12.687	8.500	75.178	3.978
50.	Erişim Fak. A.Ş.	2000	86.754	78.899	12.778	12.000	73.068	838
51.	Çözüm Fak. A.Ş.	1997	83.916	72.666	40.584	22.000	42.389	4.525
52.	ABC Fak. A.Ş.	1998	78.024	68.963	12.014	12.000	64.977	982
53.	Sardes Fak. A.Ş.	2011	70.788	69.772	11.472	7.750	58.540	1.726
54.	Değer Fak. A.Ş.	2010	70.028	66.993	7.947	9.200	61.648	396
55.	Tuna Fak. A.Ş.	1997	69.187	64.102	27.017	20.000	40.492	3.288
56.	Arena Fak. A.Ş.	2009	61.586	58.104	17.154	10.000	44.086	1.398
57.	Berg Fak. A.Ş.	2012	58.983	57.971	15.554	15.000	43.207	792
58.	First Factoring A.Ş.	2007	52.902	49.724	10.538	15.450	42.064	841
59.	Trend Fak. A.Ş.	2000	51.023	48.741	14.438	9.250	35.948	1.930
60.	ACL Fak. A.Ş.	1994	48.247	40.099	15.320	11.750	31.424	1.730
61.	Global Fak. Hizm.A.Ş.	2000	43.719	28.416	14.591	10.000	27.414	588
62.	Merkez Fak. A.Ş.	1997	39.395	38.111	9.916	7.500	29.043	212
63.	Kıbrıs İktisat Fak. A.Ş.	2013	39.030	37.807	8.510	9.500	30.311	-701
64.	Ar Fak. A.Ş.	2010	37.830	17.158	-7.403	7.500	44.506	-17.602
65.	Doğa Fak. A.Ş.	1998	40.361	32.581	15.820	15.000	23.930	-847
66.	Makro Fak. A.Ş.	1999	59.070	53.767	13.133	7.500	45.465	532
67.	As Fak. A.Ş.	2011	26.509	23.721	6.636	9.000	19.471	-2.100
68.	Kredi Alta Fak. A.Ş.	2012	26.437	25.836	6.810	7.500	19.321	402
69.	Katar Fak.Hizm. A.Ş.	1993	24.820	17.813	12.581	10.000	11.373	-1.701
70.	Mert Fin. Fak.A.Ş.	2009	22.961	21.689	9.804	7.500	12.422	1.125
71.	Turkish Fak. Hizm.A.Ş.	2007	22.333	19.713	6.991	7.500	14.989	-919
72.	Sümer Fak. A.Ş.	1996	4.445	1.111	4.395	8.300	0	-3.109
73.	Acar Fac. A.Ş.	1993	19.869	9.557	20.228	12.000	0	1.548
74.	Met-ay Fak. A.Ş.	1997	16.759	6.101	7.505	12.000	8.888	-718
75.	Atak Fak. A.Ş.	1998	10.812	7.454	7.733	7.500	2.981	-169
76.	Ce-Sa Faktoring A.Ş.	2013	10.112	9.714	6.949	7.500	3.006	-551
TOPLAM			21.779.703	20.100.875	4.007.051	1.868.647	17.399.345	494.138

Görünen trend orta ölçekli şirketlerin giderek daha büyük pay aldıkları, küçüklerin paylarının düşmekte olduğudur.

Tablo 22. Faktoring Şirketlerinin Ölçeklere göre Sayıları (BDDK)

	Büyük Ölçekli	Orta Ölçekli	Küçük Ölçekli
2010	6	17	53
2011	4	23	47
2012	5	21	51
2013	6	31	39

Kaynak: BDDK

Tablo 23. Aktiflerin Yoğunlaşması (%)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
İlk 5 Şirket	42	40	52	46	44	37	39	38
İlk 10 Şirket	60	57	66	65	63	55	59	54
Ölçeğe Göre Dağılım								
Büyük Ölçekli*	44	35	55	52	50	54	38	42
Orta Ölçekli**	36	46	24	32	33	40	43	46
Küçük Ölçekli***	20	19	21	16	17	16	19	12
Toplam	100	100	100	100	100	100	100	100

Kaynak: BDDK ve Faktoring Derneği

Not – 2011 ve 2012 yılı için yapılan hesaplarda

*Büyük Ölçekli Şirketler: Toplam varlıkları 800 milyon TL'nin üzerinde olanlar (2010 da 700 milyon TL)

** Orta Ölçekli Şirketler: Toplam varlıkları 150 milyon TL ile 800 milyon TL arasında olanlar (2010 da 700 milyon TL)

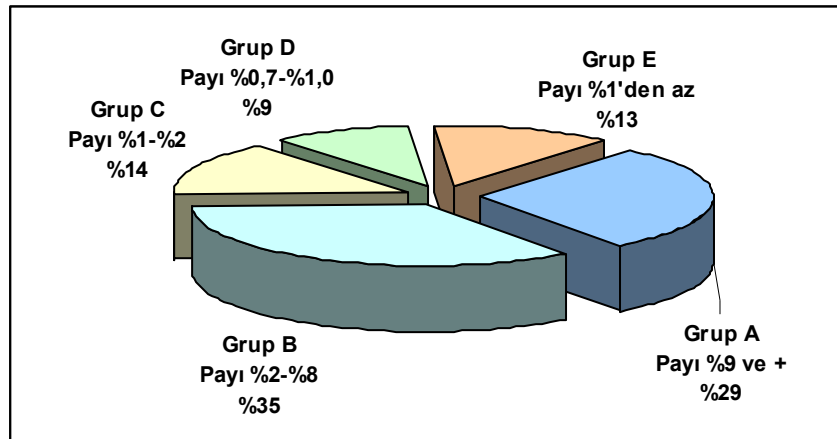
*** Küçük Ölçekli Şirketler: Toplam varlıkları 150 milyon TL 'nin altında olanlar

Bu raporda, daha ayrıntılı karşılaştırmalar yapılabilmesi amacı ile şirketler toplam aktiflerinin büyüklüğüne göre 5 gruba ayrılmış ve bu grupların ortak özelliklerinin olup olmadığı araştırılmıştır. Sonuçta, bu gruplarda ortak özellikler bulunmakla birlikte, hemen hemen her grupta grubun özelliklerine uymayan bir iki şirket de olabilmektedir.

Tablo 24. Faktoring Şirketlerinin Ölçeklere göre Sayıları ve Payları (Turkrating)

Gruplar	Tanım	Şirket Adedi	Pay	Kümüle Pay
A	1 - 3 Pazar payı 9 ve +	3	28,56	28,56
B	4 – 14 Pazar payı 2 - 8	11	35,13	63,68
C	15 - 25 Pazar payı 1 - 2	11	14,40	78,08
D	26 - 36 Pazar payı 0,7 - 1,0	11	9,26	87,34
E	37 - 76 Pazar payları 1'in altında	40	12,59	99,93

Şekil 19. 2013 Yılı Pazar Paylarına Göre Dağılım

Tablo 25. Faktoring Şirketleri Toplam Aktifleri

	T. Aktifler 2011	T. Aktifler 2012	Değişim	T. Aktifler 2013	Değişim
1 Yapı Kredi Fak. A.Ş.	1.850.957	1.791.190	-3,2	2.196.454	22,6
2 Garanti Fak. A.Ş.	1.275.030	1.955.227	53,3	2.059.653	5,3
3 Deniz Fak. A.Ş.	1.013.675	1.266.523	24,9	1.968.172	55,4
4 TEB Fak. A.Ş.	868.679	786.430	-9,5	1.140.467	45,0
5 İş Fak. A.Ş.	432.413	1.041.260	140,8	971.517	-6,7
6 Kapital Fak. A.Ş.	714.479	757.375	6,0	848.592	12,0
7 Fiba Fak. A.Ş.	752.044	862.523	14,7	730.141	-15,3
8 ING Fak. A.Ş.	312.027	617.011	97,7	628.531	1,9
9 Lider Fak. A.Ş.	500.821	644.859	28,8	611.461	-5,2
10 Creditwest Fak. A.Ş.	487.504	503.061	3,2	590.222	17,3
11 Girişim Fak. A.Ş.	520.237	490.094	-5,8	565.308	15,3
12 Finans Fak. A.Ş.	279.570	373.823	33,7	534.958	43,1
13 Destek A.Ş.	370.425	477.671	29,0	529.953	10,9
14 Ulusal Fak. A.Ş.	189.824	318.616	67,8	504.293	58,3
15 Eko Fak. A.Ş.	260.456	332.605	27,7	403.819	21,4
16 Şirinoğlu Fak. A.Ş.	268.001	340.681	27,1	379.502	11,4
17 Halk Fak. A.Ş.	0	19.951		326.861	
18 MNG Fak. A.Ş.	226.149	257.983	14,1	322.803	25,1
19 Ekspo Fak. A.Ş.	240.787	237.695	-1,3	294.570	23,9
20 Akdeniz Fak. A.Ş.	120.745	141.905	17,5	260.063	83,3
21 Kent Fak. A.Ş.	181.939	133.306	-26,7	235.157	76,4
22 C Fak. A.Ş.	235.960	221.532	-6,1	234.921	6,0
23 Akın Fak. A.Ş.	132.842	174.951	31,7	234.636	34,1
24 Yaşar Fak. A.Ş.	293.621	237.650	-19,1	225.073	-5,3
25 Şeker Fak. A.Ş.	185.657	188.665	1,6	220.145	16,7
26 Ak Fak. A.Ş.	8.093	81.038	901,3	214.233	164,4
27 Çağdaş Fak. A.Ş.	129.277	189.538	46,6	201.921	6,5
28 Yeditepe Fak. A.Ş.	80.249	136.416	70,0	201.598	47,8
29 Prime Fak. Hizm. A.Ş.	5.294	71.230	1245,4	200.718	181,8
30 Zorlu Fak. A.Ş.	0	44.228	-	198.940	349,8
31 Kredi Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	44.030	137.294	211,8	182.409	32,9
32 Strateji Fak. A.Ş.	130.167	136.347	4,7	177.383	30,1
33 Vakıf Fin. Fac. Hizm. A.Ş.	624.130	274.803	-56,0	175.521	-36,1
34 Pamuk Fak. A.Ş.	193.958	145.691	-24,9	157.201	7,9
35 GSD Fak. A.Ş.	181.467	164.027	-9,6	154.368	-5,9
36 Anadolu Fak.	120.807	116.308	-3,7	154.003	32,4
37 Bayramoğlu Fak. A.Ş.	159.366	145.993	-8,4	150.232	2,9
38 Optima Fak. A.Ş.	128.480	131.941	2,7	147.614	11,9
39 Para Fin. Fak. A.Ş.	115.636	131.937	14,1	147.063	11,5
40 Başer Fak. A.Ş.	116.377	115.615	-0,7	140.161	21,2
41 Atılım Fak. A.Ş.	118.810	128.162	7,9	138.885	8,4
42 Demir Fak. A.Ş.	84.804	105.119	24,0	124.195	18,1
43 Tam Fak. A.Ş.	6.860	76.955	1021,8	123.613	60,6
44 Doğan Fak. A.Ş.	114.140	62.064	-45,6	117.725	89,7
45 Huzur Fak. A.Ş.	93.084	95.247	2,3	104.063	9,3
46 Devir Fak. A.Ş.	65.920	88.274	33,9	97.666	10,6
47 Analiz Fak. A.Ş.	50.281	54.563	8,5	96.745	77,3

48	VDF Fak. Hizm. A.Ş.	80.939	97.930	21,0	90.143	-8,0
49	Eren Fak. A.Ş.	27.137	64.933	139,3	90.133	38,8
50	Erişim Fak. A.Ş.	55.253	50.921	-7,8	86.754	70,4
51	Çözüm Fak. A.Ş.	49.773	59.177	18,9	83.916	41,8
52	ABC Fak. A.Ş.	108.816	75.998	-30,2	78.024	2,7
53	Sardes Fak. A.Ş.	18.660	60.846	226,1	70.788	16,3
54	Değer Fak. A.Ş.	24.070	26.151	8,6	70.028	167,8
55	Tuna Fak. A.Ş.	58.219	60.363	3,7	69.187	14,6
56	Arena Fak. A.Ş.	50.245	41.542	-17,3	61.586	48,3
57	Berg Fak. A.Ş.	0	27.543	-	58.983	114,2
58	First Fac. A.Ş.	47.460	44.020	-7,2	52.902	20,2
59	Trend Fak. A.Ş.	35.323	41.188	16,6	51.023	23,9
60	ACL Fak. A.Ş.	30.240	41.059	35,8	48.247	17,5
61	Global Fak. Hizm. A.Ş.	28.274	33.408	18,2	43.719	30,9
62	Merkez Fak. A.Ş.	30.464	35.787	17,5	39.395	10,1
63	Kıbrıs İktisat Fak. A.Ş.	0	7.271	-	39.030	436,8
64	Ar Fak. A.Ş.	74.719	61.539	-17,6	37.830	-38,5
65	Doğa Fak. A.Ş.	42.430	22.800	-46,3	40.361	77,0
66	Makro Fak. A.Ş.	29.262	36.506	24,8	59.070	61,8
67	As Fak. A.Ş.	8.114	14.625	80,2	26.509	81,3
68	Kredi Alta Fak. A.Ş.	0	6.605	-	26.437	300,3
69	Katar Fak. Hizm. A.Ş.	25.340	26.231	3,5	24.820	-5,4
70	Mert Fin. Fak. A.Ş.	14.552	22.818	56,8	22.961	0,6
71	Turkish Fak. Hizm. A.Ş.	40.462	27.876	-31,1	22.333	-19,9
72	Sümer Fak. A.Ş.	27.881	20.489	-26,5	4.445	-78,3
73	Acar Fac. A.Ş.	16.735	18.521	10,7	19.869	7,3
74	Met-ay Fak. A.Ş.	19.547	20.046	2,6	16.759	-16,4
75	Atak Fak. A.Ş.	8.354	8.718	4,4	10.812	24,0
76	Ce-Sa Faktoring A.Ş.	0	0		10.112	
TOPLAM		15.237.339	17.860.287		21.779.703	
BDDK		15.617.090	18.146.479		21.794.487	

BDDK'dan izin almak kaydıyla bankalar da faktoring hizmetleri verebilmektedirler. Hangi bankaların bu izni almış oldukları bilinmemekle birlikte, FCI'ya üye olan Akbank, Burgan Bank ve HSBC'nin faktoring yaptıkları bilinmektedir. Ayrıca, Citibank A.Ş.'nin bilançosunda da faktoring alacaklarının bakiyeleri görülmektedir. Akbank'ın finansal tablolarında 2012 ve 2013 yıllarında faktoring alacakları yoktur. 2013 yılında toplamı 345 milyon TL tutan bu işlemlerin banka bazında dökümleri aşağıda verilmektedir. Her üç bankada da işlemler ağırlıklı olarak Türk Lirasıdır.

Tablo 26. Bankaların Faktoring Alacakları (1000 TL)

	2012	2013
Burgan Bank	139.782	183.869
Citibank A.Ş.	222.289	105.752
HSBC	92.463	55.099
Toplam	454.534	344.720

Sektörde Yoğunlaşma

Factoring şirketlerinin alt grupları üzerinde yapılan çalışmanın sonuçlarını aşağıdaki iki tablo özetlemektedir. Factoring işlemlerinde %53,6 paya sahip olan banka iştiraki olan 14 factoring şirketi, daha az özkaynak, çok daha fazla kredi kullanımı ile çalışmakta ama daha risksiz müşterilerle çalıştıkları için diğerlerine kıyasla daha az kâr etmektedirler.

Bağımsızlar arasından en büyük 14 şirkete baktığımızda göstergelerin tam tersi olduğu; TGA oranının iki katı, factoring faiz marjının yüksek, finansmanda daha çok özkaynak daha az kredi kullanımının olduğu, ancak sektörün toplam kârının %36,6'sını onların gerçekleştirdiği görülmektedir.

Tablo 27. Banka İştiraki ve Bağımsız Factoring Şirketlerinin Karşılaştırılması (%)

	Toplam Aktifler İçinde Payı	Top. Factoring Alacaklarında Payı	Net Kar İçinde Payı	Özkaynaklar İçinde Payı	Krediler İçinde Payı
2 Büyük Banka İştiraki Şirket	19,53	20,54	32,78	9,54	21,96
14 Banka İştiraki şirket	51,77	53,63	45,55	29,73	56,98
Bağımsız en büyük 6 şirket	16,75	16,37	22,67	26,54	14,30
Bağımsız en büyük 14 şirket	27,60	26,54	36,60	42,90	23,93
Bağımsız en büyük 24 şirket	36,36	34,96	48,81	54,34	32,13

Tablo 28. Banka İştiraki ve Bağımsız Factoring Şirketlerinin Karlılık Karşılaştırması (%)

	NPL Oranı	ROAA	ROAE*	Fak. Faiz Marjı
2 Büyük Banka İştiraki Şirket	2,8	4,1	67,8	2,4
14 Banka İştiraki şirket	6,4	1,0	17,3	4,2
Bağımsız en büyük 6 şirket	3,0	3,0	14,4	6,7
Bağımsız en büyük 14 şirket	5,8	2,8	13,3	8,2
Bağımsız en büyük 24 şirket	6,7	3,3	28,9	9,8

*Yapı Kredi Factoring faktörü

Banka iştiraki veya banka ilişkili konumundaki factoring şirketlerinin birçok konuda ayrıcalık taşımakta oldukları ve diğer orta ve küçük boy factoring şirketleri ile eşit koşullarda rekabet etmedikleri gözlenmektedir. Bu gruptaki şirketlerin, fonlamalarını sadece ana hissedarları bankalardan yapmadıkları görülmüştür. İstisna teşkil eden bir iki factoring şirketi bulunmakla birlikte, banka iştirakleri ana hissedar bankanın (veya mensup oldukları şirketler grubundaki bankanın) hem şube ağından yararlanmakta hem ihtiyaçları kadar kredi sağlayabilmektedirler. Diğer şirketlerde ise uygun koşullu kredilere erişim genelde temel sorun olarak ortaya çıkmaktadır.

Aktif Büyüklüklerine Göre Pazar Payları

Ortaya çıkan bu tablo sektördeki (%9'un üzerinde payı bulunan) en büyük 3 şirketin %28,6 payı, en büyük 14 (2'nin üzerinde payı bulunan) şirketin ise %63,7 payı olduğunu göstermektedir. Çok açıktır ki bu dağılım sürdükçe, sektörle ilgili aritmetik ortalamaların gösterge olarak alınması çok yanıltıcı sonuçlar verecektir.

Tablo 29. Aktif Büyüklüklerine Göre Pazar Payları

	Pay 2011	Pay 2012	Pay 2013
1 Yapı Kredi Fak. A.Ş.	11,85	9,87	10,08
2 Garanti Fak. A.Ş.	8,16	10,77	9,45
3 Deniz Fak. A.Ş.	6,49	6,98	9,03
4 TEB Fak. A.Ş.	5,56	4,33	5,23
5 İş Fak. A.Ş.	2,77	5,74	4,46
6 Kapital Fak. A.Ş.	4,57	4,17	3,89
7 Fiba Fak. A.Ş.	4,82	4,75	3,35
8 ING Fak. A.Ş.	2,00	3,40	2,88
9 Lider Fak. A.Ş.	3,21	3,55	2,81
10 Creditwest Fak. A.Ş.	3,12	2,77	2,71
11 Girişim Fak. A.Ş.	3,33	2,70	2,59
12 Finans Fak. A.Ş.	1,79	2,06	2,45
13 Destek Fak. A.Ş.	2,37	2,63	2,43
14 Ulusal Fak. A.Ş.	1,22	1,76	2,31
15 Eko Fak. A.Ş.	1,67	1,83	1,85
16 Şirinoğlu Fak. A.Ş.	1,72	1,88	1,74
17 Halk Fak. A.Ş.	0,00	0,11	1,50
18 MNG Fak. A.Ş.	1,45	1,42	1,48
19 Ekspo Fak. A.Ş.	1,54	1,31	1,35
20 Akdeniz Fak. A.Ş.	0,77	0,78	1,19
21 Kent Fak. A.Ş.	1,16	0,73	1,08
22 C Faktoring A.Ş.	1,51	1,22	1,08
23 Akın Fak. A.Ş.	0,85	0,96	1,08
24 Yaşar Fak. A.Ş.	1,88	1,31	1,03
25 Şeker Fak. A.Ş.	1,19	1,04	1,01
26 Ak Fak. A.Ş.	0,05	0,45	0,98
27 Çağdaş Fak. A.Ş.	0,83	1,04	0,93
28 Yeditepe Fak. A.Ş.	0,51	0,75	0,92
29 Prime Fak. Hizm. A.Ş.	0,03	0,39	0,92
30 Zorlu Fak. A.Ş.	0,00	0,24	0,91
31 Kredi Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	0,28	0,76	0,84
32 Strateji Fak. A.Ş.	0,83	0,75	0,81
33 Vakıf Fin. Fac. Hizm.A.Ş.	4,00	1,51	0,81
34 Pamuk Fak. A.Ş.	1,24	0,80	0,72
35 GSD Fak. A.Ş.	1,16	0,90	0,71
36 Anadolu Fak. A.Ş.	0,77	0,64	0,71
37 Bayramoğlu Fak. A.Ş.	1,02	0,80	0,69
38 Optima Fak. A.Ş.	0,82	0,73	0,68
39 Para Fin. Fak. A.Ş.	0,74	0,73	0,67
40 Başer Fak. A.Ş.	0,75	0,64	0,64
41 Atılım Fak. A.Ş.	0,76	0,71	0,64
42 Demir Fak. A.Ş.	0,54	0,58	0,57
43 Tam Fak. A.Ş.	0,04	0,42	0,57
44 Doğan Fak. A.Ş.	0,73	0,34	0,54
45 Huzur Fak. A.Ş.	0,60	0,52	0,48
46 Devir Fak. A.Ş.	0,42	0,49	0,45
47 Analiz Fak. A.Ş.	0,32	0,30	0,44

48	VDF Fak. Hizm.A.Ş.	0,52	0,54	0,41
49	Eren Fak. A.Ş.	0,17	0,36	0,41
50	Erişim Fak. A.Ş.	0,35	0,28	0,40
51	Çözüm Fak. A.Ş.	0,32	0,33	0,39
52	ABC Fak. A.Ş.	0,70	0,42	0,36
53	Sardes Fak. A.Ş.	0,12	0,34	0,32
54	Değer Fak. A.Ş.	0,15	0,14	0,32
55	Tuna Fak. A.Ş.	0,37	0,33	0,32
56	Arena Fak. A.Ş.	0,32	0,23	0,28
57	Berg Fak. A.Ş.	0,00	0,15	0,27
58	First Fac. A.Ş.	0,30	0,24	0,24
59	Trend Fak. A.Ş.	0,23	0,23	0,23
60	ACL Fak. A.Ş.	0,19	0,23	0,22
61	Global Fak. Hizm.A.Ş.	0,18	0,18	0,20
62	Merkez Fak. A.Ş.	0,20	0,20	0,18
63	Kıbrıs İktisat Fak. A.Ş.	0,00	0,04	0,18
64	Ar Fak. A.Ş.	0,48	0,34	0,17
65	Doğa Fak. A.Ş.	0,27	0,13	0,19
66	Makro Fak. A.Ş.	0,19	0,20	0,27
67	As Fak. A.Ş.	0,05	0,08	0,12
68	Kredi Alta Fak. A.Ş.	0,00	0,04	0,12
69	Katar Fak.Hizm. A.Ş.	0,16	0,14	0,11
70	Mert Fin. Fak.A.Ş.	0,09	0,13	0,11
71	Turkish Fak. Hizm.A.Ş.	0,26	0,15	0,10
72	Sümer Fak. A.Ş.	0,18	0,11	0,02
73	Acar Fak. A.Ş.	0,11	0,10	0,09
74	Met-Ay Fak. A.Ş.	0,13	0,11	0,08
75	Atak Fak. A.Ş.	0,05	0,05	0,05
76	Ce-Sa Faktoring A.Ş.	0,00	0,00	0,05
		97,57	98,42	99,93

Faktoring Alacaklarına Göre Pazar Payları

Faktoring alacaklarına göre sıralama biraz farklı bir tablo oluşturmaktadır. Aşağıdaki Tablo 30'un en ilginç tarafı şirketlerin 2013 yılında izlemiş oldukları büyüme politikalarındaki farklılıklardır. Her hangi bir şirket risk yönetimi ilkeleri çerçevesinde ve/veya kârlılık önceliğine göre belirlediği büyüme politikası sonucunda bir yıl içinde sıralamada birkaç sıra yükselebilmekte veya inebilmektedir. Bu açıdan, bir şirketin sıralamada kaçınıcı olduğunun veya pazar payının ne olduğunun çok önemli olmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 30. Faktoring Alacaklarına Göre Pazar Payları (1000 TL)

	2011	2012	2013	% Değ.	Pay %	Pay %	Pay %
Yapı Kredi Fak. A.Ş.	1.756.497	1.639.747	2.141.810	30,6	12,4	10,0	10,7
Garanti Fak. A.Ş.	1.247.324	1.827.710	1.986.549	8,7	8,8	11,2	9,9
Deniz Fak. A.Ş.	979.837	1.215.728	1.906.636	56,8	6,9	7,4	9,5
TEB Fak. A.Ş.	817.847	750.237	1.087.138	44,9	5,8	4,6	5,4
İş Fak. A.Ş.	404.653	1.014.944	943.649	-7,0	2,8	6,2	4,7
Kapital Fak. A.Ş.	703.473	728.502	835.920	14,7	4,9	4,5	4,2
Fiba Fak. A.Ş.	623.670	725.078	674.353	-7,0	4,4	4,4	3,4
Lider Fak. A.Ş.	466.061	621.502	584.147	-6,0	3,3	3,8	2,9
Creditwest Fak. A.Ş.	460.922	469.355	547.032	16,5	3,2	2,9	2,7
ING Fak. A.Ş.	285.342	597.959	539.635	-9,8	2,0	3,7	2,7
Finans Fak. A.Ş.	251.719	362.489	517.646	42,8	1,8	2,2	2,6
Destek Fak. A.Ş.	336.954	462.292	514.448	11,3	2,4	2,8	2,6
Ulusal Fak. A.Ş.	174.242	305.239	486.962	59,5	1,2	1,9	2,4
Eko Fak. A.Ş.	241.944	298.738	377.695	26,4	1,7	1,8	1,9
Halk Fak. A.Ş.	0	463	324.706		0,0	0,0	1,6
Girişim Fak. A.Ş.	288.265	289.292	321.838	11,3	2,0	1,8	1,6
MNG Fak. A.Ş.	211.885	242.960	306.038	26,0	1,5	1,5	1,5
Ekspo Fak. A.Ş.	236.425	233.544	289.515	24,0	1,7	1,4	1,4
Şirinoğlu Fak. A.Ş.	189.639	258.055	281.031	8,9	1,3	1,6	1,4
Akdeniz Fak. A.Ş.	119.111	139.061	259.530	86,6	0,8	0,9	1,3
Akın Fak. A.Ş.	131.763	172.765	232.918	34,8	0,9	1,1	1,2
Kent Fak. A.Ş.	176.664	127.029	215.824	69,9	1,2	0,8	1,1
Yaşar Fak. A.Ş.	280.860	219.719	211.177	-3,9	2,0	1,3	1,1
Ak Fak. A.Ş.	0	80.500	208.595	159,1	0,0	0,5	1,0
Şeker Fak. A.Ş.	179.599	181.569	199.228	9,7	1,3	1,1	1,0
Yeditepe Fak. A.Ş.	78.211	133.532	198.848	48,9	0,6	0,8	1,0
Zorlu Fak. A.Ş.	0	42.678	194.313	355,3	0,0	0,3	1,0
Çağdaş Fak. A.Ş.	123.467	180.078	191.277	6,2	0,9	1,1	1,0
Strateji Fak. A.Ş.	123.855	131.150	171.739	30,9	0,9	0,8	0,9
Kredi Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	41.469	130.581	168.900	29,3	0,3	0,8	0,8
GSD Fak.A.Ş.	180.705	162.681	153.527	-5,6	1,3	1,0	0,8
Anadolu Fak. A.Ş.	118.977	115.464	152.917	32,4	0,8	0,7	0,8
Bayramoğlu Fak. A.Ş.	148.851	129.732	141.156	8,8	1,0	0,8	0,7
Optima Fak. A.Ş.	112.913	122.791	139.264	13,4	0,8	0,8	0,7
Para Finans Fak. A.Ş.	104.062	120.381	135.101	12,2	0,7	0,7	0,7
Başer Fak. A.Ş.	110.064	107.129	133.591	24,7	0,8	0,7	0,7
Vakıf Fin. Fac. Hizm.A.Ş.	617.804	185.797	132.444	-28,7	4,3	1,1	0,7
Atılım Fak. A.Ş.	112.216	116.527	132.342	13,6	0,8	0,7	0,7
Prime Fak. Hizm. A.Ş.	0	66.030	125.353	89,8	0,0	0,4	0,6
Doğan Fak. A.Ş.	110.214	59.968	115.510	92,6	0,8	0,4	0,6
Tam Fak. A.Ş.	0	34.198	106.207	210,6	0,0	0,2	0,5
Demir Fak. A.Ş.	73.028	93.456	104.877	12,2	0,5	0,6	0,5
Huzur Fak. A.Ş.	88.868	89.234	93.489	4,8	0,6	0,5	0,5

Devir Fak. A.Ş.	60.331	79.146	89.995	13,7	0,4	0,5	0,4
Eren Fak. A.Ş.	24.809	62.562	88.173	40,9	0,2	0,4	0,4
Analiz Fak. A.Ş.	48.162	49.272	85.847	74,2	0,3	0,3	0,4
C Faktoring A.Ş.	88.072	63.196	81.243	28,6	0,6	0,4	0,4
Pamuk Fak. A.Ş.	119.253	74.582	80.729	8,2	0,8	0,5	0,4
Erişim Fak. A.Ş.	48.054	44.353	78.899	77,9	0,3	0,3	0,4
Çözüm Fak. A.Ş.	38.093	48.567	72.666	49,6	0,3	0,3	0,4
Sardes Fak. A.Ş.	18.250	59.901	69.772	16,5	0,1	0,4	0,3
ABC Fak. A.Ş.	99.998	66.868	68.963	3,1	0,7	0,4	0,3
Değer Fak. A.Ş.	22.538	21.022	66.993	218,7	0,2	0,1	0,3
Tuna Fak. A.Ş.	55.588	57.402	64.102	11,7	0,4	0,4	0,3
VDF Fak.Hizm. A.Ş.	66.858	41.996	63.430	51,0	0,5	0,3	0,3
Arena Fak. A.Ş.	47.815	37.262	58.104	55,9	0,3	0,2	0,3
Berg Fak. A.Ş.	0	11.449	57.971	406,3	0,0	0,1	0,3
Makro Fak. A.Ş.	27.627	34.978	53.767	53,7	0,2	0,2	0,3
First Fac. A.Ş.	43.367	41.470	49.724	19,9	0,3	0,3	0,2
Trend Fak. A.Ş.	33.926	39.261	48.741	24,1	0,2	0,2	0,2
ACL Fak. A.Ş.	24.804	34.963	40.099	14,7	0,2	0,2	0,2
Merkez Fak. A.Ş.	28.844	34.657	38.111	10,0	0,2	0,2	0,2
Kıbrıs İktisat Fak. A.Ş.	0	0	37.807		0,0	0,0	0,2
Doğa Fak. A.Ş.	34.537	13.815	32.581	135,8	0,2	0,1	0,2
Global Fak. Hizm.A.Ş.	21.840	23.216	28.416	22,4	0,2	0,1	0,1
Kredi Alta Fak. A.Ş.	0	5.362	25.836	381,8	0,0	0,0	0,1
As Fak. A.Ş.	6.727	12.332	23.721	92,4	0,0	0,1	0,1
Mert Fin. Fak.A.Ş.	13.977	21.541	21.689	0,7	0,1	0,1	0,1
Turkish Fak. Hizm.A.Ş.	39.176	23.543	19.713	-16,3	0,3	0,1	0,1
Katar Fak. Hizm.A.Ş.	19.252	18.676	17.813	-4,6	0,1	0,1	0,1
Ar Faktoring A.Ş.	71.995	57.773	17.158	-70,3	0,5	0,4	0,1
Ce-Sa Faktoring A.Ş.	0	0	9.714		0,0	0,0	0,0
Acar Fak. A.Ş.	10.959	7.367	9.557	29,7	0,1	0,0	0,0
Atak Fak. A.Ş.	5.739	30	7.454		0,0	0,0	0,0
Met-ay Fak. A.Ş.	10.485	9.534	6.101	-36,0	0,1	0,1	0,0
Sümer Fak. A.Ş.	25.289	17.179	1.111	-93,5	0,2	0,1	0,0
	13.865.766	16.099.158	20.100.875		97,6	98,6	100,0

Şirketlerde Hissedar Yapısı

2013 yılında banka iştirakleri olan 14 adet faktoring şirketinin toplam varlıkları 11,3 milyar TL dir. Aralarında iki şirket, Vakıf ve Halk Faktoring kamu bankalarının iştirakleridir. Garanti Faktoring'in ortaklık yapısında da bir kamu bankası olan Türk Eximbank'ın %9,8 payı bulunmaktadır. Banka iştiraki olan 14 şirket, toplam varlıklar ve toplam alacaklar açısından %50'nin üzerinde pazar payına sahiptir. İkinci önemli grup olan bağımsız faktoring şirketlerinin payı 2013'de %48'dir.

2013 yılında iki şirket (Atak Faktoring ve Prime Faktoring) el değiştirmiştir, 3 yeni şirket (Kıbrıs İktisat Faktoring, De Lange Faktoring ve Ce-Sa Faktoring) faaliyete geçmiştir.

Tablo 31. Banka İştiraki Faktoring Şirketlerinin Toplam Varlıkları (1000 TL)

	2010	2011	2012	2013
1. Yapi Kredi Fak. A.Ş.	2.023.857	1.850.957	1.791.190	2.196.454
2. Garanti Fak. A.Ş.	1.565.565	1.275.030	1.955.227	2.059.653
3. Deniz Fak. A.Ş.	924.484	1.013.675	1.266.523	1.968.172
4. TEB Fak. A.Ş.	781.569	868.679	786.430	1.140.467
5. İş Fak. A.Ş.	477.505	432.413	1.041.260	971.517
6. Fiba Fak. A.Ş.	808.610	752.044	862.523	730.141
7. ING Fak. A.Ş.	150.682	312.027	617.011	628.531
8. Finans Fak. A.Ş.	264.652	279.570	373.823	534.958
9. Halk Fak. A.Ş.	0	0	19.951	326.861
10. Şeker Fak. A.Ş.	167.059	185.657	188.665	220.145
11. Vakıf Fin. Fac. Hiz. A.Ş.	819.925	624.130	274.803	175.521
12. GSD Fak. A.Ş.	124.677	181.467	164.027	154.368
13. Anadolu Fak. A.Ş.	149.881	120.807	116.308	154.003
14. Turkish Fak.Hizm. A.Ş.	25.942	40.462	27.876	22.333
Toplam	8.284.408	7.936.918	9.485.617	11.283.124

Tablo 32. En Büyük Bağımsız Faktoring Şirketlerinin Aktif Büyüklüğü (1000 TL)

	2010	2011	2012	2013
1. Kapital Fak. A.Ş.	532.434	714.479	757.375	848.592
2. Lider Fak. A.Ş.	368.403	500.821	644.859	611.461
3. Creditwest Fak. A.Ş.	337.531	487.504	503.061	590.222
4. Girişim Fak. A.Ş.	627.922	520.237	490.094	565.308
5. Destek Fak. A.Ş.	251.450	370.425	477.671	529.953
6. Ulusal Fak. A.Ş.	125.164	189.824	318.616	504.293
7. Eko Fak. A.Ş.	201.247	260.456	332.605	403.819
8. Şirinoğlu Fak.A.Ş.	252.535	268.001	340.681	379.502
9. MNG Fak. A.Ş.	158.375	226.149	257.983	322.803
10. Ekspo Fak. A.Ş.	223.966	240.787	237.695	294.570
11. Akdeniz Fak. A.Ş.	99.963	120.745	141.905	260.063
12. Kent Fak. A.Ş.	79.397	181.939	133.306	235.157
13. C Fak. A.Ş.	219.302	235.960	221.532	234.921
14. Akın Fak. A.Ş.	100.960	132.842	174.951	234.636
15. Yaşar Fak.A.Ş.	167.355	293.621	237.650	225.073
Toplam	3.746.005	4.743.790	5.269.984	6.240.372

Banka iştiraki olmayan ve genelde “bağımsızlar” olarak adlandırılan faktoring şirketleri arasında en büyük 15 şirket Tablo 32’de verilmiştir. Bağımsız görünmekle birlikte ana hissedarın banka sahibi olduğu faktoring şirketleri de bulunmaktadır. Örneğin Tekstil Faktoring’in çoğunluk hisselerinin sahibi GSD Holding’in bir mevduat ve bir yatırım bankası olması, Creditwest Faktoring’in ana hissedarı Altınbaş Holding’in Kuzey Kıbrıs ve Ukrayna’da banka sahibi olması, C Faktoring’in Bank Pozitif’de hisse sahibi olması ve Kent Faktoring’in dahil olduğu şirketler grubu olan Süzer Holding’in

Hırvatistan'da Banka Brod'un sahibi olması gibi örnekler mevcuttur. Bu olgu da şirketlerin mukayeseli üstünlükleri açısından dikkate alınması gereken bir faktördür. Çoğu faktoring şirketinin sahibi hakkında yeterli bilgi edinmek mümkün olmamaktadır. Dolayısıyla, bağımsızların hissedar yapısı kompozisyonu nedir, hangi şirketlerin sahibi hangi sektördedir gibi bir analiz yapma imkanı bulunmamaktadır. Bu iki ana grup karşılaştırıldığında (Tablo 33), bağımsızların toplam aktiflerde payı %48 olmakla birlikte toplam özkaynaklarda payları %70 olduğu yani daha düşük kaldıraç oranları ile çalıştıkları görülmektedir.

Tablo 33. Banka İştirakleri ve Bağımsız Faktoring Şirketlerinin Sektördeki Payları (%)

	Banka İştirakleri (%)			Bağımsızlar (%)		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Toplam Varlıklar	50,82	52,27	51,77	49,18	47,73	48,23
Toplam Fak. Alacakları	51,91	52,81	52,81	48,09	47,19	47,19
TGA	29,74	30,27	36,15	70,26	69,73	63,85
Özkaynaklar	29,11	29,15	29,73	70,89	70,85	70,27
Net Kâr	29,90	33,97	45,55	70,10	66,03	54,45

Kârlılık açısından kıyaslandığında ise, TGA oranlarının yüksekliğinin de yansıttığı üzere bağımsızların daha riskli/daha kârlı şirketlerle çalıştıkları görülmektedir. Toplam tahsili gecikmiş alacaklarda bağımsızların payı %63,8, toplam net kârda da payları %54,5'tir. Tablo 34'de banka iştiraki olanlar ile bağımsızlar karşılaştırıldığında finansal rasyoların ne derece farklı olduğu görülmektedir.

Banka iştiraklerinin tahsili gecikmiş alacağa dönüşme oranı %3'ün altında seyrederken, bağımsızlarda bu oran 3 yıldır %7'ler civarında olmuştur. Yine tahmin edilebileceği gibi sektörde faktoring alacakları/özkaynaklar katsayısı 5,2 katı olmakla birlikte bağımsızlarda bu katsayı 2,9, banka iştiraklerinde 8,1'dir. Bu nedenle de banka iştiraklerinin özkaynak getirileri daha yüksek, bağımsızların net kâr/ortalama varlıklar oranı çok daha yüksektir.

Tablo 34. Banka İştiraki ve Bağımsız Faktoring Şirketlerinin Finansal Rasyolarının Karşılaştırılması

	Toplamın Ort.			Banka İştirakleri			Bağımsızlar		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
TGA Oranı (%)	3,83	4,69	4,69	1,37	2,18	2,67	5,59	6,92	6,35
Faktoring Alac./Özkaynaklar (x)	4,4	4,4	5,2	8,9	8,0	8,1	3,0	3,0	3,5
Özkaynaklar/Toplam Varlıklar (%)	21,62	21,25	18,44	3,18	1,78	2,31	31,17	31,54	26,87
ROAA (%)	6,31	3,61	2,52	32,46	16,29	19,38	8,99	4,93	2,85
ROAE (%)	29,18	16,87	12,76	1,37	2,18	2,67	28,86	15,72	9,84

Yukarıdaki veriler sektör ortalamalarının ne kadar yanıltıcı olduğunu bir kez daha ortaya koymaktadır. Her faktoring şirketi kendi grubu ve benzer özellikteki şirketlerle karşılaştırılarak değerlendirilmelidir. Bu yaklaşım ilerdeki bölümlerde daha ayrıntılı olarak açıklanmaktadır.

Yabancı Şirketlerin Payı

2013 yılına kadar doğrudan sektöre giren bir yabancı kuruluş olmamıştır. Yabancı payları hep dolaylı olarak, ana hissedar bankaya ortak veya sahip olmakla edinilmiştir. İlk kez 30 Nisan 2014 tarihinde faaliyet izni alan De Lange Faktoring A.Ş. tümüyle bir yabancı hissedar olan De Lange Landen Financial Services Inc.'e aittir ki bu şirket de Hollandalı Rabobank'ın iştiraklerinden biridir. 2013 yılında BDDK Rabobank'a Türkiye'de bir mevduat bankası kurma izni vermiştir.

Fiba Factoring, Vakıf Factoring, İş Faktoring ve Anadolu Faktoring'in dışındaki banka iştiraki şirketlerin ana ortaklarının çoğunun yabancı ortakları bulunmaktadır. 2012 yılında ilk kez bir KKTC bankası BDDK'dan Türkiye'de faktoring şirketi kurma izni almıştır. Yine EBRD'nin dolaylı olarak hissedar olduğu Tam Faktoring de 2012 yılında faaliyet izni alarak faaliyetlerine başlamıştır.

Beş şirketin iştirakleri oldukları bankalarda da önemli yabancı payları bulunmaktadır. Bu beş şirketin toplam pazar payları %27,1'dir. Banka iştiraki olan şirketlerde ise üçü, Deniz Faktoring, Finans Faktoring ve ING Faktoring tümüyle yabancılara ait olan bankaların iştirakidir. Bu üç şirketin toplam pazar payı %14,8'dir.

Tablo 35. Faktoring Şirketlerinde Yabancıların Payları

Kuruluş	Hissedar Yapısında Yabancı Payları
Deniz Faktoring A.Ş.	Sahibi Denizbank'ın %100'ü Rus Sberbank'a aittir
Garanti Faktoring A.Ş.	Sahibi Garanti Bankası'nın %25'i İspanyol BBVA'a aittir
Finans Faktoring A.Ş.	%77,2 National Bank Of Greece, %7,9 NBGI Holdings %5 % IFC, %9,7 NBG Finance
ING Faktoring A.Ş.	%100 ING Bank NV
Şeker Faktoring A.Ş.	Sahibi Şekerbank'ın %21,9'u Samruk Kayzina Kazak Devlet Fonu, % 11,8 BTA Securities
Teb Faktoring A.Ş.	Sahibi TEB'in %40,8'i BNP' e aittir
Turkish Faktoring Hizm.A.Ş.	% 34,3 National Bank Of Kuwait
Yapi Kredi Faktoring A.Ş.	%81,8 Koç Finansal Hizmetlerin, KFH'nin %50'si İtalyan Unicredito
De Lange Landen	%100 De Lange Landen Financial Services (Rabobank)

Birkaç faktoring şirketinin hissedar yapılarında yabancı fonlar bulunmaktadır, bu şirketlerin toplam pazar payı %8,6'dır.

- 2007 yılında Eko Faktoring'in ortaklık yapısına Bancroft Group katılmıştır. Halen %28 payı bulunan Coöperative BVS Financial Services U.A.'nin, 1989 yılında kurulmuş Orta ve Doğu Avrupa'da faaliyet gösteren özel bir sermaye yatırım şirketi, Bancroft Group'a, ait olduğu bildirilmektedir.
- 2008 yılında Lider Faktoring'e Credit Suisse Investments (Netherlands) B.V. %10 payla ortak olmuştur.
- 2011 yılında C Faktoring'in %9,73'ü Hollanda'da kurulu Demirhalk Bank'ın %70'ine sahip HCBG Holding B.V. almıştır. C Faktoring aynı zamanda bir banka iştirakine sahip olan tek faktoring şirkettir. BankPozitif Kredi ve Kalkınma Bankası'nda %30,17 pay sahibidir.
- 2011 yılında Ulusal Faktoring'in %47'si PineBridge Eurasia Financial Investments S.a.r.l. fonuna satılmıştır.
- 2012 yılında faaliyete geçen Tam Faktoring Vector Yatırım Holding'e aittir. Bu Holding'de EBRD'nin %9,5 hissesi bulunmaktadır.
- First Faktoring A.Ş. Almanya'da kurulu First Holding GmbH şirketinin %100 iştirakidir. Ancak bu holding Almanya'da yaşayan Türkler tarafından kurulmuştur.
- VDF Faktoring A.Ş.'nin %100'ü VDF Servis ve Ticaret A.Ş.'ye ait olup bu şirketin %51'i Alman Şirketi VW Financial Services A.G.'ye aittir.

Halka Açık Şirketler

İstanbul Borsasına (BIST'e) kote olan Creditwest Faktoring ve Garanti Faktoring'e Haziran 2014'te Lider Faktoring de katılmıştır. Garanti Faktoring'de halka açıklık payı %26,24, Creditwest'in %15, Lider Faktoring'in %15'dir.

Faktoring Şirketlerinin Çalışma Modelleri ve Stratejileri

Önceki bölümlerde belirtildiği üzere Türkiye’de faktoring sektörü farklı çalışma modellerine sahip çok sayıda alt sektörden oluşmaktadır. Çalışma modellerini farklılaştıran temel faktörler:

- a) müşteri sayısı (en az 30 ile en çok 9.500)
- b) müşterilerin bilanço büyüklüğü
- c) işlemlerin asgari/azami büyüklüğü
- d) merkezin lokasyonu (Ankara, İzmir, Antalya)
- e) şube sayısı
- f) ihracat ve ithalat faktoringi yapıp yapmadığı
- g) yabancı para kredi kullanma
- h) aile şirketi olması – şirket sahibinin bizzat yönetmesi
- i) şirketin bu piyasada kaç yıldır var olduğu

gibi temel faktörlerdir. Bu faktörlere kurumsallaşma düzeyi, risk yönetimi ve pazarlama yöntemleri gibi pek çok faktör ilave edilebilir. Bu faktörlerin bileşimleri de bir taraftan faktoring şirketini belirli müşterilere yönlendirirken diğer taraftan da fonlama kaynaklarını ve koşullarını belirlemektedir.

Banka iştiraki olan şirketlerin arasında dahi yapılanma ve strateji çok farklı olabilmektedir. TEB faktoring’in 15 şubesi ve 124 personelli modeli ve Deniz Faktoring’in 14 şube ve 117 personelle çalışmaları ile benzer profiller çizmektedirler. Buna karşın 51 personel, 4 şube ve 174 müşteri ile ING Faktoring (Faktoring Alacakları: 540 milyar TL) ile 66 personel, 3 şube ve 994 müşterisi olan Finans Faktoring (Faktoring Alacakları: 518 milyar TL) kıyaslandığında farklı stratejiler ortaya çıkmaktadır.

Bağımsızlar arasında iş modellerinin özellikleri daha da önemlidir. Aynı pazar payı grubunda gördüğünüz bir faktoring şirketi 9.500 müşteri, 49 şube ve 413 personel ile çalışmakta, bir diğeri sadece 900 müşteri ve 70 personel ile çalışmaktadır. 2013 yılında 50’den az hatta 10’dan az müşteri sayısı ile çalışan faktoring şirketlerinin varlığı dikkati çekmektedir.

Bu çerçevede, pazar payı faktörü şirketin gücünü belirleyici olamamakta, en azından pazar payının önemi sınırlı kalmaktadır. Bir şirket hiç tahsilât işlemi yapmazken, bir diğeri sadece tahsilât işlemi yapmaktadır. Geçmiş yılların verileri faktoring şirketlerinin çok farklı büyüme politikaları izlediklerini göstermektedir. Her birinin hikâyesi, koşulları ve bakış açısı farklı olabilmektedir.

Veriler, bir faktoring şirketinin %1 pazar payı olmasına rağmen diğerlerinden daha kârlı olabildiğini ve istikrarlı müşterilerle çalışarak pek çok büyük şirketten daha iyi bir mali yapıya sahip olabileceğini göstermektedir. Faktoring şirketleri arasında farklı üslupların başında “daha az müşteri ile büyük montanlı işlemler yapanlar”ın yanında “çok sayıda mikro ölçekli müşterilerin küçük montanlı işlemler” yapanlar bulunmaktadır. Mikro ölçekteki şirketlerle çalışan kimi faktoring şirketi bir bakıma daha riskli müşterilerle çalışıyor olabilir. Bunun bir avantajı bu şirketlerin daha yüksek getiri sağlayabilmeleridir. Kimi faktoring şirketleri oldukça yüksek maliyetlerle fon sağlamalarına rağmen daha yüksek getirilerle rakiplerine göre daha kârlı olabilmeyi başarmışlardır.

2012 ve 2013 yıllarında kimi büyük banka iştirakinin karma bir portföy oluşturarak portföylerinin bir bölümünü daha yüksek risk kategorisinde bulunan KOBİ’lere ayırmak suretiyle kârlarını arttırmayı hedefledikleri gözlenmiştir.

Risklerini iyi yönetenlerin çok güçlü bir bilanço elde etmeleri mümkün olmaktadır. Ortada ideal bir iş modeli yoktur. Her şirket yönetimi kendisine uygun olan modeli benimsemiş durumdadır. Önemli olan, iş modelinin planlı ve bilinçli bir şekilde kurulması, nasıl yönetildiği ve yönetimin hedeflerine ne kadar uygun olduğudur.

Yönetim ve Yöneticiler

24 Nisan 2013 tarih ve 28627 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan BDDK Yönetmeliği, bir önceki Yönetmelikte olduğu gibi Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılarının üniversite mezunu olmalarını, Genel Müdürlerin en az 7, Genel Müdür Yardımcılarının en az 5 yıllık mesleki tecrübeye haiz olmalarını zorunlu tutmaktadır. Yönetim Kurulunda ise sadece salt çoğunluğun üniversite mezunu olması yeterlidir. Genel Müdür için aranan mesleki tecrübe şartı yönetim kurulu üyelerinin yarısından bir fazlası için de aranmaktadır. Aynı Yönetmelik faktoring şirketlerinin sağlam bilgi sistemleri oluşturmalarını ve risk yönetimleri çerçevesinde maruz kaldıkları risklerin tespitini ve değerlendirilmesini de önemsemektedir.

Finansal veriler bir faktoring şirketinin değerini ve kredibilitesini bir ölçüde gösterebilir. Faktoring şirketinin gerçek gücünün hissedar yapısı ile yöneticilerinde ve bu iki grubun birlikte geliştirmiş olduğu müşteri tabanında olduğunu söyleyebiliriz. Yöneticilerin bilgi ve deneyim düzeyi, faktoring ürünleri konusunda bilgili olmaları, piyasayı ve müşteri tabanını tanımaları ölçüsünde şirket güç kazanır. Aynı zamanda, her şirket için geçerli olan bir ön koşul, hissedarlarla yöneticiler arasındaki uyumlu çalışma ortamıdır. Bu sektörde yönetimi profesyonellere devretmekle birlikte yönetime karışan hissedarlara karşılık, her zaman yönetime güçlü ve olumlu desteğini veren hissedarların farkı bilançolarında görülmektedir. 2012 yılında sektöre giren ve 2013 yılında faaliyetlerini genişleten iki faktoring şirketi “sağlam hissedar yapısı + deneyimli yöneticiler” bileşiminin başarıya götüren bir formül olduğunu kanıtlamışlardır.

Şubeler ve İstihdam

Aralık 2012 itibarıyla 78 şirketin 62 şube ve 185 temsilciliği bulunmakta idi. Yasa değişikliği üzerine bütün temsilcilikler kapatılmış, bir kısmı şube statüsüne dönüştürülmüş, bu arada yeni şubeler de açılmıştır. 2013 sonunda şube sayısı 319’dur. Merkezi İstanbul dışında olan (Ankara, Adana, İzmir, Antalya gibi) birkaç faktoring şirketi dışında çoğunluk İstanbul’dadır ve şubeler İstanbul ve Marmara Bölgesine dağılmıştır. Hiç şubesi olmayan 31 şirket olduğu gibi şube sayısı 10 ila 20 arasında şubesi olan 7 faktoring şirketi, 49 şubesi olan 1 şirket bulunmaktadır.

BDDK bu yıl faktoring sektörüne ilişkin personel sayısı gibi yapısal bilgiler yayınlamamıştır. Finansal Kuruluşlar Birliği’nin verilerine göre 2013 yılı sonunda sektörde 4.650 kişi istihdam edilmektedir. 2013 yılında sektörün 464 kişiye daha istihdam olanağı sağladığı görülmektedir. Personel giderleri %19,5, kişi başına personel giderleri ise %7,6 artmıştır. Enflasyonun %7,4 olduğu bir yılda bir kez daha reel olarak artış olmadığı görülmektedir. Diğer taraftan genelde çalışanların kıdemli olmaları nedeni ile kıdem tazminatı giderlerinde %78,5 artış olmuştur.

Tablo 36. Çalışan sayısı ve Personel Giderleri

	2008	2009	2010	2011	2012	2013*
Personel Sayısı	3.009	2.959	3.557	3.819	4.186	4.650
Personel Giderleri (1000 TL)	192.280	182.670	233.970	279.500	337.020	402.710

Kaynak: BDDK * 2013 Verileri FKB’den alınmıştır.

Faktoring şirketlerindeki iş modellerinin farklılığını göstermek amacı ile eleman sayıları faktoring alacakları ile kıyaslanmıştır. Görüleceği üzere kimi şirket çok şube ve çok sayıda çalışan ile aynı hacmi elde etmiş, kimi az sayıda çalışanla bunu başarmıştır.

Tablo 37. Şirketlerde Çalışan Sayısı (2013)*

Şirket	Faktoring Alacakları (1000 TL)	Çalışan Sayısı
1. Yapı Kredi Fak. A.Ş.	2.141.810	91
2. Garanti Fak. A.Ş.	1.986.549	195
3. Deniz Fak. A.Ş.	1.906.636	117
4. TEB Fak. A.Ş.	1.087.138	124
5. İş Faktoring .A.Ş.	943.649	56
6. Kapital Fak. A.Ş.	835.920	68
7. Fiba Fak. A.Ş.	674.353	131
8. Lider Fak. A.Ş.	584.147	176
9. Creditwest Fak. A.Ş.	547.032	68
10. ING Fak. A.Ş.	539.635	51
11. Finans Fak. A.Ş.	517.646	66
12. Destek Fak. A.Ş.	514.448	36
13. Ulusal Fak. A.Ş.	486.962	132
14. Eko Fak. A.Ş.	377.695	114
15. Halk Fak. A.Ş.	324.706	32
16. Girişim Fak. A.Ş.	321.838	41
17. MNG Fak. A.Ş.	306.038	199
18. Ekspo Fak. A.Ş.	289.515	35
19. Şirinoğlu Fak. A.Ş.	281.031	432
20. Akdeniz Fak. A.Ş.	259.530	21
21. Akın Fak. A.Ş.	232.918	25
22. Kent Fak. A.Ş.	215.824	113
23. Yaşar Fak. A.Ş.	211.177	247
24. Ak Fak. A.Ş.	208.595	39
25. Şeker Fak. A.Ş.	199.228	54
26. Yeditepe Fak. A.Ş.	198.848	51
27. Zorlu Fak. A.Ş.	194.313	24
28. Çağdaş Fak. A.Ş.	191.277	87
29. Strateji Fak. A.Ş.	171.739	54
30. Kredi Fin. Fak. Hizm.A.Ş.	168.900	42
31. GSD Fak. A.Ş.	153.527	44
32. Anadolu Fak. A.Ş.	152.917	48
33. Bayramoğlu Fak. A.Ş.	141.156	40
34. Optima Fak. A.Ş.	139.264	86
35. Para Fin. Fak. A.Ş.	135.101	96
36. Başer Fak. A.Ş.	133.591	55
37. Vakıf Fin. Fac. Hizm.A.Ş.	132.444	29
38. Atılım Fak. A.Ş.	132.342	64
39. Prime Fak. Hizm.A.Ş.	125.353	17
40. Doğan Fak. A.Ş.	115.510	43
41. Tam Fak. A.Ş.	106.207	190
42. Demir Fak. A.Ş.	104.877	34
43. Huzur Fak. A.Ş.	93.489	66
44. Devir Fak. A.Ş.	89.995	44
45. Eren Fak. A.Ş.	88.173	39
46. Analiz Fak. A.Ş.	85.847	37
47. C Faktoring A.Ş.	81.243	39
48. Pamuk Fak. A.Ş.	80.729	18
49. Erişim Fak. A.Ş.	78.899	59
50. Çözüm Fak. A.Ş.	72.666	40
51. Sardes Fak. A.Ş.	69.772	12
52. ABC Fak. A.Ş.	68.963	37

53. Değer Fak. A.Ş.	66.993	28
54. Tuna Fak. A.Ş.	64.102	49
55. VDF Fak. Hizm. A.Ş.	63.430	8
56. Arena Fak. A.Ş.	58.104	49
57. Berg Fak. A.Ş.	57.971	20
58. Makro Fak. A.Ş.	53.767	16
59. First Fac. A.Ş.	49.724	16
60. Trend Fak. A.Ş.	48.741	31
61. ACL Fak. A.Ş.	40.099	22
62. Merkez Fak. A.Ş.	38.111	22
63. Kıbrıs İktisat Fak. A.Ş.	37.807	21
64. Doğa Fak. A.Ş.	32.581	33
65. Global Fak. Hizm.A.Ş.	28.416	27
66. Kredi Alta Fak. A.Ş.	25.836	16
67. As Fak. A.Ş.	23.721	48
68. Mert Fin. Fak. A.Ş.	21.689	29
69. Turkish Fak. Hizm. A.Ş.	19.713	25
70. Katar Fak.Hizm. A.Ş.	17.813	63
71. Ar Faktring A.Ş.	17.158	1
72. Ce-Sa Faktoring A.Ş.	9.714	19
73. Acar Fak. A.Ş.	9.557	20
74. Atak Fak. A.Ş.	7.454	12
75. Met-Ay Fak. A.Ş.	6.101	18
76. Sümer Fak. A.Ş.	1.111	6
TOPLAM		4.657

Kaynak: Şirketlerin Denetim Raporlarından Alınmıştır. BDDK Verilerinden farklı olabilir.

Verimlilik

Tablo 38'e görüldüğü üzere sektör genelinde maliyet/gelir rasyosunda çok ciddi bir artış olmuştur. 2012 yılında %45,4 olan maliyet/gelir rasyosunun 2013'de %64,7'ye çıkmasında kısmen yeni şubelerin açılmasından kaynaklanan giderlerin rolü olmuştur. İkinci olarak, rekabet etme amacı ile şirketlerin birbirlerinden personel transfer ettiklerini ve bu transferleri gerçekleştirmek için yüksek ücretler vermiş olduklarını tahmin ediyoruz. Buna ilaveten şirketlerin çoğunun kurumsallaşma yolunda ciddi adımlar atmış olduklarını ve daha gelişmiş kredi risk sistemleri uygulamaya başladıkları gözlenmiştir. Belki de en önemlisi, bu artış, paydanın yani gelirlerin, yeterince büyümemesinden kaynaklanmış görünmektedir. Ancak, bazı şirketlerin gerçekten çok yüksek maliyet/gelir rasyoları ile çalıştıkları görülmektedir.

Tablo 38. Verimlilik Rasyoları

	2009	2010	2011	2012	2013
Maliyet / Gelir Rasyosu					
(Faaliyet Giderleri / Faaliyet Marjı) (%)	47,0	58,8	52,0	45,4	64,7
Faaliyet Giderleri / Ortalama Aktifler (%)	3,4	3,1	3,0	3,3	3,3
Komisyon Karı / Toplam Faktoring Cirosu (%)	-	0,7	0,8	1,1	0,7
Faaliyet Karı / Çalışan sayısı (1.000 TL)	143	139	159	181	132
Faaliyet Giderleri / Çalışan sayısı (1.000 TL)	105	109	119	131	142
Toplam Aktif / Çalışan sayısı (1.000 TL)	3.517	4.066	4.089	4.335	4.687
Brüt Faktoring Alacakları / Çalışan sayısı (1.000 TL)	2.999	3.625	3.870	4.092	4.535
Brüt Fakt. Alac./ Şube ve Temsilcilik Sayısı (1.000 TL)	62.487	63.521	60.818	69.354	66.110

Sektöre Yeni Katılanlar ve Kapatılanlar

2013 yılında Fortis Faktoring TEB Faktoring ile birleşmiş, İvme Faktoring A.Ş., Artı Finans Faktoring A.Ş. ve Hepkon Faktoring A.Ş.'nin faaliyet izinleri kendi talepleri ile iptal edilmiştir. Özetle 4 şirket sektörden çıkmıştır. 2012 yılında, ikisi (Batı Faktoring A.Ş. ve Saray Faktoring A.Ş.) kendi talepleri ile, toplam 3 şirketin faaliyet izin ve yetkileri iptal edilmiştir. BDDK'nın Yıllık Faaliyet Raporlarında belirtildiği üzere geçmişte en çok faktoring şirketi kurma müracaatı olmuş, ancak bu talepler durulmuştur.

Tablo 39. BDDK'nın Değerlendirmekte Olduğu İzin ve Yetkilendirme Talepleri

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Finansal Kiralama Şirketleri	2	2	0	0	0	0
Faktoring Şirketleri	12	14	13	5	1	0
Finansman Şirketleri	3	2	0	0	0	0

Kaynak: BDDK Yıllık Faaliyet Raporları

Kıbrıs İktisat Faktoring, De Lage Landen Faktoring ve Ce-Sa Faktoring 2013 yılında faaliyet lisansı almışlardır. 2007-2013 yıllarında lisansları iptal edilenler Ek 2'te verilmiştir.

Tablo 40. BDDK'dan Kuruluş ve Faaliyet İzni Alan Firmalar (2011-2014)

<u>Kuruluş İzni Alanlar</u>	<u>Faaliyet İzni Alanlar</u>
2011 1) Ce-Sa Fak.Hiz. A.Ş. (11.03.2011) 2) LBT Faktoring Hiz. A.Ş. (13.07.2011) 3) Credit Alta Fak. A.Ş. (27.10.2011)	2011 1) As Faktoring Hiz. A.Ş. (27.07.2011). 2) Sardes Faktoring A.Ş. (25.08.2011)
2012 1) Halk Faktoring A.Ş. (05.04.2012) 2) İvme Faktoring Hizmetleri A.Ş. (05.04.2012) 3) Berg Faktoring Hizmetleri A.Ş.. (10.05.2012) 4) Zorlu Faktoring A.Ş. (5.07.2012) 5) Kıbrıs İktisat Faktoring A.Ş. (26.07.2012) 6) De Lage Landen Faktoring A.Ş. (12.09.2012)	2012 1) Tam Faktoring A.Ş. (LBT)(10.05.2012) 2) İvme Faktoring Hizmetleri A.Ş. (26.07.2012) 3) Berg Faktoring A.Ş. (01.11.2012) 4) Kredi Alta Faktoring A.Ş. (01.11.2012) 5) Zorlu Faktoring A.Ş. (08.11.2012) 6) Halk Faktoring A.Ş. (29.11.2012)
2013 1) Ce-Sa Faktoring A.Ş. (31.01.2013) 2) İstanbul Faktoring A.Ş. (28.11.2013)	2013 1) Kıbrıs İktisat Faktoring A.Ş.) (28.02.2013) 2) De Lage Landen Faktoring A.Ş. (28.06.2013) 3) Ce-Sa Faktoring A.Ş. (04.07.2013)

5. FAKTORİNG ŞİRKETLERİNİN FİNANSAL ANALİZİ

Bilanço Yapıları ve Büyüme Oranları

Bilançolarını daha da kısaltarak, aktifleri “nakit + faktoring alacaklarından”, pasifleri “özsermaye + bankalardan kullanılan krediler” olarak daha yalın bir çerçevede gösterdiğimiz Tablo 41’de faktoring şirketlerinin borçlanma gücü arttıkça özkaynaklarının toplam varlıklarına oranının aşamalı olarak düştüğü görülmektedir. 2013 yılında faktoring alacakları %23,1 artış gösterirken, alınan krediler sadece %20,7 artış göstermiştir. Tahvil ihraçlarından gelen finansmanın bakiyesi %58 artış göstermiştir. Özkaynaklarda artış ise %4,2 ile sınırlı kalmıştır.

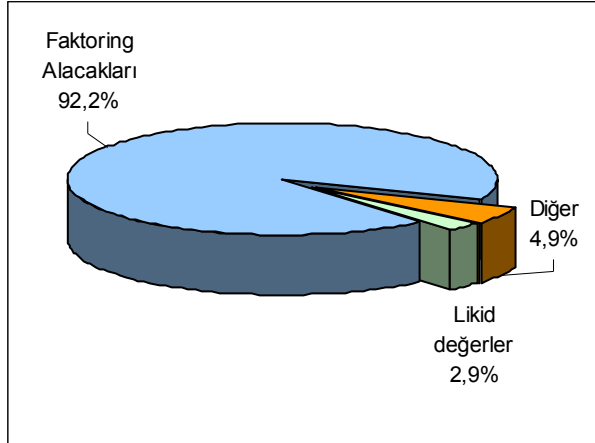
Tablo 41. Toplam Sektör Bilançosu (Milyon TL)

	2009	2010	2011	2012	2013
Aktiflerin Toplamı	10.407,62	14.462,61	15.617,09	18.146,48	21.794,49
Faktoring Alacakları (Net)	8.350,82	12.369,84	14.213,29	16.327,83	20.099,20
Tahsili Gecikmiş Alacaklar	522,34	525,00	565,47	802,64	989,93
Karşılıklar	437,93	448,46	451,18	661,05	831,78
Pasiflerin Toplamı	10.407,62	14.462,61	15.617,09	18.146,48	21.794,49
Banka Kredileri	7.499,22	10.960,99	11.438,67	12.811,37	15.462,26
Bono ve Tahvil İhraçları	113,95	211,17	348,24	977,91	1.545,32
Özkaynaklar	2.493,34	2.940,32	3.376,55	3.855,88	4.019,39
Fonlama*/Toplam Varlıklar (%)	73,1	77,2	75,5	76,0	78,0
Özkaynaklar/Toplam Varlıklar (%)	24,0	20,3	21,6	21,2	18,4

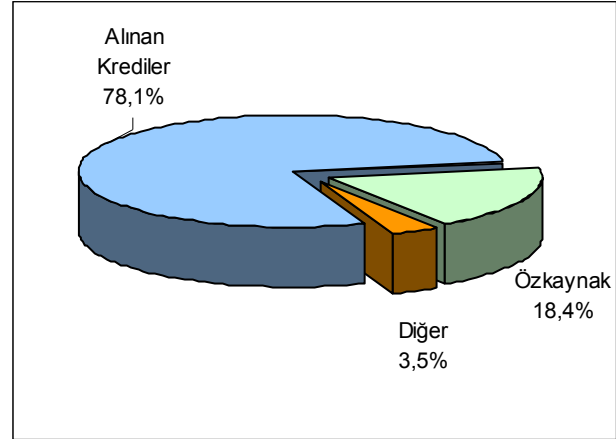
Kaynak: BDDK

* Fonlama: banka kredileri + tahvil ihraçları + faktoring borçları

Şekil 20 - Aktiflerin Dağılımı (2013)

Şekil 21 - Pasiflerin Dağılımı (2013)

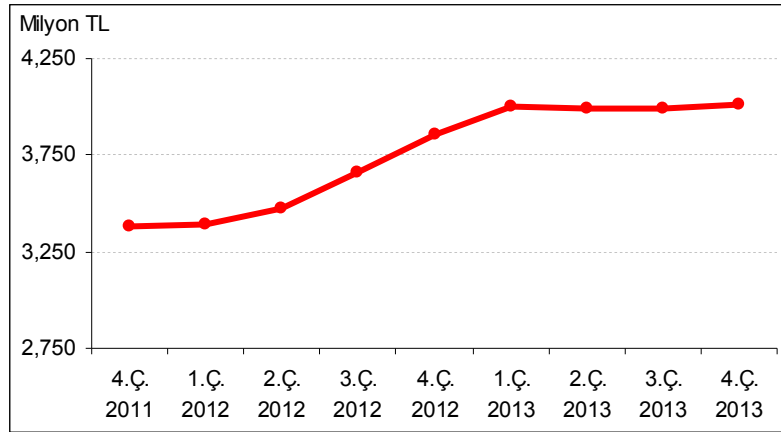

2013 yılında toplam varlıklardaki %20,1 artış, 2011 yılının %8 ve 2012 yılının %16,2 oranlarının üzerinde olmuştur. Faktoring alacaklarında %23 büyüme kısmen likid varlıkların %13,5 azalması kısmen de tahvil ihraçları ile fonlama sayesinde olmuştur.

2013 yılında toplam aktiflerin %92,2’si faktoring alacaklarından oluşmaktadır. Geri kalan %8’lik bölümün %7,8’i banka ve diğer nakit değerlerden, kalanı ise muhtelif küçük hesaplardan oluşmaktadır. Pek çok şirketin faktoring alacakları toplam aktiflerin %90’ının üzerindedir. Bilançolarında menkul kıymetler son derece düşüktür. Az sayıda şirketin finansal veya finansal olmayan iştiraki bulunmaktadır. Pasif kompozisyonu da benzer bir yalın yapıdadır: %78,1 alınan krediler, %18,4

öz kaynaklar ve geri kalan %3,5 karşılıklar gibi muhtelif küçük kalemlerden oluşmaktadır. Son üç yıl içinde öz kaynakların payı %30'dan %18,4'e düşmüştür. Bu trendin devam edeceği düşünülmektedir. Finansal kiralama şirketlerinde bu oran %18,8, finansman şirketlerinde %7,61'dir. 2013 yılına kadar devamlı büyümekte olan öz kaynaklar 2013 yılında duraklamış, 2014 yılının ilk çeyreğinde net kârın %25 azalması ile 3,9 milyar TL'ye düşmüştür.

Şekil 22. Öz kaynaklar

Tablo 42. Aktiflerin ve Pasiflerin Kompozisyonu

	2010	2011	2012	2013	2011	2012	2013
	Milyon TL				Büyüme		
Banka ve Nakit Değerler	1.166	461	722	624	-60,5	56,7	-13,5
Factoring Alacakları (Brüt)	12.370	14.213	16.328	20.099	14,9	14,9	23,1
Diğer	926	943	1.097	1.071	1,8	16,3	-2,3
Toplam Aktifler	14.463	15.617	18.146	21.794	8,0	16,2	20,1
Alınan Krediler	10.961	11.439	12.811	15.462	4,4	12,0	20,7
Öz kaynaklar	2.940	3.377	3.856	4.019	14,8	14,2	4,2
Diğer	561	802	1.479	2.313	42,9	84,5	56,4
Toplam Pasifler	14.463	15.617	18.146	21.794	8,0	16,2	20,1

2013 yılında faaliyet gelirleri %19,1 düşerken faaliyet giderlerinin %20,6 artması sonucunda net kâr %17,7 azalmıştır. Faizler düşerken genel giderlerin artması etkili olmuştur.

Tablo 43. Yıllık Büyüme Oranları (%)

	2009	2010	2011	2012	2013
Factoring Faaliyet Gelirleri	-23,9	13,8	33,6	28,3	-7,3
Net Factoring Faiz Gelirleri	-12,3	-2,5	21,6	50,2	-4,9
Factoring Faaliyetleri Marjı	21,6	-3,3	35,1	28,8	1,6
Faaliyet Giderleri	-5,8	25,7	17,0	20,7	20,6
Faaliyet Gelirleri	-15,7	17,0	22,2	25,3	-19,1
Vergi Öncesi Gelir	-15,5	17,1	22,1	25,3	-19,1
Takipteki Alacaklara İlişkin Özel Karşılıklar	-28,8	24,3	-33,3	157,2	0,2
Net Kâr	-22,7	24,8	19,6	23,8	-17,7

Kaynak: BDDK

Tablo 44. Faktoring Sektörü Özet Bilanço (1000 TL)

	2009	2010	2011	2012	2013	Değ.
Nakit Değerler	4.611	10.571	9.464	5.597	4.487	-19,8
Bankalar	1.069.551	1.155.787	451.218	716.347	619.709	-13,5
Menkul Kıymetler (1)	252.198	295.770	283.072	357.315	121.954	-65,9
Türev Finansal varlıklar	8.108	3.808	5.579	12.263	25.254	105,9
Brüt faktoring Alacakları	8.873.162	12.894.835	14.778.759	17.130.472	21.089.132	23,1
Özel Karşılıklar (-)	437.934	448.459	451.178	661.048	831.778	25,8
Takipteki Faktoring Alacakları	522.342	524.999	565.474	802.643	989.929	23,3
Net faktoring Alacakları	8.350.820	12.369.836	14.213.285	16.327.829	20.099.203	23,1
Satılmaya Hazır Finansal Varlıklar	410.879	294.437	248.840	247.292	247.929	0,3
Maddi Duran Varlıklar	116.060	122.837	139.587	142.697	184.199	29,1
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	6.862	7.321	8.429	9.596	11.077	15,4
Ertelenmiş Vergi Varlığı	35.873	57.372	71.509	82.390	167.860	103,7
Diğer Aktifler (2)	68.252	68.330	71.813	103.558	154.664	49,4
Aktif Toplamı	10.407.622	14.462.609	15.617.092	18.146.479	21.794.487	20,1
Türev Finansal Yükümlülükler (3)	2.872	9.522	52.674	8.022	158.245	1872,6
Alınan Krediler (4)	7.499.216	10.960.987	11.438.673	12.811.365	15.462.263	20,7
Faktoring Borçları	113.960	212.473	221.803	274.491	381.634	39,0
İhraç Edilen menkul Kıymetler	113.954	211.172	348.237	977.911	1.545.317	58,0
Diğer Pasifler	53.781	36.134	66.744	94.236	120.972	28,4
Ödenecek vergi ve yükümlülükler (5)	47.722	39.668	56.017	49.664	37.496	-24,5
Borç ve gider karşılıkları	78.533	51.055	55.456	72.306	65.316	-9,7
Ertelenmiş Vergi Varlığı	4.249	1.278	933	2.602	3.853	48,1
Yükümlülükler Toplamı	7.914.287	11.522.289	12.240.537	14.290.597	17.775.096	24,4
Ödenmiş Sermaye	1.026.351	1.090.496	1.279.630	1.618.547	1.868.647	15,5
sermaye Yedekleri	285.055	257.771	282.311	347.879	213.836	-38,5
Geçmiş Yıllar Kar/Zararı ve azınlık Hakları (6)	750.970	1.072.288	1.287.747	1.161.967	1.344.757	15,7
Net dönem Kar/Zararı	430.959	519.765	526.867	727.489	592.151	-18,6
Toplam Özkaynak	2.493.335	2.940.320	3.376.555	3.855.882	4.019.391	4,2
Toplam Pasif ve Özkaynak	10.407.622	14.462.609	15.617.092	18.146.479	21.794.487	20,1

Kaynak: BDDK

- (1) Alım Satım Amaçlı Finansal Varlıklar + Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar Zarara Yansıtılan Olarak Sınıflandırılan FV + Ters Repo İşlemlerinden Alacaklar + Satılmaya Hazır Finansal Varlıklar Net
- (2) Diğer Aktifler = Diğer Aktifler + Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Varlıklar (Net)
- (3) Alım Satım Amaçlı TFY + Riskten Korunma Amaçlı TFY
- (4) Alınan Krediler + Kiralama İşlemlerinden Borçlar
- (5) Ödenecek Vergi ve Yükümlülükler + Ertelenmiş Vergi Borcu
- (6) Kar Yedekleri + Geçmiş Yıllar Kar veya Zararı

Nazım Hesaplar

BDDK'nın 2013 yılına ilişkin yayınladığı Nazım Hesaplar kalemleri Tablo 46'da verilmektedir. 2013 yılı verileri daha önceki yıllarla kıyaslandığında çok büyük farklar dikkati çekmektedir. Nazım hesaplar toplamının 46,4 milyar TL'den nasıl 56,8 milyar TL'ye çıktığı anlaşılamamıştır. Tek anlaşılabılır artış swap alım satım işlemlerindeki 2,0 milyar TL'lik artıştır çünkü pek çok firmanın 2013 yılında daha çok swap işlemleri yaptıkları görülmüştür. 76 şirketten 15'nin türev ürünler kullandıkları tespit edilmiştir.

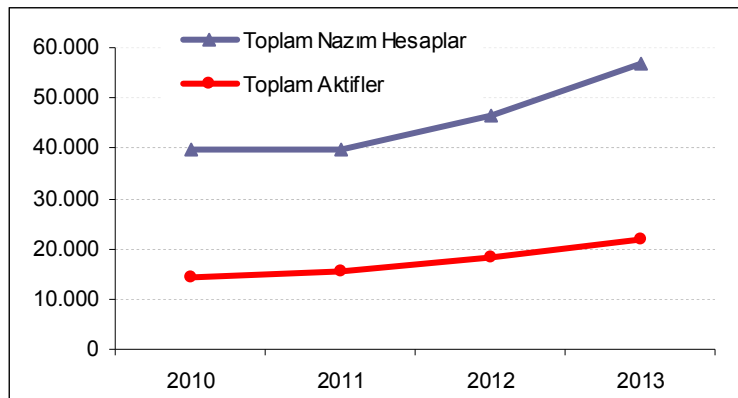
24.12.2013 tarihli ve 28861 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış bulunan "Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Muhasebe Uygulamaları ile Finansal Tabloları Hakkında Yönetmelik" çerçevesinde de farklı ve yanlış girişler yapılmış olduğu tahmin edilmektedir.

Tablo 45. Nazım Hesaplar (Milyon TL)

	2010	2011	2012	2013
Risk Üstlenilen Faktoring işlemleri	3.906,50	4.423,17	4.115,81	1.933,04
Risk Üstlenilmeyen Faktoring işlemleri	18.898,91	18.162,08	23.416,34	3.494,00
Alınan Teminatlar	505,15	456,79	590,14	27.841,83
Verilen Teminatlar	464,41	1.103,24	221,35	736,93
Taahhütler	271,82	276,00	143,60	268,73
A) Cayılamaz Taahhütler	196,70	271,82	276,00	145,16
B) Cayılabilir Taahhütler	192,60	827,24	77,75	137,23
a) Kiralama Taahhütleri	0,00	0,00	0,00	131,50
b) Diğer Cayılabilir Taahhütler	0,00	0,00	0,00	0,00
Türev Finansal Araçlar	2.153,97	2.185,74	2.352,26	131,50
A) Riskten Korunma Amaçlı Türev Finansal Araçlar	15,95	40,07	33,40	32,51
a) Gerçeğe Uygun Değer Riskinden Korunma Amaçlı İşlemler	15,18	40,07	33,40	32,51
b) Nakit Akış Riskinden Korunma Amaçlı İşlemler	0,77	0,00	0,00	0,00
c) Yurtdışındaki Net Yatırım Riskinden Korunma Amaçlı İşlemler	0,00	0,00	0,00	0,00
B) Alım Satım Amaçlı İşlemler	2.138,02	2.145,68	2.318,86	6.073,74
a) Vadeli Alım-Satım İşlemleri	470,76	467,82	32,15	75,64
b) Swap Alım Satım İşlemleri	1.495,57	1.156,67	2.086,30	4.678,24
c) Alım Satım Opsiyon İşlemleri	2,05	2,44	75,13	99,06
d) Futures Alım Satım İşlemleri	0,00	0,00	0,00	0,00
e) Diğer	169,65	518,75	125,28	1.220,80
Emanet Kıymetler	11.328,43	12.234,09	13.973,24	16.395,96
Nazım Hesaplar Toplamı	39.706,94	39.921,52	46.465,76	56.776,74

Kaynak: BDDK

Şekil 23. Toplam Nazım Hesapların Toplam Aktiflere Oranı

Kârlılık

Raporun daha önceki bölümlerinde belirtildiği gibi 2013 yılında sektörde net kâr %17,7 azalışla 610 milyon TL'den 502 milyon TL'ye düşmüş, sektörün aktif getirisi %3,6'dan %2,5'e, özkaynak getirisi de %20,4'den %15,3'e düşmüştür. İki şirketin iştirak satışlarından elde ettikleri gelirlerin, bir defaya mahsus işlemler oldukları için, net kârdan düşüldüğünde 2013 yılında daha da sert bir net kâr azalışı görülmektedir. **2013 yılında 76 şirketten 17'si zarar açıklamış, 48 şirketin net kârı düşmüştür.** Bu verilerin faktoring sektörünün 2013 yılını ne kadar zor geçirdiğini yansıttığını düşünmekteyiz. Bir önceki yılda zarar açıklayan 6 şirketten 4'ünün yeni kurulmuş olmaları dolayısıyla zarar etmeleri doğal karşılanmıştı.

Turkrating olarak, faktoring faaliyet kârının net kârdan daha önemli olduğunu düşünmekteyiz. Bu yaklaşımla yaptığımız incelemede, **38 şirketin faktoring faaliyet kârının net kârından daha düşük olduğu** veya faktoring faaliyet zararı var iken diğer gelirlerin etkisi ile kâra geçmiş oldukları ortaya çıkmaktadır. İki faktoring şirketinde iştirak satış kârları nedeni ile net kâr ve faktoring faaliyet kârı arasında ciddi farklar oluşmuştur.

2013 yılında birçok faktoring şirketinin türev işlemlerini arttırmaları, kâr zarar tablosunda faktoring faaliyet kârını hesaplarken değişiklik yapmamızı gerektirmiştir. Firmalar ile yapılan görüşmelerde türev işlemlerin finansman maliyetlerinin azaltılması amacıyla yapıldığı anlaşılmıştır. Bu nedenle faktoring faaliyet kârını hesaplarken, net türev işlemler kâr/zararını da faktoring faaliyet kârı hesaplamasında dikkate almaya başladık. (Tablo 47)

Kâr Marjları Düşerken Maliyetler Artmış

2013 yılında sektörün ana gelir kalemleri, faktoring faiz marjlarının %7,6'dan %6'ya düşmesi nedeni ile azalış göstermiştir. Aynı zamanda finansman giderleri, net kambiyo kârı/zararı, net türev işlem kârı/zararı ve özel karşılıklar kaleminden oluşan faktoring faaliyet gelirleri aynı seviyede kalmıştır. Bu arada personel ve işletme giderlerinden oluşan faaliyet giderlerindeki %20,6'lık artış da faktoring faaliyet kârının %45,3 düşmesine neden olmuştur. Faktoring faaliyetleri dışı faiz gelirlerindeki (iştirak satışının etkili olduğu) %490'luk ve diğer gelirlerdeki %40'luk artış sayesinde faktoring sektörünün net kârındaki azalış %17,7 ile sınırlı kalmıştır. 2013 yılının tüm finans kurumları için geçerli olduğu gibi faktoring şirketleri için de kolay bir yıl olmadığı bu sonuçlardan da anlaşılmaktadır.

Tablo 46. Faktoring Şirketleri Ana Gelir Kalemleri (1000 TL)

	2010	211	2012	2013	% Değişim
Faktoring Faiz ve Komisyon Gelirleri	1.524.474	2.037.114	2.609.883	2.423.130	-7,2
Faiz Gelirleri	1.338.254	1.784.588	2.353.616	2.167.158	-7,9
Komisyon Gelirleri	186.220	252.526	256.267	255.972	-0,1
Faktoring Dışı Gelirler	2.872.959	1.562.550	876.057	1.380.392	57,6
Faktoring Faiz ve Komisyon Giderleri	680.239	987.953	1.147.770	1.022.896	-10,9
Faktoring Dışı Giderler	2.652.475	1.430.700	721.074	1.195.040	65,7
Operasyonel Giderler	388.903	455.128	549.461	662.389	20,6

Kârlılık rasyoları açısından bakıldığında aktif kârlılıkta sektör ortalaması %2,5 olmakla birlikte 43 şirketin ortalama aktif getirisi %2,5'un altında kalmış, sadece 8 şirketin aktif getirisi %6'nın üzerinde olmuştur. Aynı değerlendirme faktoring faaliyet kârı üzerinden yapıldığında ise, sektör ortalaması %1,8'e düşerken, 40 şirketin %1,8'in altında, 11 şirketin %6'nın üzerinde aktif karlılığı ile faaliyet gösterdiği görülmektedir. Faktoring sektörü kârlıdır veya değildir şeklinde bir sonuç çıkarılması mümkün değildir. Faktoring şirketlerinin ekonomik belirsizliklerden çok etkilenen kurumlar oldukları açıktır. Ancak, yukarıda açıklanan koşullara rağmen 8 şirket bu sektörde kârlı olabileceğini kanıtlamış bulunmaktadır.

Tablo 47. Kar/Zarar Tablosu (1000 TL)

	2009	2010	2011	2012	2013	Değ.
Factoring Faiz Geliri	1.190.116	1.338.254	1.784.588	2.353.616	2.167.158	-7,9
Factoring Komisyon Geliri	145.592	186.220	252.526	256.267	255.972	-0,1
Factoring Faaliyet Gelirleri	1.335.708	1.524.474	2.037.114	2.609.883	2.423.130	-7,2
Finansman Giderleri	-509.180	-680.239	-987.953	-1.147.770	-1.022.896	-10,9
<i>Kullanılan Kredilere Ödenen Faizler -</i>	<i>-496.637</i>	<i>-662.090</i>	<i>-962.556</i>	<i>-1.119.075</i>	<i>-993.364</i>	<i>-11,2</i>
<i>Diğer Finansman Giderleri</i>	<i>-12.543</i>	<i>-18.149</i>	<i>-25.397</i>	<i>-28.695</i>	<i>-29.532</i>	<i>2,9</i>
Kambiyo İşlemleri Kar/Zararı (net)	2.500	-2.841	-35.626	-2.656	78.631	3060,5
<i>Kambiyo İşlemleri Karı</i>	<i>1.566.852</i>	<i>2.630.645</i>	<i>1.293.552</i>	<i>622.277</i>	<i>1.030.679</i>	<i>65,6</i>
<i>Kambiyo İşlemleri Zararı</i>	<i>-1.564.352</i>	<i>-2.633.486</i>	<i>-1.329.178</i>	<i>-624.933</i>	<i>-952.048</i>	<i>52,3</i>
Türev İşlem Gelir (net)	-26.645	51	-17.995	59.912	-145.569	-343,0
Takipteki Alacaklara İlişkin Özel Karşılıklar -	-144.706	-179.849	-119.892	-308.332	-308.856	0,2
Toplam Factoring Faaliyet Giderleri	-678.031	-862.878	-1.161.466	-1.398.846	-1.398.690	0,0
Factoring Faaliyet Marjı	657.677	661.596	875.648	1.211.037	1.024.440	-15,4
Personel Giderleri -	-182.673	-233.973	-279.497	-337.019	-402.881	19,5
İşletme Giderleri -	-126.710	-154.930	-175.631	-212.442	-259.508	22,2
<i>Genel İşletme Giderleri -</i>	<i>-112.674</i>	<i>-141.468</i>	<i>-153.032</i>	<i>-190.324</i>	<i>-220.233</i>	<i>15,7</i>
<i>Diğer Faaliyet Giderleri-</i>	<i>-11.145</i>	<i>-10.242</i>	<i>-19.237</i>	<i>-17.989</i>	<i>-31.903</i>	<i>77,3</i>
<i>Kıdem Tazminatı Karşılığı Giderleri-</i>	<i>-2.891</i>	<i>-3.220</i>	<i>-3.362</i>	<i>-4.129</i>	<i>-7.372</i>	<i>78,5</i>
Toplam Faaliyet Giderleri	-309.383	-388.903	-455.128	-549.461	-662.389	20,6
FAKTÖRİNG FAALİYET KARI	348.294	272.693	420.520	661.576	362.051	-45,3
Factoring Faaliyetleri Dışı Faiz Gelirleri	64.100	77.934	34.025	25.600	151.213	490,7
Diğer Faaliyet Gelir/Giderleri-	11.424	145.340	151.446	72.127	101.078	40,1
FAALİYET KARI	423.818	495.967	605.991	759.303	614.342	-19,1
İştirak ve Bağlı Ortaklık Gelir/Giderleri	0	0	0	0	0	-
Diğer Gelirler	0	330	0	0	264	-
Diğer Giderler-	0	-25	-70	0	0	-
Net Diğer Gelir/Giderler	0	305	-70	0	264	-
Vergisi Öncesi Kar	423.818	496.272	605.921	759.303	614.606	-19,1
Vergiler	-93.736	-84.196	-113.211	-149.222	-112.331	-24,7
Net Dönem Karı	330.082	412.076	492.710	610.081	502.275	-17,7

Kaynak: BDDK

Tablo 48. Kârlılık Rasyoları (Özet)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Özkaynaklar (Milyon TL)	2.340,50	2.493,34	2.940,32	3.376,56	3.855,88	4.019,39
Net Kar/Zarar (Milyon TL)	427,00	330,08	412,08	492,71	610,08	502,28
ROAA (%)	11,0	3,6	3,3	3,3	3,6	2,5
ROE (%)	18,2	13,2	14,0	14,6	15,8	12,5
ROAE (%)	46,8	17,0	18,4	18,7	20,4	15,3

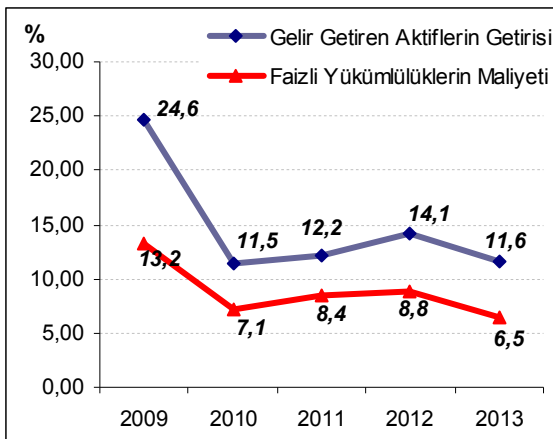
Kaynak: Turkrating

Tablo 49. Kârlılık Rasyoları

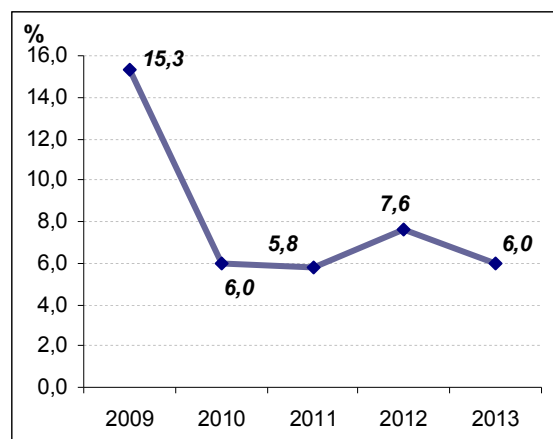
	2009	2010	2011	2012	2013
Gelir Getiren Aktiflerin Getirisi	14,3	11,5	12,2	14,1	11,6
Faizli Yükümlülüklerin Maliyeti	7,7	6,9	8,2	8,6	6,3
Faktoring Alacaklarından alınan Faiz/Faiz Gelirleri	94,9	94,5	98,1	98,9	93,5
Net Faktoring Faiz Marjı	9,3	6,0	5,8	7,6	6,0
Net Faiz Marjı	7,9	5,4	5,3	7,1	5,7
Faktoring Faaliyetleri Marjı/Ort. Net Faktoring Alacakları	9,8	6,4	6,6	7,9	5,6
Faktoring Faaliyetleri Marjı/ Ortalama Aktifler	7,5	5,3	5,8	7,2	5,1
Kazanç Gücü (Faaliyet karı / Ortalama aktifler)	4,7	4,0	4,0	4,5	3,1
Ortalama Aktif Karlılığı ROAA	3,6	3,3	3,3	3,6	2,5
Özkaynak Karlılığı (dönem sonu) ROE	13,2	14,0	14,6	15,8	12,5
Net Faktoring Faiz Gelirlerinin TGA için Ayrılan Karşılıkları Karşılama Oranı (x)	4,8	3,8	6,9	4,0	3,8
Toplam Faaliyet Giderleri/Faaliyet Geliri	47,0	58,8	52,0	45,4	64,7
TGA Karşılıkları / Faaliyet Geliri	41,5	66,0	28,5	46,6	85,3
Faktoring Faaliyet Marjının TGA için Ayrılan Karşılıkları Karşılama Oranı (x)	1,5	1,5	1,9	1,8	1,2
Faktoring faaliyet gelirinin TGA için Ayrılan Karşılıkları Karşılama Oranı (x)	5,7	4,7	8,7	4,7	4,5
Net TGA Karşılıkları / Faaliyet Karı	103,3	90,4	74,5	87,1	135,4

- Gelir Getiren Aktiflerin Getirisi : (Faktoring faiz geliri + Diğer faiz geliri) / Ort. Gelir Getiren Aktifler
- Faizli Yükümlülüklerin Maliyeti : Finansal giderler / Faizli yükümlülükler
- Net Faktoring Faiz Marjı : (Faktoring faiz geliri + Diğer faiz geliri) / Ort. Brüt Fac. Alacakları
- Ort. Aktif Karlılığı : Net kâr / Ort. Aktifler
- Özkaynak Karlılığı (Dönem Sonu) : Net kâr / Özkaynaklar
- Ortalama Özkaynak Karlılığı (Dönem sonu) : Net kâr / Ort. Özkaynaklar

Şekil 24 - Fonlama Maliyeti ve Aktiflerin Getirisi

Şekil 25 - Net Faktoring Faiz Marjı

Tablo 50. 2012-2013 Yıllarında Faktoring Şirketlerinin Kârlılık Performansları

	Toplam Aktifler 2013	Özsermaye 2012	Özsermaye 2013	Net Kar 2012	Net Kar 2013	ROAE 2013	ROAA 2013
Yapı Kredi Fak. A.Ş.	2.196.454	219.654	263.545	53.342	149.335	119,39	7,49
Kapital Fak. A.Ş.	848.592	375.302	391.192	75.930	61.767	19,61	7,69
Deniz Fak. A.Ş.	1.968.172	206.571	206.226	58.043	50.572	33,25	3,13
Şirinoğlu Fak. A.Ş.	379.502	116.169	141.929	24.869	35.292	35,66	9,80
Prime Fak. Hizm. A.Ş.	200.718	13.072	46.656	5.287	33.583	322,01	24,70
Destek Fak. A.Ş.	529.953	147.989	173.581	40.280	25.593	20,02	5,08
Creditwest Fak. A.Ş.	590.222	129.199	139.428	29.105	23.866	22,13	4,37
Garanti Fak. A.Ş.	2.059.653	105.011	120.066	20.460	15.302	16,17	0,76
TEB Fak. A.Ş.	1.140.467	46.846	61.138	15.925	14.259	29,99	1,48
Ulusal Fak. A.Ş.	504.293	57.913	67.631	11.220	12.019	23,50	2,92
Akın Fak. A.Ş.	234.636	64.799	48.885	8.486	11.882	25,46	5,80
İş Faktoring A.Ş.	971.517	59.723	69.276	4.574	11.759	21,08	1,17
Eko Fak. A.Ş.	403.819	85.565	92.667	16.376	11.420	18,02	3,10
Yeditepe Fak. A.Ş.	201.598	35.127	45.733	8.393	10.616	34,33	6,28
Yaşar Fak. A.Ş.	225.073	95.195	97.704	13.086	8.371	9,77	3,62
Ekspo Fak. A.Ş.	294.570	76.178	82.039	11.509	7.861	13,20	2,95
Lider Fak. A.Ş.	611.461	83.882	97.707	12.321	7.549	9,34	1,20
Ak Fak. A.Ş.	214.233	10.411	17.904	2.350	7.493	81,13	5,08
Anadolu Fak. A.Ş.	154.003	55.150	61.833	9.240	6.691	13,24	4,95
Başer Fak. A.Ş.	140.161	32.261	35.854	8.008	6.429	23,95	5,03
Doğan Fak. A.Ş.	117.725	22.324	28.412	4.364	6.088	30,23	6,77
MNG Faktoring A.Ş.	322.803	52.790	58.844	8.568	5.989	12,34	2,06
C Fak. A.Ş.	234.921	162.846	167.769	8.970	5.864	3,71	2,57
Optima Fak. A.Ş.	147.614	27.232	27.449	7.794	5.547	26,84	3,97
VDF Fak. Hizm. A.Ş.	90.143	10.522	15.532	2.250	5.002	53,21	5,32
Çözüm Fak. A.Ş.	83.916	36.063	40.584	6.509	4.525	13,79	6,32
Akdeniz Fak. A.Ş.	260.063	12.005	29.308	231	4.058	21,92	2,02
GSD Fak. A.Ş.	154.368	30.575	29.607	8.076	4.031	16,77	2,53
Eren Fak. A.Ş.	90.133	8.709	12.687	991	3.978	48,43	5,13
ING Fak. A.Ş.	628.531	46.419	50.267	4.822	3.848	8,74	0,62
Çağdaş Fak. A.Ş.	201.921	38.597	35.489	2.079	3.657	15,02	1,87
Zorlu Fak. A.Ş.	198.940	9.439	19.812	-561	3.623	27,67	2,98
Analiz Fak. A.Ş.	96.745	10.280	13.715	49	3.440	33,55	4,55
Tuna Fak. A.Ş.	69.187	25.828	27.017	4.688	3.288	14,66	5,08
Pamuk Fak. A.Ş.	157.201	86.219	69.791	22.324	2.917	4,46	1,93
Kredi Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	182.409	16.166	18.856	1.961	2.642	15,46	1,65
Para Finans Fak. A.Ş.	147.063	19.268	18.887	3.750	2.062	12,75	1,48
Trend Fak. A.Ş.	51.023	12.478	14.438	2.033	1.930	16,82	4,19
ACL Fak. A.Ş.	48.247	13.557	15.320	1.709	1.730	13,60	3,87
Sardes Fak. A.Ş.	70.788	9.746	11.472	2.165	1.726	19,92	2,62
Şeker Fak. A.Ş.	220.145	22.853	24.652	3.020	1.657	7,74	0,81
Finans Fak. A.Ş.	534.958	26.923	28.421	3.543	1.574	6,27	0,35
Acar Fac. A.Ş.	19.869	18.750	20.228	2.387	1.548	12,13	8,06
Strateji Fak. A.Ş.	177.383	14.409	15.912	1.414	1.535	11,22	0,98

Arena Fak. A.Ş.	61.586	15.758	17.154	2.347	1.398	9.58	2.71
Atılım Fak. A.Ş.	138.885	29.127	28.132	5.193	1.359	5.36	1.02
Mert Fin. Fak. A.Ş.	22.961	8.679	9.804	869	1.125	13.65	4.91
Halk Fak. A.Ş.	326.861	19.739	40.822	-261	1.083	3.63	0.62
ABC Fak. A.Ş.	78.024	10.532	12.014	-1.630	982	8.47	1.28
Devir Fak. A.Ş.	97.666	12.945	13.890	1.097	955	7.71	1.03
First Fac. A.Ş.	52.902	9.697	10.538	2.389	841	9.89	1.74
Erişim Fak. A.Ş.	86.754	7.695	12.778	19	838	8.54	1.22
Berg Fak. A.Ş.	58.983	14.766	15.554	-234	792	5.32	1.83
Global Fak. Hizm. A.Ş.	43.719	14.004	14.591	3.405	588	4.78	1.52
Makro Fak. A.Ş.	59.070	8.750	13.133	402	532	5.08	1.11
Kredi Alta Fak. A.Ş.	26.437	6.412	6.810	-1.088	402	5.78	2.43
Değer Fak. A.Ş.	70.028	6.351	7.947	-1.652	396	5.09	0.82
Merkez Fak. A.Ş.	39.395	9.712	9.916	1.011	212	2.30	0.56
Huzur Fak. A.Ş.	104.063	15.476	17.696	1.804	23	0.15	0.02
Atak Fak. A.Ş.	10.812	8.645	7.733	406	-169	-2.10	-1.74
Ce-Sa Faktoring A.Ş.	10.112	0	6.949	0	-551	-14.69	-10.90
Demir Fak. A.Ş.	124.195	25.400	28.785	1.668	-636	-2.39	-0.55
Kıbrıs İktisat Fak. A.Ş.	39.030	7.211	8.510	-289	-701	-8.39	-3.03
Met-Ay Fak. A.Ş.	16.759	8.223	7.505	-192	-718	-8.63	-3.90
Doğa Fak. A.Ş.	40.361	16.715	15.820	1.244	-847	-5.27	-2.68
Turkish Fak. Hizm. A.Ş.	22.333	7.964	6.991	48	-919	-11.61	-3.66
Katar Fak. Hizm. A.Ş.	24.820	14.282	12.581	1.182	-1.701	-12.42	-6.66
As Fak. A.Ş.	26.509	7.737	6.636	121	-2.100	-25.68	-10.21
Sümer Fak. A.Ş.	4.445	7.517	4.395	4	-3.109	-41.41	-24.94
Vakıf Fin. Fac. Hizm. A.Ş.	175.521	88.498	81.303	10.281	-7.247	-8.69	-3.22
Tam Fak. A.Ş.	123.613	74.485	65.093	-7.107	-9.395	-12.04	-9.37
Kent Fak. A.Ş.	235.157	37.380	35.959	3.782	-12.424	-30.31	-6.74
Bayramoğlu Fak. A.Ş.	150.232	105.000	91.872	13.691	-13.090	-13.34	-8.84
Girişim Fak. A.Ş.	565.308	229.124	197.363	16.385	-16.926	-7.93	-3.21
Ar Fak. A.Ş.	37.830	10.198	-7.403	1.750	-17.602	-182.37	-35.43
Fiba Fak. A.Ş.	730.141	187.902	150.717	16.106	-23.171	-13.41	-2.91
Toplam	21.779.705	3.775.939	4.007.051	604.691	494.138		

Tablo 51. Net Faaliyet Kârına Göre Kârlılık Rasyoları*

	Net Faaliyet Kârı 2012	Net Faaliyet Kârı 2013	ROAE 2012	ROAA 2012	ROAE 2013	ROAA 2013
1 Kapital Fak. A.Ş.	89.218	76.263	20,62	12,12	15,90	9,50
2 Deniz Fak. A.Ş.	62.630	66.713	28,33	5,49	29,02	4,12
3 Prime Fak. Hizm. A.Ş.	6.452	41.516	62,74	16,86	244,71	30,53
4 Şirinoğlu Fak. A.Ş.	28.697	37.183	23,14	9,43	24,42	10,33
5 Destek Fak. A.Ş.	50.396	31.715	33,14	11,88	15,71	6,30
6 Garanti Fak. A.Ş.	18.561	30.757	16,94	1,15	20,92	1,53
7 Creditwest Fak. A.Ş.	31.766	29.065	22,47	6,41	17,55	5,32
8 TEB Fak. A.Ş.	17.247	14.617	38,30	2,08	18,35	1,52
9 Akın Fak. A.Ş.	9.947	14.191	14,26	6,46	21,78	6,93
10 Ulusal Fak. A.Ş.	13.553	13.478	19,72	5,33	17,07	3,28
11 Yeditepe Fak. A.Ş.	10.282	13.183	27,08	9,49	27,19	7,80
12 İş Faktoring A.Ş.	4.748	11.530	6,17	0,64	13,68	1,15
13 Eko Fak. A.Ş.	19.814	9.528	29,31	6,68	9,16	2,59
14 Ak Fak. A.Ş.	2.549	9.161	20,50	5,72	63,43	6,21
15 Ekspo Fak. A.Ş.	13.942	8.123	16,72	5,83	9,07	3,05
16 Yaşar Fak. A.Ş.	16.708	7.968	13,85	6,29	6,11	3,44
17 MNG Fak. A.Ş.	11.159	7.849	17,34	4,61	10,47	2,70
18 Yapı Kredi Fak. A.Ş.	48.352	7.730	20,58	2,66	4,63	0,39
19 Fiba Fak. A.Ş.	25.573	7.541	8,75	3,17	2,90	0,95
20 Anadolu Fak. A.Ş.	10.954	7.477	16,55	9,24	9,57	5,53
21 Başer Fak. A.Ş.	9.145	6.711	25,31	7,88	16,15	5,25
22 Doğan Fak. A.Ş.	4.285	6.699	16,46	4,86	21,40	7,45
23 Optima Fak. A.Ş.	6.124	5.887	20,97	4,70	18,62	4,21
24 Eren Fak. A.Ş.	1.458	5.306	12,36	3,17	42,22	6,84
25 VDF Fak. Hizm. A.Ş.	1.179	4.828	9,76	1,32	32,92	5,13
26 GSD Fak. A.Ş.	10.219	4.695	27,43	5,92	12,75	2,95
27 Çözüm Fak. A.Ş.	7.048	4.604	17,24	12,94	9,06	6,43
28 Çağdaş Fak. A.Ş.	1.846	4.460	5,18	1,16	12,18	2,28
29 Zorlu Fak. A.Ş.	-959	4.446	-9,59	-4,34	20,98	3,66
30 Tuna Fak. A.Ş.	5.642	4.005	18,25	9,52	11,68	6,18
31 Akdeniz Fak. A.Ş.	721	3.844	4,23	0,55	12,35	1,91
32 Analiz Fak. A.Ş.	-1.355	3.398	-9,34	-2,58	22,08	4,49
33 Kredi Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	2.328	3.350	10,11	2,57	13,06	2,10
34 ING Fak. A.Ş.	3.169	3.167	5,20	0,68	4,71	0,51
35 Para Fin. Fak. A.Ş.	4.626	2.943	19,22	3,74	11,97	2,11
36 Makro Fak. A.Ş.	2.315	2.584	18,38	7,04	15,40	5,41
37 Sardes Fak. A.Ş.	2.744	2.557	23,95	6,90	18,89	3,89
38 Trend Fin. Fak. A.Ş.	2.489	2.402	16,47	6,51	13,55	5,21
39 Lider Fak. A.Ş.	9.675	1.968	9,55	1,69	1,56	0,31
40 Şeker Fak. A.Ş.	3.117	1.661	10,90	1,67	5,05	0,81
41 ACL Fak. A.Ş.	1.323	1.605	7,45	3,71	8,22	3,59
42 Atılım Fak. A.Ş.	6.190	1.499	17,47	5,01	3,87	1,12
43 Mert Fin. Fak. A.Ş.	845	1.169	7,27	4,52	9,29	5,11
44 Strateji Fak. A.Ş.	1.527	1.157	7,97	1,15	5,54	0,74
45 Finans Fak. A.Ş.	3.121	1.155	9,09	0,96	3,00	0,25
46 Halk Fak. A.Ş.	-1.227	1.155	-6,13	-12,30	2,32	0,67
47 Berg Fak. A.Ş.	-747	1.000	-4,98	-5,42	4,49	2,31
48 Arena Fak. A.Ş.	2.836	858	14,77	6,18	3,82	1,66
49 Erişim Fak. A.Ş.	111	814	1,01	0,21	5,16	1,18
50 Kredi Alta Fak. A.Ş.	-1.656	618	-22,08	-50,14	6,08	3,74
51 Demir Fak. A.Ş.	2.595	226	7,22	2,73	0,55	0,20

52	Merkez Fak. A.Ş.	982	90	7,77	2,96	0,64	0,24
53	First Fac. A.Ş.	2.972	0	19,68	6,50	0,00	0,00
54	Devir Fak. A.Ş.	1.030	-96	6,03	1,34	-0,51	-0,10
55	Değer Fak. A.Ş.	-1.493	-145	-12,77	-5,95	-1,26	-0,30
56	C Fak. A.Ş.	1.483	-542	0,64	0,65	-0,23	-0,24
57	Atak Fak. A.Ş.	-83	-665	-0,69	-0,98	-5,53	-6,81
58	Global Fak. Hizm.A.Ş.	900	-741	6,39	2,92	-3,84	-1,92
59	Kıbrıs İktisat Fak. A.Ş.	-507	-805	-6,76	-13,95	-6,21	-3,48
60	Huzur Fak. A.Ş.	2.015	-805	10,41	2,14	-3,28	-0,81
61	Ce-Sa Faktoring A.Ş.	0	-1.033	-	-	-13,77	-20,43
62	Met-Ay Fak. A.Ş.	-553	-1.038	-4,39	-2,80	-8,35	-5,64
63	Pamuk Fak. A.Ş.	-1.185	-1.286	-1,30	-0,70	-1,30	-0,85
64	Turkish Fak. Hizm. A.Ş.	-122	-1.362	-1,04	-0,36	-11,48	-5,43
65	Doğa Fak. A.Ş.	800	-1.699	3,56	2,45	-6,96	-5,38
66	ABC Fak. A.Ş.	-3.707	-2.425	-19,08	-4,01	-14,17	-3,15
67	Katar Fak. Hizm. A.Ş.	1.260	-2.459	6,70	4,89	-11,80	-9,63
68	Acar Fak. A.Ş.	1.531	-2.804	7,98	8,69	-14,67	-14,61
69	As Fak. A.Ş.	48	-2.975	0,42	0,42	-23,71	-14,46
70	Sümer Fak. A.Ş.	-424	-3.495	-3,82	-1,75	-31,04	-28,03
71	Vakıf Fin. Fac. Hizm. A.Ş.	11.240	-8.317	9,86	2,50	-6,52	-3,69
72	Tam Fak. A.Ş.	-8.656	-12.463	-10,14	-20,66	-10,81	-12,43
73	Bayramoğlu Fak. A.Ş.	16.335	-12.960	12,25	10,70	-8,60	-8,75
74	Kent Fak. A.Ş.	4.297	-13.590	9,19	2,73	-20,85	-7,38
75	Ar Fak. A.Ş.	1.898	-19.406	14,77	2,79	-131,56	-39,06
76	Girişim Fak. A.Ş.	12.698	-51.295	3,82	2,51	-16,00	-9,72
TOPLAM		626.041	394.043				

**Net Faaliyet Karı rakamı Turkrating Tarafından hesaplanmıştır. Şirketlerin Bağımsız Denetim Raporlarında görünen verilerden farklıdır.*

Tablo 49 sektörün 2009-2013 dönemi kârlılık rasyolarını vermektedir. Tablo 52 ise 2013 yılında faktoring şirketlerinin gruplar bazında kârlılık rasyolarını vermektedir. Gruplar bazında ayrıntılara inildiğinde, en küçüklerin oluşturduğu E Grubunu saymazsak, daha önce iki şirketten A grubuna bu yıl banka iştiraki şirketler arasında en kârlı şirket olan Deniz Faktoring'in katılması ile Grup A'nın kârlılık oranları artış göstermiştir. Ayrıca Yapı Kredi Faktoring'in iştirak satışlarından elde ettiği 128 milyon TL iştirak satış kârı dikkate alınmadığında Grup A'nın kârlılık oranları yarı yarıya düşüş göstermektedir. 2013 yılını en kârlı geçiren Grup D olmuştur.

Tablo 52. Faktoring Şirketlerinin 2013 Yılında Gruplarına Göre Kârlılık Rasyoları

		Grup	Grup	Grup	Grup	Grup
	Sektör	A	B	C	D	E
Gelir Getiren Aktiflerin Getirisi (%)	11,6	6,0	9,2	15,9	15,9	16,6
Faizli Yükümlülüklerin Maliyeti (%)	6,3	4,0	6,4	9,0	8,7	9,7
Net Faktoring Faiz Marjı (%)	6,0	2,9	4,8	9,7	9,7	10,3
Faktoring Faaliyet Marjı / Ort.Net Faktoring Alacakları (%)	5,7	3,2	4,5	9,8	9,6	9,5
Faktoring Faaliyet Marjı / Ortalama Aktifler (%)	5,1	3,1	4,1	8,5	8,4	8,3
Ortalama Aktif Karlılığı ROAA (%)	2,5	3,8	1,7	3,0	4,0	0,3
Özkaynak Karlılığı (dönem sonu) ROE (%)	12,5	36,5	8,6	9,9	15,7	0,9
Ortalama Özkaynak Karlılığı (Dönem sonu) (%)	15,3	57,9	9,8	12,1	20,3	0,9
Faaliyet Giderleri / Faaliyet Geliri (%)	64,7	39,5	53,6	66,6	46,0	103,7
TGA karşılıkları / Faaliyet Geliri (%)	135,4	118,6	110,5	211,0	86,5	1332,5

Aktif kalitesi

2013 yılında tahsili gecikmiş alacaklarda %23, özel karşılıklarda %26 artış olmuştur. Faktoring alacakları aynı hızla büyüdüğü için oran %4,7'de kalmıştır. 2014 yılında bu oranın artması beklenebilir. Gruplar itibarıyla bir karşılaştırma yapıldığında Grup A'nın en düşük TGA oranına sahip olduğu (%1,0), en küçük şirketlerin bulunduğu Grup C'de ise %7,7 olduğu görülmektedir.

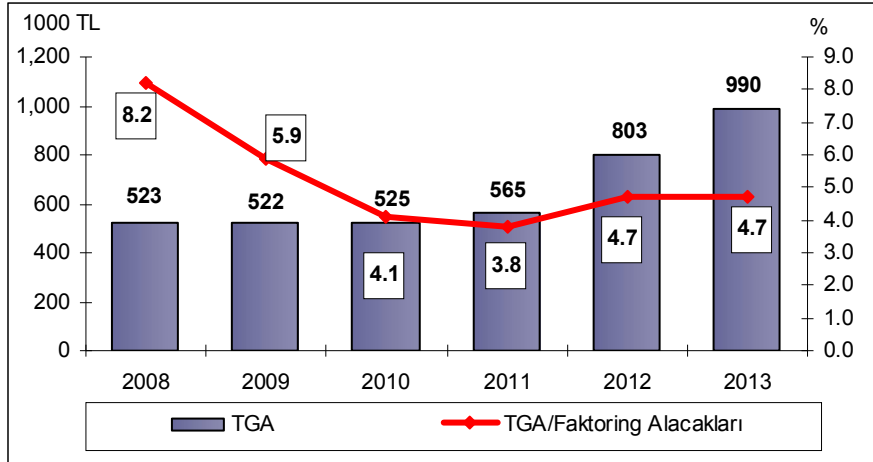
Tablo 54 bütün şirketlerin 2012 ve 2013 TGA oranlarını vermektedir. Tabloda şirketler aktif büyüklüklerine göre sıralanmıştır. İlk kez orta büyüklükteki şirketlerde dahi %30'lara varan TGA oranları oluşmuştur. 2012 ve 2013 yıllarında pek çok şirket TGA'larını varlık yönetim şirketlerine devretmişlerdir, ancak tam bir istatistik bulunmamaktadır.

Tablo 53. Aktif Kalitesi

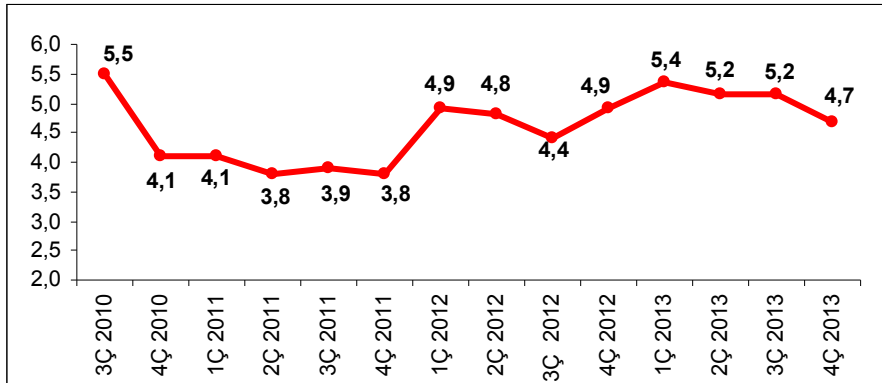
	2009	2010	2011	2012	2013
Faktoring Alacakları (Milyon TL)	8.873,16	12.894,84	14.778,76	17.130,47	21.089,13
Tahsili Gecikmiş Alacaklar (Milyon TL)	522,34	525,00	565,47	802,64	989,93
TGA/ Faktoring Alacakları (%)	5,9	4,1	3,8	4,7	4,7
TGA / (Özkaynak+ TGA karşılıkları) (%)	17,8	15,5	14,8	17,8	20,4
Özel Karşılıklar (Milyon TL)	437,93	448,46	451,18	661,05	831,78
Karşılıklar Oranı (%)	83,8	85,4	79,8	82,4	84,0

Kaynak: BDDK

Şekil 26. Tahsili Gecikmiş Alacaklar

Şekil 27. Tahsili Gecikmiş Alacaklar /Toplam Faktoring Alacakları (%) – 3-aylık Veriler

Tablo 54. Faktoring Şirketlerinin Aktif Kalitesi

	TGA (1000 TL)	TGA (1000 TL)	TGA Oranı	TGA Oranı
	2012	2013	2012	2013
Yapı Kredi Fak. A.Ş.	62.048	80.419	3,65	3,62
Garanti Fak. A.Ş.	26.583	38.870	1,43	1,92
Deniz Fak. A.Ş.	23.478	33.330	1,89	1,72
TEB Fak. A.Ş.	10.502	24.417	1,38	2,20
İş Faktoring A.Ş.	10.902	16.945	1,06	1,76
Kapital Fak. A.Ş.	16.609	22.764	2,23	2,65
Fiba Fak. A.Ş.	33.155	32.038	4,37	4,54
ING Fak. A.Ş.	3.259	7.501	0,54	1,37
Lider Fak. A.Ş.	19.747	21.103	3,08	3,49
Creditwest Fak. A.Ş.	21.618	16.995	4,40	3,01
Girişim Fak. A.Ş.	13.971	13.381	4,61	3,99
Finans Fak. A.Ş.	7.698	10.504	2,08	1,99
Destek Fak. A.Ş.	12.564	12.001	2,65	2,28
Ulusal Fak. A.Ş.	8.877	12.032	2,83	2,41
Eko Faktoring A.Ş.	42.282	29.418	12,40	7,23
Şirinoğlu Fak. A.Ş.	30.489	34.156	10,57	10,84
Halk Fak. A.Ş.	0	784	0,00	0,24
MNG Fak. A.Ş.	17.525	23.222	6,73	7,05
Ekspo Fak. A.Ş.	6.694	9.168	2,79	3,07
Akdeniz Fak. A.Ş.	6.453	5.871	4,43	2,21
Kent Fak. A.Ş.	11.866	39.203	8,54	15,37
C Fak. A.Ş.	11.919	12.067	15,87	12,93
Akın Fak. A.Ş.	9.100	12.929	5,00	5,26
Yaşar Fak. A.Ş.	35.958	43.820	14,06	17,18
Şeker Fak. A.Ş.	29.870	36.699	14,13	15,56
Ak Fak. A.Ş.	0	950	0,00	0,45
Çağdaş Fak. A.Ş.	15.451	14.635	7,90	7,11
Yeditepe Fak. A.Ş.	3.862	5.283	2,81	2,59
Prime Fak. Hizm.A.Ş.	0	0	0,00	0,00
Zorlu Fak. A.Ş.	0	3.313	0,00	1,68
Kredi Fin. Fak. Hizm.A.Ş.	6.136	12.775	4,49	7,03
Strateji Fak. A.Ş.	4.383	1.451	3,23	0,84
Vakıf Fin. Fac. Hizm.A.Ş.	19.171	58.849	9,35	30,76
Pamuk Fak. A.Ş.	8.982	12.571	10,75	13,47
GSD Fak. A.Ş.	3.936	3.364	2,36	2,14
Anadolu Fak. A.Ş.	9.722	10.578	7,77	6,47
Bayramoğlu Fak. A.Ş.	35.097	54.534	21,29	27,87
Optima Fak. A.Ş.	15.480	3.356	11,20	2,35
Para Fin. Fak. A.Ş.	7.288	8.115	5,71	5,67
Başer Fak. A.Ş.	18.380	22.022	14,64	14,15
Atılım Fak. A.Ş.	14.733	9.815	11,22	6,90
Demir Fac. A.Ş.	1.951	3.173	2,04	2,94
Tam Fak. A.Ş.	2.402	6.268	6,56	5,57
Doğan Fak. A.Ş.	241	228	0,40	0,20
Huzur Fak. A.Ş.	6.286	9.475	6,58	9,20
Devir Fak. A.Ş.	5.231	4.422	6,20	4,68
Analiz Fak. A.Ş.	6.914	4.391	12,31	4,87
VDF Fak. Hizm. A.Ş.	0	0	0,00	0,00
Eren Fak. A.Ş.	2.471	2.788	3,80	3,07
Erişim Fak. A.Ş.	10.001	11.087	18,40	12,32
Çözüm Fak. A.Ş.	7.194	8.336	12,90	10,29

ABC Fak. A.Ş.	16.498	7.710	19,79	10,06
Sardes Fak. A.Ş.	203	378	0,34	0,54
Değer Fak. A.Ş.	6.738	3.552	24,27	5,04
Tuna Fak. A.Ş.	2.331	2.645	3,90	3,96
Arena Fak. A.Ş.	6.395	6.211	14,65	9,66
Berg Fak. A.Ş.	0	458	0,00	0,78
First Fac. A.Ş.	8.332	8.397	16,73	14,45
Trend Fak. A.Ş.	4.866	7.412	11,03	13,20
ACL Fak. A.Ş.	3.383	3.651	8,82	8,35
Global Fak. Hizm.A.Ş.	3.094	10.282	11,76	26,57
Merkez Fak. A.Ş.	3.349	4.250	8,81	10,03
Kıbrıs İktisat Fak. A.Ş.	0	548	-	1,43
Ar Fak. A.Ş.	1.856	24.145	3,11	58,46
Doğa Fak. A.Ş.	7.478	8.169	35,12	20,05
Makro Fac. A.Ş.	2.855	4.407	7,55	7,58
As Fak. A.Ş.	2.145	3.891	14,81	14,09
Kredi Alta Fak. A.Ş.	0	94	0,00	0,36
Katar Fak. Hizm. A.Ş.	10.818	12.486	36,68	41,21
Mert Fin. Fak. A.Ş.	2.681	3.297	11,07	13,20
Turkish Fak. Hizm. A.Ş.	2.615	3.514	10,00	15,13
Sümer Fak. A.Ş.	2.379	3.289	12,16	74,75
Acar Fac. A.Ş.	1.524	1.298	17,14	11,96
Met-Ay Fak. A.Ş.	10.406	11.596	52,19	65,53
Atak Fak. A.Ş.	75	328	71,39	4,22
Ce-Sa Faktoring A.Ş.	0	0	-	0,00
Toplam	783.067	993.422		
BDDK	565.460	802.190	3,80	4,70

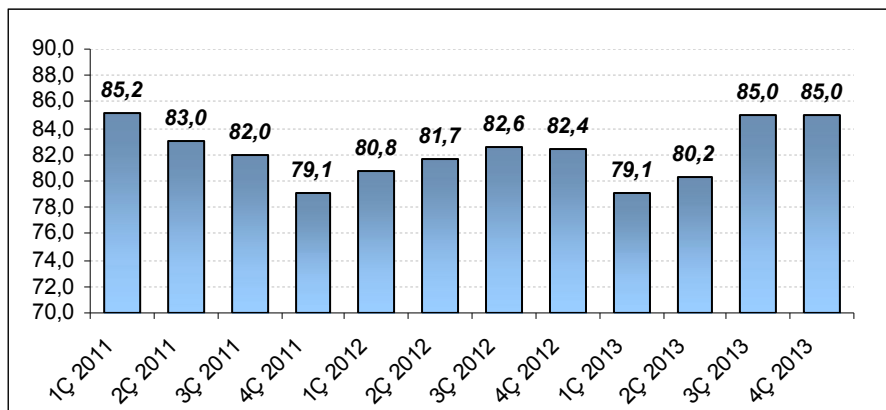
*Aralık 2012'de faaliyete geçmiştir.

2013 yılında müşterilerin ve borçluların ekonomik konjonktürden dolayı ödeme güçlüğü çekmelerinin yanı sıra, çalıntı çek ve kasıtlı dolandırıcılık olayları da faktoring şirketlerinin performansında etkili olmuştur.

Karşılıklar

BDDK'nın Karşılıklarla ilgili Yönetmeliği uyarınca problemlili kredilere 2011'de %79,1, 2012'de %82,4, 2013 sonunda %85,0 oranında karşılık ayrılmıştır.

Şekil 28. Özel Karşılıklar/TGA (%)

Kaynak: BDDK

Fon Kaynakları

Mevduat toplamaları yasak olan banka dışı finansman şirketlerinin tümü güçlü özkaynaklarla çalışmak zorundadırlar. Özkaynaklara ilave olarak bankalardan sağlanan krediler temel fon kaynaklarını oluşturmaktadır. 2010 yılından beri banka kredilerine ilaveten yurtiçi sermaye piyasasında bono ve tahvil ihraç ederek kaynak yaratma imkanları da gelişmiştir.

A. Özkaynaklar

2013 sonunda özkaynaklar 4,0 milyar TL'ye ulaşmıştır. Net kârın %17,7 azalmasına rağmen, ödenmiş sermayenin %15,5 artması sonucunda özkaynaklarda da %4,2 artış olmuştur. Halen özkaynakları 20 milyon TL'nin altında bulunan 45 şirketin sermaye arttırımı ile önümüzdeki dönemde ödenmiş sermayede en az 400 milyon TL artış beklenmektedir.

Tablo 55. Özkaynakların Kompozisyonu (Milyon TL)

	2009	2010	2011	2012	2013
Özkaynaklar	2.493,33	2.940,32	3.376,55	3.855,88	4.019,39
A) Ödenmiş Sermaye	1.026,35	1.090,50	1.279,63	1.618,55	1.868,65
B) Sermaye Yedekleri	285,06	257,77	282,31	347,88	181,30
a) Hisse Senedi İhraç Primleri	0,00	16,41	29,61	46,02	29,61
b) Hisse Senedi İptal Kârları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
c) Menkul Değerler Değerleme Farkları	48,94	78,62	56,71	114,78	151,69
d) Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıklar Yeniden Değerleme Farkları	10,33	5,88	17,19	44,35	0,00
e) İştirakler. Bağlı Ort. ve Birlikte Kontrol Edilen Ort. Bedelsiz Hisse Senetleri	35,14	35,58	36,03	36,03	0,00
f) Riskten Korunma Değerleme Farkları (Etkin kısım)	0,00	0,00	0,00	106,70	0,00
g) Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlıkların Birikmiş Değerleme Farkları	0,00	0,00	0,00	0,00	29,48
h) Diğer Sermaye Yedekleri	190,65	121,28	142,77	0,00	3,06
C) Kâr Yedekleri	750,85	1.072,29	1.287,75	1.161,97	1.344,76
a) Yasal Yedekler	103,49	122,47	143,39	4,26	221,58
b) Statü Yedekleri	10,48	38,36	2,35	4,26	5,08
c) Olağanüstü Yedekler	263,96	535,37	697,08	687,91	801,18
d) Diğer Kâr Yedekleri	372,92	376,10	444,92	286,68	316,92
D) Kâr veya Zarar (97+98)	431,07	519,77	526,87	727,49	592,15
a) Geçmiş Yıllar Kâr veya Zararı	100,88	107,69	34,16	117,41	89,88
b) Dönem Net Kâr veya Zararı	330,20	412,08	492,71	610,08	502,28
Özkaynaklar/Toplam Aktifler (%)	24,0	20,3	21,7	21,3	18,4

B. Krediler

Factoring şirketleri ağırlıklı olarak yurt içi bankalardan kredi kullanmaktadırlar. Son 4 yıllık dönemde borçlanmaları toplam aktiflerinin %70'in üzerinde olmuştur. Bu krediler ağırlıklı olarak TL ve kısa vadeli kredilerdir.

Büyük şirketlerin çoğunun banka kredilerine ulaşımında hiçbir sorun bulunmamakta, hatta kullanmadıkları kredi limitleri bulunmaktadır. Daha küçük şirketlerin borçlanma maliyetleri daha yüksektir ve genellikle şirket sahibinin verdiği teminatlar karşılığındadır.

Tablo 56. Faktoring Sektörü Kredi Kullanımı (Milyon TL)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Pasiflerin Toplamı	7.575,46	10.407,62	14.462,61	15.617,09	18.146,48	21.794,49
Alınan Krediler	4.918,58	7.499,22	10.960,99	11.438,67	12.811,36	15.462,26
YP Krediler/Toplam Krediler	54,78	23,47	23,13	25,99	22,42	20,70
Alınan Krediler / Aktifler (%)	63,4	72,1	75,8	73,2	70,6	70,9
Ort. İhraç edilen Menkul Kıym./ ort. toplam fonlama (%)	0,9	1,6	1,7	2,4	5,2	8,0
Özkaynaklar	2.319,46	2.493,33	2.940,32	3.376,55	3.855,88	4.019,39

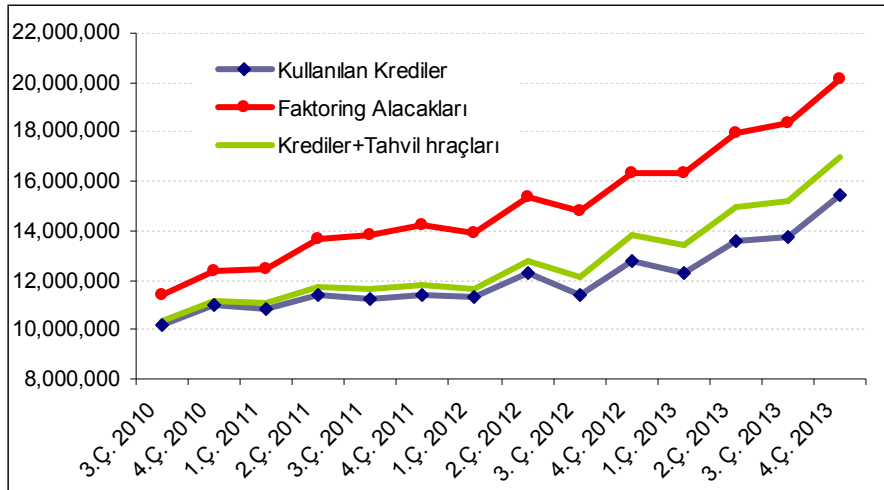
Kaynak: BDDK

Tablo 57. Krediler (Milyon TL)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Alınan Krediler	4.918,58	7.499,22	10.960,99	11.438,67	12.811,37	15.462,26
Faktoring Borçları	24,85	111,27	209,67	219,64	271,92	339,30
Kiralama İşlemlerinden Borçlar	2,14	2,69	2,80	2,16	2,58	42,33
A) Finansal Kiralama Borçları	2,54	3,27	3,23	2,43	2,95	51,39
B) Faaliyet Kiralaması Borçları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
C) Diğer	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
D) Ertelenmiş Finansal Kiralama	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Giderleri (-)	0,40	0,58	0,43	0,27	0,37	9,06
İhraç Edilen Menkul Kıymetler (Net)	92,85	113,95	211,17	348,24	977,91	1.545,32
A) Bonolar	0,00	0,00	0,00	0,00	159,07	470,15
B) Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11,88
C) Tahviller	92,85	113,95	211,17	348,24	818,84	1.063,28
Muhtelif Borçlar	120,02	43,84	32,04	52,25	76,73	107,71
Diğer Yabancı Kaynaklar	14,88	9,94	4,06	13,91	17,50	11,33

Kaynak: BDDK

Şekil 29. Faktoring Alacakları ve Kredi Kullanımı (Milyon TL)

Kaynak: BDDK

C. Bankalardan Yurtiçi Kredi Kullanımları

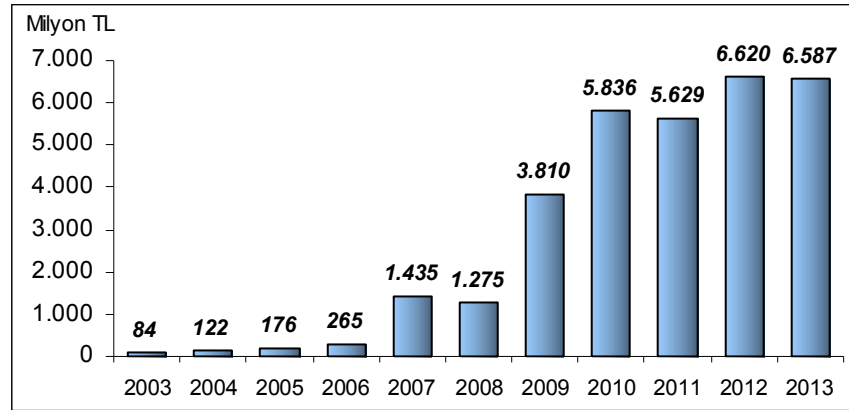
Merkez Bankasının verilerine göre faktoring şirketlerinin mevduat bankalarından kullandıkları krediler 2013 sonunda 6,6 milyar TL, kalkınma ve yatırım bankalarından kullandıkları krediler ile birlikte 6,9 milyar TL'dir (Tablo 58). Toplam TL kredi kullanımları 12,3 milyar TL olduğuna göre,

yurtdışındaki bankalardan da TL kredi kullanılmaktadır. 2013 yılında mevduat ve kalkınma bankalarından kullanılan kredilerde sadece %3 artış olması, gerek tahvil ihraçlarından kaynak sağlanması gerekse yurtdışı bankalardan borçlanma imkanlarının artmasından kaynaklanmaktadır. Şekil 31 reel sektörün bilanço hazırladıkları aylarda daha likid görünebilmek için faktoringden ne boyutlarda yararlandıklarını göstermektedir. Bu işlemler nedeni ile her üç ayın sonunda sektörün kredi kullanımında önemli ölçüde artış olmaktadır.

Tablo 58. Faktoring Sektörünün Mevduat ve Yatırım Bankalarından Kullandıkları Krediler (1000 TL)

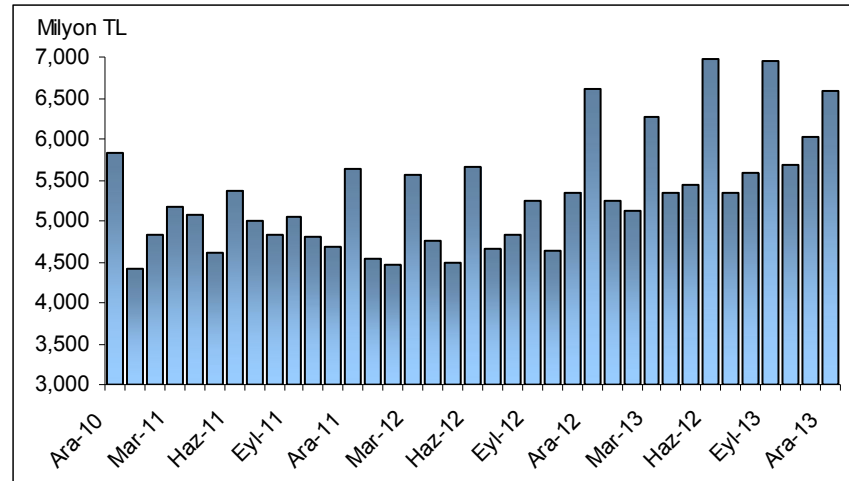
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Mevduat Bankaları	1.435.377	1.275.235	3.810.354	5.835.773	5.628.969	6.619.899	6.586.768
Kalk. & Yat. Bankaları	104.972	5.700	60.041	117.079	141.060	137.464	382.586
Toplam	1.540.349	1.280.935	3.870.395	5.952.852	5.770.029	6.757.363	6.969.354

Şekil 30 - Faktoring Şirketlerinin Mevduat Bankalarından Kredi Kullanımı

Kaynak : TCMB Para Banka İstatistikleri

Şekil 31. Mevduat Bankalarından Kullanılan Krediler (3 aylık)

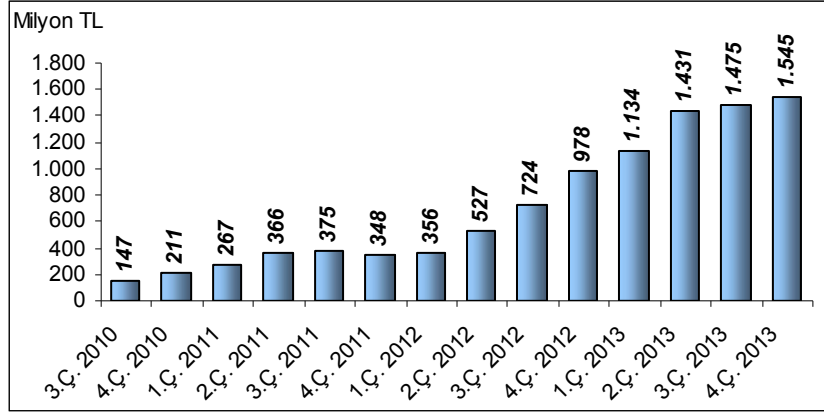
D. Yurtdışı Bankalardan Kredi Kullanımları

Özellikle banka iştiraki olan faktoring şirketlerinin yabancı bankalardan yurtdışından kredi kullanma olanakları bulunmaktadır. Bu tür borçlanma iştiraklerde ana hissedar bankanın yabancı olması veya yabancılarla ortak olması halinde daha yaygındır. Birkaç şirket hariç bağımsız denetim raporlarından yurtdışından ne kadar kredi kullanıldığı bilgisine ulaşamamaktadır. BDDK, kredilerde sadece TL ve YP ayırımını göstermekte olduğundan, kredilerin ne kadarının yurtdışından temin edildiği tespit edilememiştir.

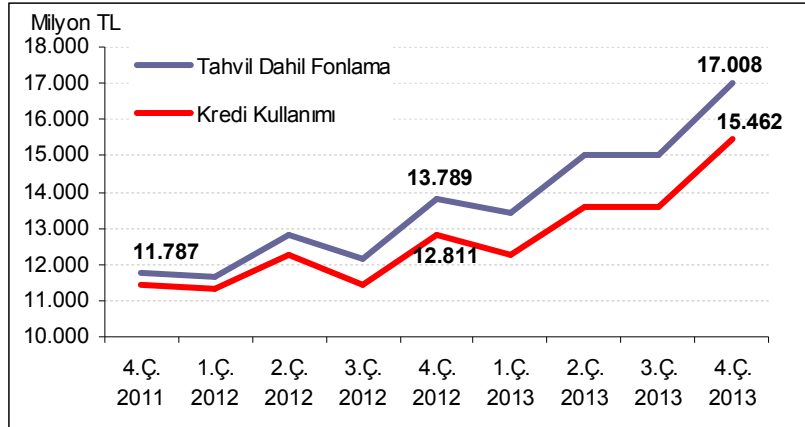
E. Tahvil İhraçları

Aşağıdaki bölümlerde ayrıntılı olarak verildiği üzere 2010 yılından beri Türkiye’de tahvil piyasası faktoring şirketlerine fonlamalarını çeşitlendirme imkanını sağlamıştır. 2013 yılında çeşitli vadelerde yapılan ihraçlar sonucu menkul kıymetler bakiyesi 1,5 milyar TL, bir yıl öncesine göre %58’lik bir artış göstermektedir. Eskiden tek fonlama kaynağı bankalar iken, şimdi tahvil piyasası da önemli bir kaynak olmuştur. Şekil 34’da bankalardan kullanılan kredilere tahvil ihraçları ilave edildiğinde brüt faktoring alacaklarına tamamen paralel bir hacim olduğu görülebilir.

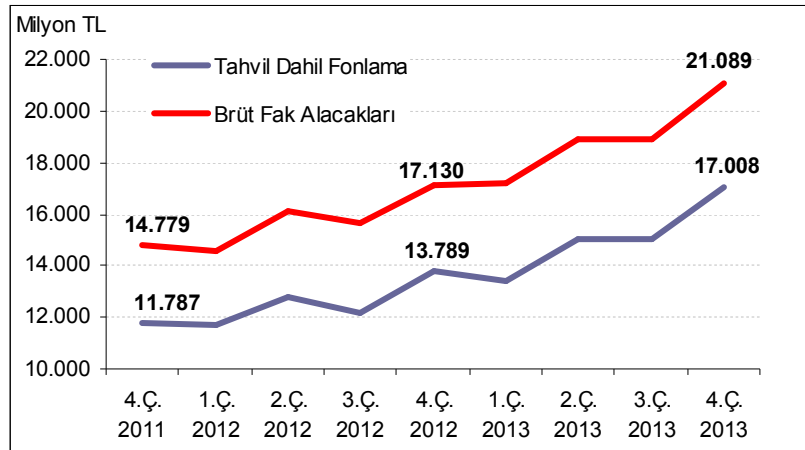
Şekil 32. Faktoring Şirketlerinin Bakiye Tahvil İhraçları

Şekil 33. Fonlama

Şekil 34. Faktoring Alacaklarının Fonlanması

2013 yılında özel sektör tahvil piyasası büyümeye devam etmiş ve faktoring, leasing ve finansman şirketlerinin fonlanabilecekleri bir kaynak oluşturmuştur. 2013 yılında özel sektör tahvil ihraçları toplam tahvil piyasasında %24,6 paya ulaşmıştır.

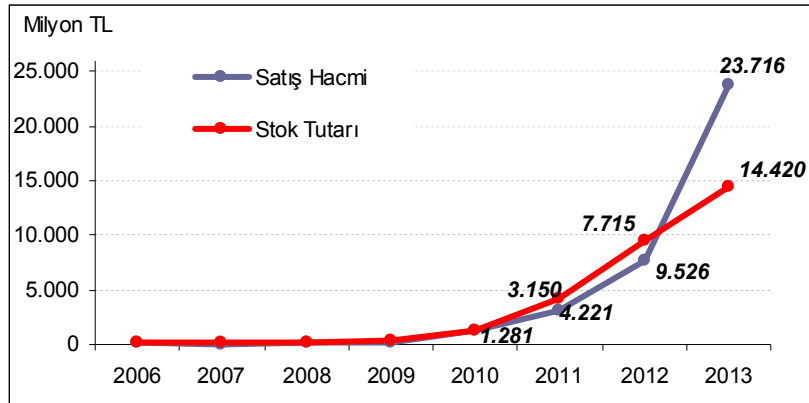
2013 yılında ihraç edilmiş bulunan toplam borçlanma araçlarının %85,7'si bankaların, %7,9'si banka dışı finansal kurumların ve %6,4'u reel sektörün borçlanma araçlarıdır. Toplam 55,5 milyar TL'lik ihracın %68,1'i yurtiçinde, %31,9'u yurtdışında satılmıştır. Çeşitli borçlanma araçları arasında tahvil ihraçlarının 2013 sonunda bakiye stok hacmi 5,3 milyar TL'dir.

Tablo 59. Özel Sektör Borçlanma Araçları

	2009	2010	2011	2012	2013
İhraç sayısı	2	15	58	235	330
Banka	0	3	45	126	215
Banka Dışı Finans Kur.	2	6	13	98	71
Finans Dışı	0	6	0	11	44
İhraç Miktarı (Milyon TL)	200	1.931	18.555	42.331	55.547
Banka	0	1.220	17.943	37.820	47.621
Banka Dışı Finans Kur.	200	370	611	3.637	4.387
Finans Dışı	0	341	0	874	3.540

Kaynak: TSPAKB 2013 Yıllık Faaliyet Raporu

Şekil 35. İhraç Edilen ve Stok Bakiye Özel Sektör Tahvilleri

Tablo 60. Yıllar itibariyle İhraç Edilen Özel Sektör Tahvilleri (Milyon TL)

	İhraçlar	Stok	Bakiye
2006	220,00	0,00	120,00
2007	20,00	0,00	140,00
2008	220,00	120,00	240,00
2009	140,40	20,00	360,40
2010	1.191,00	270,00	1.281,40
2011	3.150,04	210,00	4.221,44
2012	7.714,61	2.410,04	9.526,01
2013	23.715,63	5.293,95	14.419,80

Kaynak: SPK Aylık Bülten

Tablo 61. 2008-2013 Yıllarında Faktoring Sektörünün İhraç Etmiş Olduğu Tahviller (Milyon TL)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
İhraç Edilen Menkul Kıymetler (Net)	92,85	113,95	211,17	348,24	977,91	1.545,32
A) Bonolar	0,00	0,00	0,00	0,00	159,07	470,15
B) Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11,88
C) Tahviller	92,85	113,95	211,17	348,24	818,84	1.063,28

Kaynak: BDDK

Sektör bazında ihraç edilen menkul kıymetlerin 2013 yılsonu bakiyesi %58 artışla 1,5 milyar TL olmuştur. 2012 yılında 12 şirket tahvil ihraç etmişken, 2013 yılında 28 faktoring şirketi tahvil ve bono ihracı gerçekleştirmiştir. Ancak kimi kısa vadeli olduğu için sadece 22 şirketin bilançosunda görülmektedir. 2011, 2012 ve 2013 yıllarında yapılan ihraçlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 62. 2011 Yılı Faktoring Şirketleri Tahvil İhraçları

İhraççı Kurum	Halka Arz edilen/edilmeyen	İlk İhraç Tarihi	VADE	İhraç Tutarı Nom.	Kupon Dönemi (gün)	Son İhraç Faizi (yıllık basit)
Kapital Faktoring A.Ş.	4	3 Mart 2011	2 YIL	50.000	182	10.73
Creditwest Faktoring A.Ş.	4	31 Mayıs 2011	2 YIL	50.000	182	12.14
Kapital Faktoring A.Ş.	4	27 Haziran 2011	2 YIL	50.000	182	11.07

Tablo 63. 2012 Yılı Faktoring Şirketleri Tahvil İhraçları

İhraççı Kurum	Halka Arz edilen/edilmeyen	İlk İhraç Tarihi	VADE	İhraç Tutarı Nom.	Kupon Dönemi (gün)	Son İhraç Faizi (yıllık basit)
Lider Faktoring A.Ş.	1	17 Nisan 2012	1 YIL	20.000	28-33	13,07
Lider Faktoring A.Ş.	1	8 Mayıs 2012	1.5 YIL	20.000	28-33	12,89
Lider Faktoring A.Ş.	2	8 Mayıs 2012	2 YIL	30.000	87-94	13,25
Creditwest Faktoring A.Ş.	1	12 Haziran 2012	3 YIL	50.000	27-35	11,77
Kapital Faktoring A.Ş.	3	26 Haziran 2012	2 YIL	75.000	91	11,43
Lider Faktoring A.Ş.	3	29 Haziran 2012	3 YIL	20.000	88-94	12,71
Sardes Faktoring A.Ş.	3	25 Temmuz 2012	1 YIL	13.500	90-92	11,61
Eko Faktoring A.Ş.	3	26 Temmuz 2012	2 YIL	50.000	86-96	11,35
Ekspo Faktoring A.Ş.	5	31 Temmuz 2012	2 YIL	50.000	182-184	11,47
Destek Faktoring A.Ş.	3	13 Eylül 2012	1.5 YIL	60.000	91	11,42
Kent Faktoring A.Ş.	3	01 Ekim 2012	2 YIL	30.000	91	11,47
Ulusal Faktoring A.Ş.	3	19 Ekim 2012	1 YIL	45.000	94-95	11,79
Lider Faktoring A.Ş.	1	22 Kasım 2012	15 AY	30.000	28-33	9,74
Creditwest Faktoring A.Ş.	1	27 Kasım 2012	1 YIL	50.000	29-31	9,35
Creditwest Faktoring A.Ş.	2	27 Kasım 2012	1 YIL	50.000	91-94	8,88
Şeker Faktoring A.Ş.	2	04 Aralık 2012	1.5 YIL	10.000	91	9,43
BONO						
Şeker Faktoring A.Ş.	6	19 Haziran 2012	6 AY	20.000		10,86
Turkish Faktoring A.Ş.	7	14 Mayıs 2012	5 AY	15.000		11,15
Fiba Faktoring A.Ş.	7	09 Ekim 2012	1 YIL	50.000		9,45
Şeker Faktoring A.Ş.	6	04 Aralık 2012	6 Ay	20.000		7,75
Fiba Faktoring A.Ş.	7	12 Aralık 2012	6 Ay	50.000		6,89

Tablo 64. 2013 Yılı Faktoring Şirketleri Tahvil İhraçları

İhraççı Kurum	Halka Arz edilen/edilmeyen	İlk İhraç Tarihi	VADE	İhraç Tutarı Nom.	Kupon Dönemi (gün)	Son İhraç Faizi (yıllık basit)
C Faktoring A.Ş.	3	22 Oca.13	2 YIL	25.000	91-92	9,16
Ak Faktoring A.Ş.	3	20 Şub.13	2 YIL	15.000	91	10,4
Sardes Faktoring A.Ş.	3	28 Mar.13	1 YIL	6.500	91-92	10
Ulusal Faktoring A.Ş.	3	10 Nis.13	2 YIL	50	91	9,45
Prime Faktoring Hiz. A.Ş.	Yabancı Yatırımcı Tahsisli	22 Nis.13	2 YIL	3200 EUR		6,50
Prime Faktoring A.Ş.	5	06 May.13	2 YIL	21.500	180	-
Kapital Faktoring A.Ş.	3	16 May.13	2 YIL	75.000	91	7,33
Creditwest Faktoring A.Ş.	3	17. May.13	2 YIL	50.000	91	7,84
Eko Faktoring A.Ş.	3	24 May.13	2 YIL	50.000	90-91	8,66
Çagdaş Faktoring A.Ş.	3 VTMK	30 May.13	2 YIL	30.000	91	8,60
Pamuk Faktoring A.Ş.	5	30 May.13	2 YIL	28.000	180	9,01-12,97
Pamuk Faktoring	5	28 Haz.13	2 YIL	12.000	180	9,01-12,97
Pamuk Faktoring	5	24 Tem.13	2 YIL	10.000	180	9,01-12,97
Prime Faktoring Hiz.A.Ş.	3	06 Ağu.13	2 YIL	25.000	91	13,47
Creditwest Fak. A.Ş.	3	26 Ağu.13	3 YIL	50.000	88-91	12,20
Sardes Faktoring A.Ş.	3	09 Eki.13	1 YIL	5.000	91-92	11,73
Pamuk Faktoring A.Ş.	5	31 Eki.13	2 YIL	10.000	180	9,01-12,97
Analiz Faktoring A.Ş.	3	29 Kas.13	1 YIL	11.000	91-94	12,97
Tam Faktoring A.Ş.	3	16 Ara.13	2 YIL	30.000	91	12,76
BONO						
GSD Faktoring A.Ş.	7	25 Şub.13	6 AY	25.000		7,5
Deniz Faktoring A.Ş.	7	28 Şub.13	3 AY	50.000		6,14
Deniz Faktoring A.Ş.	7	28 Şub.13	6 AY	50.000		6,49
Girişim Faktoring A.Ş.	7	01 Mar.13	6 AY	50.000		6,62
Kent Faktoring A.Ş.	7	29 Nis.13	6 AY	28.000		7,31
Deniz Faktoring A.Ş.	7	08 May.13	6 AY	55.000		5,68
Atılım Faktoring A.Ş.	7	16 May.13	GÜN	30.000		8,53
GSD Faktoring A.Ş.	7	27 May.13	6 AY	10.000		6,14
Fiba Faktoring A.Ş.	7	27 May.13	6 AY	50.000		6,14
Deniz Faktoring A.Ş.	7	29 May.13	6 AY	50.000		5,78
Zorlu Faktoring A.Ş.	7	29 Tem.13	6 AY	25.000		10,54
Turkish Faktoring A.Ş.	7	29 Tem.13	6 AY	15.000		9,53
Ulusal Faktoring A.Ş.	Kupon Ödemeli	08 Eki.13	GÜN	65.000	90-91	12,60
Zorlu Faktoring A.Ş.	7	25 Kas.13	6 AY	30.000		10,68
Garanti Faktoring A.Ş.	7	10 Ara.13	6 AY	236.486		9,35
Garanti Faktoring A.Ş.	7	27 Ara.13	6 AY	60.000		9,52

- 1 Halka arz yoluyla ihraç edilen değişken faizli 12 kuponlu özel sektör tahvilleri
- 2 Halka arz yoluyla ihraç edilen değişken faizli 4 kuponlu özel sektör tahvilleri
- 3 Halka arz edilmeksizin ihraç edilen değişken faizli 4 kuponlu özel sektör tahvilleri
- 4 Halka arz yoluyla ihraç edilen değişken faizli 2 kuponlu özel sektör tahvilleri
- 5 Halka arz edilmeksizin ihraç edilen değişken faizli 2 kuponlu özel sektör tahvilleri
- 6 Halka arz yoluyla ihraç edilen iskontolu finansman bonoları
- 7 Halka arz edilmeksizin ihraç edilen iskontolu finansman bonoları

F. Borçluluk Oranları

Factoring şirketlerinde, bankalarda olduğu gibi bir asgari sermaye yeterlilik oranı aranmamaktadır. Son çıkan yasa özkaynakların toplam varlıkların %3'ünün altına düşmesine izin vermemektedir ki henüz factoring sektöründe böyle bir rasyoya rastlamak mümkün değildir. Borçlanma rasyoları karşılaştırıldığında (Tablo 66) büyük şirketler factoring alacaklarını özkaynaklarının 10,5 katı kadar büyümüşler ve kullandıkları krediler aktif büyüklüklerinin 82'sine kadar çıkmıştır. Grup B, C ve D ise özkaynakların toplam aktiflere oranı %26,5 ve özkaynaklarının yaklaşık %60'ı kadar kredi kullanımı bulunmaktadır.

65. Finansal Rasyolar - Sektör

	2009	2010	2011	2012	2013
Brüt Factoring Alacakları / Aktifler (%)	85,3	89,2	94,6	94,4	96,8
Brüt Factoring Alacakları / Özkaynak (X)	3,6	4,4	4,4	4,4	5,2
Menkul Kıymetler İhracı / Aktifler (%)	1,1	1,5	2,2	5,4	7,1
Alınan Krediler / Aktifler (%)	72,1	75,8	73,2	70,6	70,9
Özkaynak / Alınan Krediler (%)	33,2	26,8	29,5	30,1	26,0
Özkaynak / Toplam Fonlama (%)	32,2	25,8	28,1	27,4	23,1
Özkaynak / Aktifler (%)	24,0	20,3	21,6	21,2	18,4

Kaynak: Turkrating

Tablo 66. Finansal Rasyolar – Factoring Şirketleri Grupları

	Grup A		Grup B		Grup C		Grup D		Grup E	
Aktif kalitesi ve Risk Yönetimi	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Brüt Factoring Alacakları / Aktifler (%)	95,7	99,4	94,4	94,6	93,5	96,5	92,1	94,3	95,1	99,7
Brüt Fakt. Alacakları / Özkaynaklar (x)	9,0	10,5	4,7	5,1	2,9	3,7	3,5	4,3	2,9	3,8
Menkul Kıymetler İhracı / Aktifler (%)	0,0	6,5	11,0	8,1	7,1	7,1	1,8	9,9	1,3	3,5
Alınan Krediler / Aktifler (%)	88,3	82,1	66,3	69,4	59,9	64,9	62,5	62,0	56,5	60,2
Özkaynaklar / Krediler ve Borçlar (%)	12,0	11,5	30,5	26,9	54,4	40,3	42,5	35,4	57,3	44,0
Özkaynaklar / Toplam Finansman (%)	12,0	10,7	25,7	23,5	48,4	36,1	37,7	28,4	49,3	36,9
Özkaynaklar / Aktifler (%)	10,6	9,5	20,2	18,6	32,6	26,2	26,6	21,9	32,4	26,5

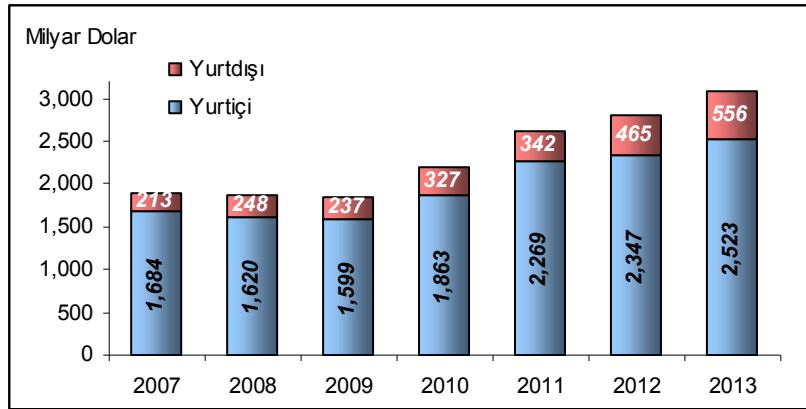
6. YURTDIŞI FAKTORİNG

Uluslararası Faktoring İşlemleri

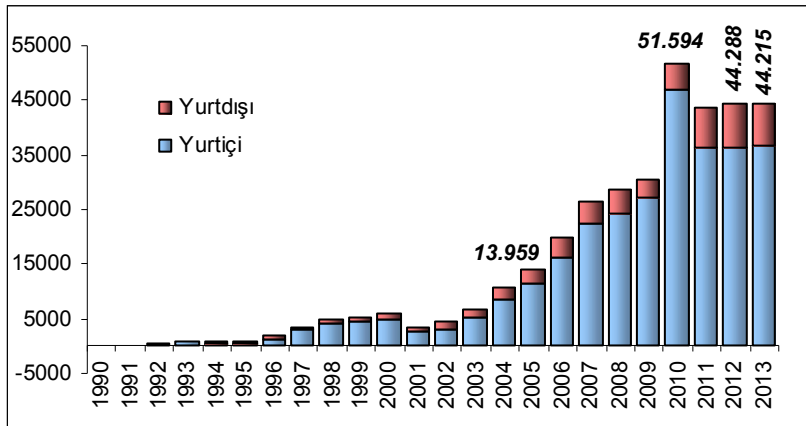
Uluslararası istatistiki verilerin temel kaynağı olan Factors Chain International (FCI)'a göre dünya faktoring cirosu 2013 yılında %9,5 artış göstererek 3,1 trilyon dolara ulaşmıştır. 1968 yılında kurulmuş bulunan dünyadaki en büyük muhabir ağına sahip FCI halen 76 ülkede 270 üyesi ile faaliyetlerini sürdürmekte ve uluslararası açık hesap dış ticaretin gelişmesinde önemli bir rol oynamaktadır. 25 bankası üye olan Çin'den sonra, en çok üyesi olan ülkeler Tayvan (21) ve Türkiye'dir. Türkiye'den iki banka (Akbank ve HSBC) ve 13 faktoring şirketi FCI'ye üyedir. Türkiye yıllardır bu uluslararası kuruluşta son derece aktif rol almıştır. TEB Faktoring Genel Müdürü 2011-2013 yıllarında FCI Başkanı olarak görev almış, 2014 yılı itibarıyla Başkan Yardımcılığını üstlenmiştir. FCI'nin çeşitli komitelerinde 5 Türk üyedir. Ayrıca 3 şirket International Factors Group (IFG) üyesidir. Türkiye iki faktör ihracat işlemlerinde dünyada %15 pay ile ikinci gelmektedir. Bir faktoring şirketimiz Bank of China'dan sonra en yüksek ihracat faktoring cirosunu elde etmiştir ve son dört yıldır FCI'da en iyi faktoring şirketi ödülünü almıştır.

Global krizden nispeten az etkilenen uluslararası faktoring işlemleri 2010 ve 2011 yıllarında çok büyük artışlar gösterdikten sonra, 2012'de %7,7, 2013 yılında ise %10 artış göstermiştir. Bu büyümede Çin'de faktoring hacminin 2007'de 48 milyar dolarlık bir düzeyden 2013'te 522 milyar dolara ulaşmış olmasının önemli bir rolü vardır. 2013 yılında toplam dünya yurtiçi faktoring hacmi %7 artış gösterirken yurtdışı faktoring hacmi 20 artış göstermiştir. Aynı zamanda 2013 yılında rücu edilebilir faktoring bir kez daha %16,2 artarken rücu edilemeyen faktoringde artış %3 ile sınırlı kalmıştır.

Şekil 36. Dünya Faktoring Cirosu

Şekil 37. Türkiye'nin Yıllık Cirosu (Milyon ABD Doları)

Kaynak: FKB

Tablo 67. FCI Verilerine Göre Dünya Faktoring Sektörü Ciro Dağılımı (Milyon Dolar)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2013 Değ. %
FCI Üyeleri							
İskontolu Fatura Temliki	291.750	283.130	271.755	361.647	398.897	456.181	14
Kabili Rücu Faktoring	236.683	227.423	312.097	346.630	403.552	468.777	16
Gayrı Kabili Rücu Faktoring	343.212	346.695	376.285	429.210	464.291	475.980	3
Tahsilat	36.575	34.043	31.083	33.712	36.635	43.337	18
Toplam Yurtiçi Faktoring	908.221	891.290	991.220	1.171.198	1.303.375	1.444.275	11
İhracat Faktoringi	124.424	108.185	167.459	211.162	253.907	302.658	19
İthalat Faktoringi	31.532	25.205	31.336	40.092	48.398	69.674	44
İhracat Faturalarının Temliki	45.727	57.705	39.619	66.170	112.288	120.694	7
Toplam Yurtdışı Faktoring	201.683	191.095	238.414	317.425	414.592	493.025	19
Toplam FCI Üyeleri	1.109.904	1.082.386	1.229.634	1.488.623	1.717.968	1.937.301	13
Dünya Yurtiçi Faktoring	1.620.010	1.598.883	1.863.278	2.268.640	2.346.646	2.522.564	7
Dünya Yurtdışı Faktoring	248.397	236.606	326.724	342.204	464.700	555.941	20
TOPLAM	1.868.407	1.835.489	2.190.002	2.610.844	2.811.346	3.078.505	10

Kaynak: Faktoring Derneği

Faktoring daha önceki yıllar İngiltere'de ve İtalya'da yüksek cirolar gösterirken Almanya'da da ciro hızla artmıştır. Çin'de son dört yılda ciro 10 katından fazla büyümüş ancak Asya'da Japonya ve Tayvan dışında yüksek cirolar görülmemektedir. Orta Doğu ülkelerinde de cirolar düşüktür.

Tablo 68. Dünyada En Yüksek Faktoring Ciroları Olan Ülkeler (Milyon Dolar)

	2009	2010	2011	2012	2013	2013 (%)
1. Çin	96.239	205.351	354.620	453.246	521.892	15,15
2. İngiltere	279.727	300.609	347.351	383.947	425.234	10,75
3. Fransa	183.300	203.626	226.203	245.892	276.674	12,52
4. İtalya	177.678	190.994	226.983	239.806	245.678	2,45
5. Almanya	137.566	172.114	204.765	207.558	236.414	13,90
6. İspanya	149.037	150.022	158.237	163.541	160.857	-1,64
7. ABD	126.555	126.227	136.049	102.240	115.577	24,87
8. Japonya	119.691	130.877	144.140	128.171	106.627	15,05
9. Tayvan	48.334	89.023	103.397	92.295	100.755	5,78
10. Avustralya	56.356	59.679	74.491	65.406	86.002	15,15
11. Hollanda	42.900	46.505	59.602	65.925	71.770	10,75
12. Belçika	34.207	42.788	49.501	55.841	65.813	12,52
13. Rusya	12.269	16.161	27.435	46.380	57.913	2,45
14. Hong Kong	11.553	19.133	22.530	38.690	44.511	13,90
15. Türkiye	29.000	51.803	39.997	41.799	44.215	-1,64
Dünya	1.835.489	2.190.002	2.610.844	2.811.346	3.078.505	9,50

Tablo 69'da görüleceği üzere dünya faktoring hacminin %60'ı Avrupa kıtasında gerçekleşmiştir. Asya'daki ülkelerin payı %27'ye yükselmiştir.

Tablo 69. 2005 – 2012 Yıllarında Ülke Bazında Faktoring Ciroları (Milyon Dolar)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Değ.
Avrupa Toplamı	1.361.105	1.252.824	1.253.608	1.388.584	1.578.921	1.712.369	1.869.055	9,15
Amerika Toplamı	218.661	217.422	203.228	246.284	268.433	247.672	264.384	6,75
Afrika Toplamı	15.629	18.701	21.331	22.337	30.386	31.548	31.914	1,16
Asya Toplamı	254.396	332.082	300.114	472.322	657.837	753.560	827.150	9,77
Avustralasya Toplamı	49.319	46.877	57.357	60.476	75.269	66.197	86.002	29,92
DÜNYA TOPLAM	1.899.111	1.867.906	1.835.639	2.190.002	2.610.844	2.811.345	3.078.505	9,50

Tablo 70. İhracat Faktoring'inde En Yüksek Ciroya Sahip 20 Ülke

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1 Tayvan	Çin	Çin	Çin	Çin	Çin	Çin	Çin
2 Fransa	Türkiye	Tayvan	Tayvan	Türkiye	Türkiye	Türkiye	Türkiye
3 Türkiye	Hong Kong	Türkiye	İspanya	Tayvan	Hong Kong	Tayvan	Tayvan
4 Çin	Tayvan	Hong Kong	Türkiye	Hong Kong	Tayvan	Hong Kong	Hong Kong
5 Hong Kong	Fransa	İspanya	Fransa	İspanya	İspanya	İspanya	İspanya
6 Norveç	Japonya	Japonya	Hong Kong	Fransa	Yunanistan	Yunanistan	Yunanistan
7 İspanya	İspanya	İtalya	İngiltere	Yunanistan	İtalya	Singapur	Singapur
8 Japonya	Yunanistan	Yunanistan	Yunanistan	Portekiz	Japonya	İtalya	İtalya
9 Yunanistan	Norway	Singapur	Portekiz	İtalya	Portekiz	Japonya	Japonya
10 İtalya	İtalya	Almanya	Japonya	Japonya	Romanya	Romanya	Romanya
11 Polonya	Singapur	Portekiz	İtalya	Çek Cum.	Fransa	Portekiz	Portekiz
12 Portekiz	Hindistan	Fransa	Romanya	Romanya	Çek Cum.	Fransa	Fransa
13 Singapur	Portekiz	Polonya	Polonya	Peru	Peru	Peru	Peru
14 Almaya	Almaya	Romanya	Norveç	Singapur	Singapur	Korea	Korea
15 A.B.D.	A.B.D.	A.B.D.	Almaya	Polonya	Şili	A.B.D.	A.B.D.
16 Romanya	Romanya	Norveç	Çek Cum.	Norveç	Bulgaristan	Bulgaristan	Bulgaristan
17 Şili	Polonya	Şili	Şili	Şili	Norveç	Rusya	Rusya
18 Hollanda	Switzerland	Çek Cum.	A.B.D.	Bulgaristan	Fas	Norveç	Norveç
19 Çek Cum.	Hollanda	Fas	Singapur	Hollanda	UAE	Fas	Fas
20 Hindistan	Fas	Hollanda	Bulgaristan	Fas	Hindistan	Hindistan	Hindistan

Tablo 71. İthalat Faktoring'inde En Yüksek Ciroya Sahip 20 Ülke

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1 A.B.D.	A.B.D.	A.B.D.	A.B.D.	A.B.D.	A.B.D.	A.B.D.	A.B.D.
2 İngiltere	İtalya	Almaya	Almaya	Almaya	Fransa	Fransa	Fransa
3 İtalya	Almaya	Fransa	Fransa	Fransa	Almaya	Almaya	Almaya
4 İspanya	İngiltere	İspanya	İspanya	İtalya	Çin	Çin	Çin
5 Almaya	Fransa	İngiltere	İtalya	İspanya	İtalya	Tayvan	Tayvan
6 Fransa	İspanya	İtalya	İngiltere	Çin	Tayvan	İtalya	İtalya
7 Danimarka	Danimarka	Çin	Çin	Ukraine	Hong Kong	İngiltere	İngiltere
8 Tayvan	Tayvan	Hollanda	Tayvan	Tayvan	İspanya	İspanya	İspanya
9 Hong Kong	Çin	Tayvan	Hollanda	Hong Kong	İngiltere	Hong Kong	Hong Kong
10 Japonya	Hollanda	Danimarka	Portekiz	Japonya	Hollanda	Rusya	Rusya
11 Hollanda	Japonya	Hong Kong	Japonya	Hollanda	Polonya	Singapur	Singapur
12 Belçika	Belçika	Japonya	Kanada	Portekiz	Rusya	Polonya	Polonya
13 Çek Cum.	Hong Kong	Portekiz	Hong Kong	Polonya	Japonya	Hollanda	Hollanda
14 Çin	Yunanistan	Polonya	Polonya	Romanya	Portekiz	Japonya	Japonya
15 Portekiz	Türkiye	Kanada	Romanya	Rusya	Kanada	Kanada	Kanada
16 Avusturya	Portekiz	Belçika	Yunanistan	Çek Cum.	Romanya	Norveç	Norveç
17 Yunanistan	Romanya	Yunanistan	Belçika	Kanada	Çek Cum.	Çek Cum.	Çek Cum.
18 Polonya	Kanada	Romanya	Danimarka	Yunanistan	Norveç	Romanya	Romanya
19 Fas	Avusturya	Avusturya	Çek Cum.	Belçika	Danimarka	Avusturya	Avusturya
20 Romanya	Switzerland	Çek Cum.	Avusturya	Norveç	Belçika	Australia	Australia

Factoring Sektöründe Yurtdışı İşlemler

Dünya factoring cirosu 2013 yılında %9,5 artış göstererek 3,1 trilyon dolara ulaşmıştır. Toplam yurtdışı ciro %20 artışla 555,9 milyar dolara, yurtiçi ciro ise %7 artış ile 2.522,6 milyar dolara ulaşmıştır. Türkiye 44,2 milyar ABD Doları cirosu ile 76 ülke arasında 15. sırada yer almaktadır.

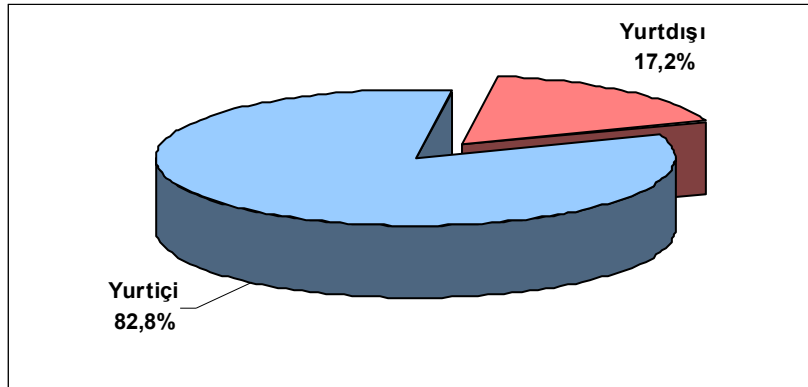
Türkiye’de halen 17 factoring şirketi (2012’de 19) ihracat ve ithalat factoringi işlemleri yapmaktadır. Yurt dışı işlem yapan 16 şirket Factors Chain International’in üyesidir. Yurtdışı işlemlerin toplam ciro içindeki payı 2013 yılında %17,2’ye düşmüştür (2012’de %18).

Tablo 72. Yıllık Yurtiçi ve Yurtdışı Factoring Ciro (Milyon ABD Doları)

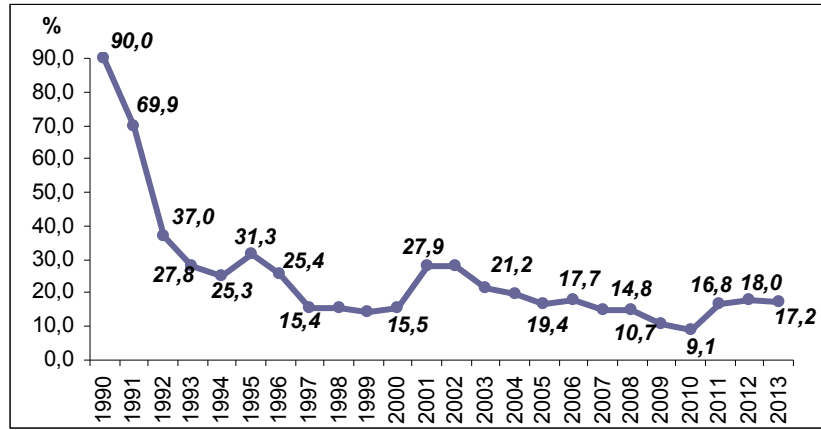
	Yurtiçi	Yurtdışı	Toplam
1990	10	90	100
1991	55	128	183
1992	286	168	454
1993	700	270	970
1994	650	220	870
1995	658	300	958
1996	1.319	450	1.769
1997	3.032	550	3.582
1998	4.000	750	4.750
1999	4.518	748	5.266
2000	5.022	921	5.943
2001	2.562	990	3.552
2002	3.216	1.260	4.476
2003	5.250	1.413	6.663
2004	8.640	2.093	10.773
2005	11.607	2.352	13.959
2006	16.216	3.485	19.701
2007	22.470	3.935	26.405
2008	24.447	4.230	28.677
2009	27.110	3.260	30.370
2010	46.919	4.675	51.594
2011	36.350	7.348	43.698
2012	36.330	7.957	44.288
2013	36.627	7.588	44.215

Kaynak: FKB

Şekil 38. Cironun Dağılımı (2013)

Şekil 39. Yurtdışı Cironun Toplam Ciro İçindeki Payı (%)

Yurtdışı faktoring cirosu 2013 yılında 42 milyar dolardan 44 milyar dolara çıkmış, ancak milli gelire oranla payı yükselmemiştir.

Tablo 73. GSYH ve Faktoring Penetrasyon Oranı

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
GSYH artışı	0,7	-4,8	9,2	8,8	2,2	4,0
GSYH (Milyon Dolar)	742.094	616.703	731.608	772.930	786.283	820.012
Toplam Ciro (Milyon Dolar)	24.451	29.000	51.800	39.997	41.799	44.216
Penetrasyon Oranı (%)	3,4	4,7	7,1	5,2	5,5	5,4

Tablo 74. Faktoring Sektörü Ciro Dağılımı (Milyon Dolar)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Dünya (Milyar \$)	1.869.677	1.835.489	2.186.408	2.610.844	2.811.346	3.078.505
Yurtiçi	1.621.350	1.598.882	1.860.385	2.268.640	2.346.646	2.522.564
Yurtdışı	248.327	236.607	326.023	342.204	464.700	555.941
Türkiye (Milyon \$)	25,451	29,000	51,803	39,997	41.799	44.216
Yurtiçi	24.447	27.110	46.919	36.350	36.330	36.627
Yurtdışı	4.230	3.260	4.675	7.349	7.957	7.588

Kaynak: FCI ve FKB

İhracat ve ithalat faktoring az sayıda şirketin yaptığı ve ihtisaslaşma gerektiren bir alandır. 2013 yılında ihracat faktoringinde toplam hacim 8,0 milyar dolar olmuş, ithalat faktoringi ise 500 milyon civarında kalmıştır. İlk 5 şirketin yaptığı ihracat faktoringi toplamın %82,5'ünü oluşturmaktadır. Fortis ile birleşmesi sonucunda TEB Faktoring'in pazar payı %30'un üzerindedir.

Tablo 75. 2013 Yılında Yurtdışı İşlemler Yapan Şirketler ve İşlem Hacimleri (1000)

	İhracat USD	İthalat USD	Toplam USD	Pay (%)
1 TEB Faktoring A.Ş.	2.563.366	27.985	2.591.351	30,79
2 Yapı Kredi Faktoring A.Ş.	2.043.472	4.956	2.048.428	24,34
3 İş Faktoring A.Ş.	652.535	39.824	692.359	8,23
4 Deniz Faktoring A.Ş.	649.274	0	649.274	7,71
5 Garanti Faktoring A.Ş.	604.580	414.731	1.019.311	12,11
6 ING Faktoring A.Ş.	474.624	0	474.624	5,64
7 Pamuk Faktoring A.Ş.	341.271	0	341.271	4,05
8 Strateji Faktoring A.Ş.	241.911	0	241.911	2,87
9 Fiba Faktoring A.Ş.	170.480	4.080	174.560	2,07
10 Lider Faktoring A.Ş.	62.344		62.344	0,74
11 Finans Faktoring A.Ş.	33.540		33.540	0,4
12 Vakıf Finans Faktoring Hizm.A.Ş.	33.447	589	589	0,01
13 Ekspo Faktoring A.Ş.	25.954	29.657	55.611	0,66
14 Demir Faktoring A.Ş.	17.155		17.155	0,2
15 Girişim Faktoring A.Ş.	9.462		9.462	0,11
16 GSD Faktoring A.Ş.	5.138		5.138	0,06
17 Kıbrıs İktisat Faktoring A.Ş.*	312		312	0
TOPLAM	7.928.866	521.822	8.417.242	100,00

Tablo 76. 2012 Yılında Yurtdışı İşlemler Yapan Şirketler ve İşlem Hacimleri (1000)

	İhracat USD	İthalat USD	Toplam USD	Pay (%)
1 TEB Faktoring A.Ş.	2.022.729	982	2.023.711	25,97
2 Yapı Kredi Faktoring A.Ş.	1.993.563	7.415	2.000.978	25,68
3 Fortis Faktoring A.Ş.	618.371		618.371	7,93
4 ING Faktoring A.Ş.	563.643		563.643	7,23
5 Garanti Faktoring A.Ş.	273.413	276.833	550.246	7,06
6 İş Faktoring A.Ş.	483.380	11.038	494.418	6,34
7 Pamuk Faktoring A.Ş.	309.000		309.000	3,96
8 Fiba Faktoring A.Ş.	267.390	10.227	277.617	3,56
9 Deniz Faktoring A.Ş.	246.000		246.000	3,16
10 Strateji Faktoring A.Ş.	226.164		226.164	2,9
11 HSBC Bank A.Ş.	153.283		153.283	1,97
12 Vakıf Finans Faktoring Hizmetleri A.Ş.	100.566	5.619	106.185	1,36
13 Ekspo Faktoring A.Ş.	22.757	62.265	85.022	1,09
14 Burgan Bank A.Ş.	53.970	15.584	69.554	0,89
15 Demir Faktoring A.Ş.	27.264		27.264	0,35
16 Finans Faktoring A.Ş.	25.830		25.830	0,33
17 GSD Faktoring A.Ş.	9.600		9.600	0,12
18 Girişim Faktoring A.Ş.	5.543		5.543	0,07
19 Kapital Faktoring A.Ş.	951		951	0,01
TOPLAM	7.403.417	389.963	7.793.380	100,00

İhracatta ve İthalatta Ödeme Şekilleri

Yıllardır Türkiye'nin ihracatının %60'ı mal mukabili, diğer bir deyişle açık hesapla yapılmaktadır. Akreditif kullanımı bütün dünyada azaldığı gibi bizde de %8'e düşmüştür. 2013 yılında bu açık hesapla yapılan 93,8 milyar doların %60'ın (55,8 milyar dolar) yaygın olarak FCI'a üyelerin bulunduğu Avrupa ülkelerine yapılmıştır. Oysa 2013 ihracat faktoring hacmi sadece 8,0 milyar dolardır.

İthalatta ise ödemelerin %30'u mal mukabili yapılmakta, %47'si peşin ödenmekte ve %17'si vesaik mukabili yapılmaktadır.

Tablo 77. Ödeme Şekillerine Göre İhracatımız (Milyon USD)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Pay
1. Mal Mukabili Ödeme	63.299	75.415	60.758	67.473	81.351	87.325	93.804	61,80
2. Peşin Ödeme	6.014	8.725	8.100	8.819	9.683	21.876	15.138	9,97
3. Vesaik Mukabili Ödeme	20.239	22.975	19.176	20.994	24.638	24.410	25.882	17,05
4. Kabul Kredili Ödeme	1	0	0	0	0	0	0	0,00
5. Peşin Akreditif	104	9	47	0	0	0	0	0,00
6. Vadeli Akreditif	2.426	2.503	1.991	2.370	2.362	2.518	2.420	1,59
7. Bedelsiz	1.370	1.305	760	930	1.206	985	1.349	0,89
8. Ödeme Şekli Belirsiz	29	6	2	0	0	0	0	0,00
9. Özel Takas	1.565	2.007	1.354	958	839	718	620	0,41
10. Akreditif	11.850	18.708	9.625	12.029	14.525	14.329	12.281	8,09
11. Bağlı Muamele	3	3	0	0	0	1	2	0,00
12. Kabul kredili akreditif	78	101	91	62	72	50	38	0,03
13. Kabul kredili vesaik mukabili	208	204	188	194	197	146	132	0,09
14. Kabul kredili mal mukabili	62	63	31	38	23	71	117	0,08
15. Özel Hesap	25	3	19	15	10	34	13	0,01
Toplam	107.272	132.027	102.143	113.883	134.907	152.462	151.796	100,00

Kaynak: TUIK

Tablo 78. Ödeme Şekillerine Göre İthalatımız (Milyon USD)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Pay
1. Mal Mukabili Ödeme	33.788	38.948	29.648	34.719	42.855	70.734	77.766	30,90
2. Peşin Ödeme	82.217	95.972	68.655	95.438	111.372	108.000	117.629	46,74
3. Vesaik Mukabili Ödeme	16.591	19.253	11.756	14.964	17.358	14.985	15.523	6,17
4. Kabul Kredili Ödeme	1	0	0	0	0	0	0	0,00
5. Peşin Akreditif	11.143	15.655	6.432	0	0	0	0	0,00
6. Vadeli Akreditif	8.267	10.370	7.859	9.347	10.993	12.405	12.206	4,85
7. Bedelsiz	2.907	3.726	3.491	5.244	6.510	5.645	5.200	2,07
8. Ödeme Şekli Belirsiz	168	53	2	0	0	0	0	0,00
9. Özel Takas	1.376	1.390	1.037	1.360	1.289	1.029	850	0,34
10. Akreditif	11.932	14.762	11.009	23.247	49.000	22.541	21.270	8,45
11. Bağlı Muamele	6	6	1	1	2	2	6	0,00
12. Kabul kredili akreditif	123	289	139	107	117	173	171	0,07
13. Kabul kredili vesaik mukabili	1.261	1.066	694	788	837	578	555	0,22
14. Kabul kredili mal mukabili	284	472	206	328	509	453	474	0,19
15. Özel Hesap	0	0	0	1	0	0	1	0,00
Toplam	170.063	201.964	140.928	185.544	240.842	236.545	251.651	100,00

7. YASAL ÇERÇEVE

Factoring şirketlerinin kuruluş ve çalışma koşulları, 13/12/2012 tarihli 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu ile düzenlenmiştir. Hükümet “Finansal sektörde görülen değişiklikler ve uygulamada ortaya çıkan ihtiyaçlar neticesinde, bu düzenlemelerin, söz konusu şirketlerin güvenilir ve etkin bir şekilde faaliyetlerini yerine getirebilmeleri yönünden yeterli olmadıkları” gerekçesine dayandırılarak yeniden düzenleme gereği görmüş ve 2012 yılında 13 Aralık'ta yürürlüğe giren 6361 sayılı kanunu getirmiştir. “Bahse konu şirketlerin günümüz ihtiyaçlarına cevap verebilen ve uluslararası standartlarla uyumlu yasal düzenlemeler çerçevesinde faaliyet göstermelerini ve kuruluş ve faaliyetlerinin tek bir kanun çatısı altında düzenlenmesini teminen; hazırlanan 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu 13/12/2012 tarihinde yürürlüğe girmiş ve 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu ve 90 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameyi yürürlükten kaldırmıştır. Türkiye’de kurulu finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri, bankalarca yapılan faktoring işlemleri ile katılım bankaları ve kalkınma/yatırım bankalarınınca yapılan finansal kiralama işlemleri Kanun kapsamına alınmıştır.”³

Kanunla getirilen önemli yeniliklerden bir diğeri ise; faktoring işlemlerinde, merkezi fatura kayıt sisteminin hayata geçirilmesi ile mal veya hizmet satışına dayanan alacakların şirketler tarafından mükerrer alacak devrinin ve finanse edilmesinin engellenmesidir. Kanunda; “Faktoring şirketleri ile bankalar, fatura bilgileri de dâhil olmak üzere devir aldıkları alacaklarla ilgili bilgileri Risk Merkezi nezdinde veya Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliğinin uygun göreceği bir şekilde toplulaştırılacaklardır.” şeklinde ifade edilmiştir ve bu görev Birlik tarafından üstlenilmiştir.

Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu ile getirilen önemli yeniliklerden bir diğeri, tüzel kişiliği haiz ve kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olarak Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği’nin kurulması ve şirketlere söz konusu Birliğe üye olma zorunluluğunun getirilmesidir. Bu Birlik, 25 Temmuz 2013 tarihinde yayınlanan Statü çerçevesinde kurulmuş ve faaliyete başlamıştır.

Muhasebe Kuralları

01.11.2005 tarihli 5411 sayılı Bankalar Kanununa istinaden 10.10.2006 tarih ve 26315 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik” ile ilk düzenleme yapılmıştır. 17 Mayıs 2007 tarihinde “Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerine Uygulanacak Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi ile Kamuya Açıklanacak Finansal Tabloların Biçim ve İçeriği Hakkında Tebliğ” ile de faktoring şirketlerine muhasebe standartları getirilmiştir. Buna ilaveten “Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerince Alacakları İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ” 20 Temmuz 2007 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

2014 yılında 7 Şubat 2014 tarihli ve 28906 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan “Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Muhasebe Uygulamaları ile Finansal Tabloları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” finansal tablolara önemli değişiklikler getirmiştir.

³ BDDK 2013 Yılı Yıllık Faaliyet Raporu

Kutu 1

6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununda Yer Alan Temel Hususlar ⁴

Finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin:

- Finansal kuruluş oldukları ve mali sistemin önemli bir parçasını oluşturdukları vurgulanmış, kuruluş ve faaliyetlerine ilişkin yasal altyapı ile etkin bir gözetim ve denetim sistemi oluşturulmuştur.
- Mali sistem içinde etkin bir şekilde rol almaları ve güçlü bir mali yapıya sahip olmaları amacıyla, şirketlerin asgari ödenmiş sermayesinin nakden ve her türlü muvazaadan arı olarak en az yirmi milyon Türk Lirası olması öngörülmüştür;
- Faaliyet izni alabilmeleri için Kanunda öngörülen asgari ödenmiş sermayenin %5'i tutarında sisteme giriş payının Maliye Bakanlığına ödenmesi hükme bağlanmıştır;
- Kanun ile belirlenen sınırlar çerçevesinde müşterilerine nakdi kredi kullandırmalarına ve garanti ve kefalet verebilmelerine imkân tanınmıştır.

Ayrıca:

- Finansal kiralama işlemi tanımı uluslararası standartlarla uyumlu hale getirilmiştir;
- Finansal kiralama sözleşmelerinin hukuki niteliği, sona ermesi, tarafların hak ve borçları gibi hükümler, uygulamada karşılaşılan sorunları bertaraf edici bazı değişiklikler yapılmak suretiyle, mülga Finansal Kiralama Kanununda yer aldığı şekliyle korunmuştur;
- Operasyonel kiralama, alt kiralama, yazılımların kiralanması, satıp geri kiralama işlemlerin yapılması imkânı tanınmış ve yurtdışından ülkemize yapılacak finansal kiralama işlemleri, süre, tescil gibi konularda yeni hükümler ihdas edilmiştir;
- Faktoring işlemlerinde, merkezi fatura kayıt sistemi hayata geçirilerek sadece mal veya hizmet satışına dayanan alacakların şirketler tarafından finanse edilmesi ve mükerrer fatura kullanımının engellenmesi amaçlanmıştır;
- Tüzel kişiliği haiz ve kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olarak "Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği" kurulması öngörülmüş ve şirketlerin söz konusu Birliğe üye olma zorunluluğu getirilmiştir;
- Şirketlerin ödünç para verme işlemlerinde uygulayacakları azami faiz oranlarını ve diğer menfaatlerinin nitelikleri ile azami miktar ya da oranlarını tespit etme, bunları kısmen veya tamamen serbest bırakma yetkisi Bakanlar Kuruluna verilmiş; Bakanlar Kurulunun bu yetkilerini TCMB'ye devredebilmesi öngörülmüştür;
- Mevzuata aykırı işlem ve uygulamaların engellenmesini teminen idari ve adli cezalar getirilmiş; "gerçeğe aykırı beyanda bulunmak" ve "yetkili merciler ile denetim görevlilerince istenen bilgi ve belgeleri vermemek ve görevlerini yapmalarını engellemek" suçları ihdas edilmiş, "izinsiz faaliyette bulunmak" suçu yeniden düzenlenmiştir;
- 90 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameden aldıkları yetkiye istinaden ikrazatçılık faaliyetinde bulunanlara, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerince yürütülen faaliyetlerden birini yürütmek amacıyla Kuruma başvuruda bulunma imkânı tanınmıştır. Kuruma başvuruda bulunan ikrazatçıların, Kuruldan gerekli izinleri almak suretiyle faaliyetlerine faktoring, finansal kiralama veya finansman şirketi olarak devam edebilmeleri öngörülmüştür. Kuruma başvuruda bulunmayan veya başvurduğu halde Kuruldan gerekli izinleri alamayanların, ikrazatçılık faaliyet izinlerinin ise başka bir işleme gerek kalmaksızın kendiliğinden sona ermesi hükme bağlanmıştır.

⁴ BDDK 2012 Yılı Yıllık Faaliyet Raporu s.21

Kutu 2

Factoring Şirketleri ile ilgili Yasal Düzenlemeler

Kanunlar:

21 Kasım 2012 tarih ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu
13 Aralık 2012 tarihli ve 28496 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

Yönetmelikler:

01.11.2005 tarihli 5411 sayılı Bankalar Kanununa istinaden 10.10.2006 tarihli 26315 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyetleri hakkında Yönetmelik,
10/10/2006 tarih ve 26315 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik

Bu Yönetmelik üzerine yapılan değişiklikler

- 23/03/2008 tarih ve 26825 sayılı Resmi Gazete
- 26/06/2009 tarih ve 27270 sayılı Resmi Gazete
- 14/01/2011 tarih ve 27815 sayılı Resmi Gazete
- 24/02/2011 tarih ve 27856 sayılı Resmi Gazete

01.11.2005 tarihli 5411 sayılı Bankalar Kanununa istinaden 10.10.2006 tarihli 26315 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyetleri hakkında Yönetmelik, 24/04/2013 tarihli ve 28627 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan aynı başlıklı yönetmelik ile yürürlükten kaldırılmıştır. Yeni Yönetmelik 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununun maddelerine dayanarak hazırlanmıştır.

- 24 Nisan 2013 tarihli ve 28627 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik
- 24 Aralık 2013 tarihli ve 28861 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan "Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Muhasebe Uygulamaları ile Finansal Tabloları Hakkında Yönetmelik
- 31 Aralık 2013 tarihli ve 28868 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan "Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- 7 Şubat 2014 tarihli ve 28906 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan "Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Muhasebe Uygulamaları ile Finansal Tabloları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

MASAK (Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı)

9 Ocak 2008 tarih ve 26751 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terör Finansmanının Önlenmesine Dair Yönetmelik

Genelgeler:

08 Temmuz 2010 tarihinde BDDK Uygulama Dairesi II tarafından yayınlanan Genelge
04 Ocak 2011 tarihinde BDDK Uygulama Dairesi II tarafından yayınlanan Genelge

Tebliğler:

10 Ekim 2006 tarihinde "Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerine Uygulanacak Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi ile Kamuya Açıklanacak Finansal Tabloların Biçim ve İçeriği Hakkında Tebliğ"

20 Temmuz 2007 tarihinde yürürlüğe giren "Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkındaki Yönetmelik" 17 Mayıs 2007 tarihinde, "Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerince Alacakları İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ"

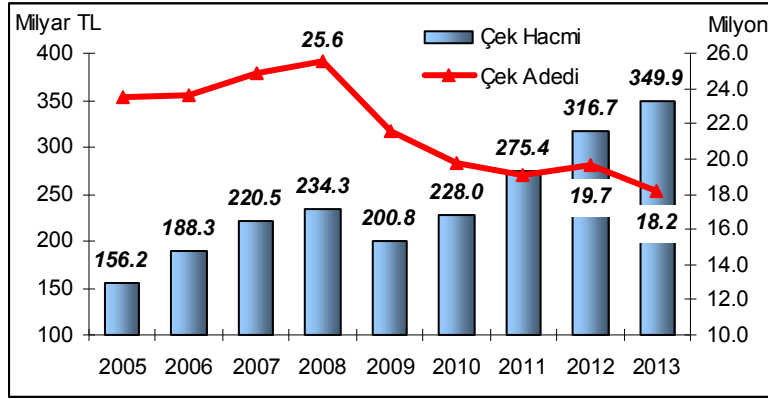
24 Aralık 2013 tarihli ve 28861 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan "Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerince Uygulanacak Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi Hakkında Tebliğ"

8. TÜRKİYE'DE ÇEK İŞLEMLERİ

Alacakların temliki faktoring hizmetlerinin önemli bir kısmını teşkil etmektedir. Alacakların da bir bölümü mal veya hizmet karşılığında bir firmadan alınan çeklerle tevsik edilmektedir. Dünyada pek az uygulaması bulunan vadeli çek uygulaması ve çek tutarlarının 2/3'nün 10.000 TL'nin altında olması faktoring hizmetlerine talebi besleyen önemli bir faktördür. Bu olgu bazı faktoring şirketlerini çok sayıda müşteri ve küçük montanlı çeklerin iskonto edildiği bir iş modeline yönlendirmektedir. 2013 yılında Türkiye'de çekle yapılan ödemelerde işlem hacmi %10 (2012'de %15) artış göstererek 349,9 milyar TL'ye ulaşmıştır. Çek sayısında ise azalma devam etmektedir. 2010 yılında 19,8 milyon olan toplam yıllık çek adedi, sürekli düşme göstererek 2013 yılında 18,2 milyona inmiştir.

Ülkemizde çok yaygın olarak kullanılan çekle ödemelerin %28'inin 2.000 TL ila 5.000 TL arasında olduğu, %8,4'nün ise 2.000 TL den de küçük değerlerde olduğu görülmektedir. Tablo 79'de görüleceği üzere takas odalarına ibraz edilen çekler arasında, tutarı 2.000 TL'nin altında olanların oranı sürekli düşme göstermiştir.

Şekil 40. Türkiye'de Çek İşlem Hacmi ve Çek Adedi

Kaynak: T.C. Merkez Bankası

Tablo 79. Takasa Konu Çek Adetlerinin Tutar Dilimlerine Göre Dağılımı (%)

	≤ 2.000 TL	2.000-5.000 TL	5.000-10.000 TL	10.000 – 50.000 TL	50.000 ≥TL
2007	35,71	31,51	16,63	14,30	1,85
2008	30,33	32,62	18,24	16,42	2,38
2009	27,70	34,07	19,10	16,73	2,40
2010	22,81	34,47	20,70	18,94	3,08
2011	15,83	32,62	22,89	24,24	4,43
2012	11,62	30,42	24,26	28,31	5,39
2013	8,42	27,57	25,08	32,31	6,61

Kaynak: T.C. Merkez Bankası ve BTOM

Karşılıksız Çeklerin Gelişimi

2012 yılında toplam karşılıksız çek miktarı değer olarak %89,6, sayı olarak %55 artış göstermiştir. 2013 yılının ilk 5 ayı %11,4 artmış göstermesine rağmen 12 ayda değer olarak %12,9 sayı olarak %23,6 azalış göstermiştir. Toplam karşılıksız çek tutarı da sayısı da azalmaya devam etmektedir.

Tablo 80. Karşılıksız Çeklerin Hacmi (Milyon TL)

	2011	2012	2013
Ocak	563	1.213	1.406
Şubat	511	1.040	1.218
Mart	534	920	918
Nisan	376	1.289	1.558
Mayıs	728	1.179	1.185
Haziran	598	865	762
Temmuz	464	1.764	1.477
Ağustos	718	1.470	729
Eylül	1.147	1.135	1.436
Ekim	931	2.086	1.126
Kasım	1.005	1.623	758
Aralık	976	1.634	1.547
Toplam	8.551	16.217	14.119

Kaynak: TCMB

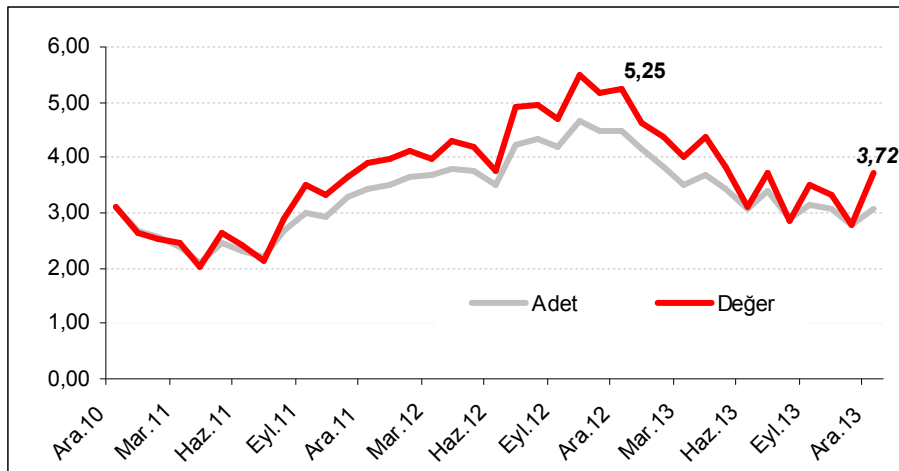
Merkez Bankası verileri 2008-2011 yılları arasında karşılıksız çıkan çeklerin oranında belirgin bir düşme olduğunu gösteriyor. Ancak değer olarak 2011 yılında %2,9'ye düşmüş bulunan karşılıksız çeklerin toplama oranı (Tablo 81) 2012 yılında %4,6'ya yükselmiştir. 2013 yılında gerek değer olarak gerekse sayı olarak karşılıksız çeklerin oranı düşmüştür.

Tablo 81. Yıllar itibariyle Karşılıksız Çek Oranları

	Karşılıksız Çek Sayı olarak Oranı (%)	Karşılıksız Çek Değer olarak Oranı (%)
2008	5,60	5,02
2009	7,66	6,83
2010	3,94	3,46
2011	2,71	2,91
2012	4,05	4,63
2013	3,36	3,70

Kaynak: TCMB ve Risk Merkezi

Şekil 41. Karşılıksız Çeklerin Sayı ve Değer olarak Oranları

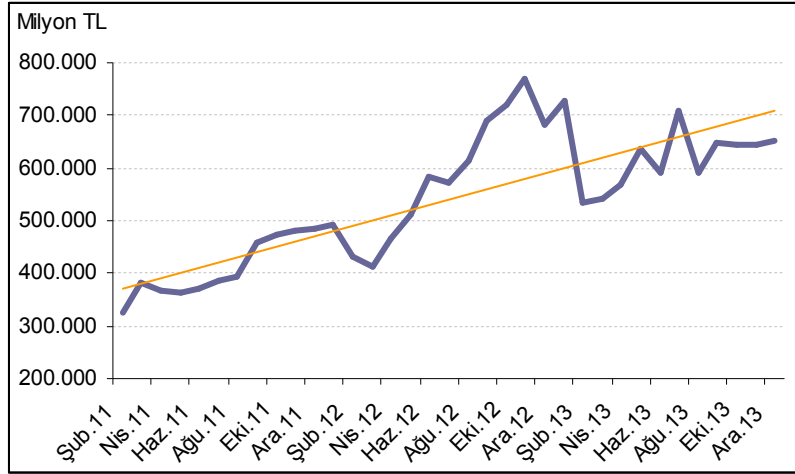
Çek Kullanımının Daralmasının Etkileri

Mart 2012'den itibaren karşılıksız çeklerde dikkati çeken bir artış olmuştur. Bu artış, 31 Ocak 2012 tarihinde 6273 sayılı yeni Çek Kanununun "Bir yıla kadar hapis" cezasının "Cumhuriyet Savcısı tarafından 300 TL'sından 3.000 TL'sına kadar idari para" şeklinde değiştirilmesi, kısaca hapis cezasının kaldırılmış olmasına bağlanmıştır. Ancak bilimsel olarak bu ilişkiyi kanıtlamak mümkün değildir. Merkez Bankası, tutarı 5.000 TL'nin altında olan çeklerin oranının da 2008 yılından beri düşmekte olmasını, kısmen kredi kartı kullanımındaki artışa bağlamakta, kısmen de internet bankacılığının ve EFT kullanımının artışına bağlı olduğunu düşünmektedir.

Protestolu Senetler

Diğer taraftan protestolu senetlerin hacminde de artış olmuştur. 2012 yılında protestolu senetlerin tutarı değer olarak %41,7 artmış, adet olarak da %17 artış göstermiştir. 2013 yılında ise protestolu senetlerin tutarı değer olarak %7,8, adet olarak da %1,6 artış göstermiştir.

Şekil 42. Protestolu Senetler

Kaynak: TCMB ve Risk Merkezi

Tablo 82. Protestolu Senetler

	Protesto Edilen Senet Sayısı					Protesto Edilen Senet Miktarı (Bin TL)				
	2011	2012	% Değ.	2013	% Değ.	2011	2012	% Değ.	2013	% Değ.
Ocak	74.624	77.755	4,20	98.363	26,50	419.899	494.157	17,68	728.982	47,52
Şubat	60.631	80.151	32,19	82.790	3,29	326.323	430.034	31,78	534.138	24,21
Mart	73.406	79.788	8,69	84.028	5,31	380.391	413.978	8,83	542.976	31,16
Nisan	72.188	77.079	6,78	85.092	10,40	367.992	467.025	26,91	568.113	21,65
Mayıs	72.891	86.768	19,04	91.658	5,64	362.070	510.559	41,01	636.177	24,60
Haziran	74.449	85.958	15,46	90.793	5,62	369.340	583.335	57,94	592.888	1,64
Tem	75.379	88.406	17,28	99.086	12,08	384.395	571.355	48,64	710.060	24,28
Ağustos	83.452	98.596	18,15	92.876	-5,80	395.009	615.803	55,90	590.945	-4,04
Eylül	84.769	96.231	13,52	89.348	-7,15	458.173	690.596	50,73	649.019	-6,02
Ekim	77.899	91.375	17,30	98.062	7,32	474.560	721.839	52,11	646.001	-10,51
Kasım	86.159	116.807	35,57	92.434	-20,87	479.119	769.224	60,55	643.337	-16,37
Aralık	83.131	95.816	15,26	87.376	-8,81	485.004	681.300	40,47	651.591	-4,36
Toplam	918.978	1.074.730	16,95	1.091.906	1,60	4.902.275	6.949.204	41,75	7.494.227	7,84

TABLÖLAR

EK 1 - BDDK FAKTORİNG VERİLERİ

BDDK'nın Faktoring Sektörüne ilişkin yayınladığı finansal veriler 22 Nisan 2014 tarihinde indirilmiştir.

BİLANÇO (Milyon TL)

AKTİFLER (Milyon TL)

		2010	2011	2012	2013
1	NAKİT DEĞERLER	10,57	9,46	5,60	4,49
2	GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI K/Z'A YANSITILAN FV (Net)	13,22	13,46	15,71	28,35
3	A) Alım Satım Amaçlı Finansal Varlıklar	9,40	7,67	3,10	3,09
4	B) Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar/Zarara Yansıtılan Olarak Sınıflandırılan FV	0,01	0,22	0,35	0,01
5	C) Alım Satım Amaçlı Türev Finansal Varlıklar	3,81	5,58	12,26	25,25
6	BANKALAR	1.155,79	451,22	716,35	619,71
7	TERS REPO İŞLEMLERİNDEN ALACAKLAR	0,06	0,00	0,00	0,00
8	SATILMAYA HAZIR FİNANSAL VARLIKLAR (Net)	286,31	275,19	353,87	118,86
9	FAKTÖRİNG ALACAKLARI (10+14)	12.369,84	14.213,29	16.327,83	20.099,20
10	A) İskontolu Faktoring Alacakları (11+12-13)	5.507,20	6.818,29	7.879,35	10.135,51
11	a) Yurt İçi	5.629,00	7.061,65	8.041,72	10.475,83
12	b) Yurt Dışı	26,11	4,53	109,30	12,76
13	c) Kazanılmamış Gelirler (-)	147,91	247,88	271,67	353,09
14	B) Diğer Faktoring Alacakları (15+16)	6.862,63	7.394,99	8.448,48	9.963,70
15	a) Yurt İçi	5.885,01	6.032,14	7.024,61	8.081,12
16	b) Yurt Dışı	977,62	1.362,85	1.423,88	1.882,58
28	Diğer Alacaklar	0,00	0,00	0,00	42,39
29	TAKİPTEKİ ALACAKLAR	76,54	114,30	141,60	158,15
30	A) Takipteki Faktoring Alacakları	525,00	565,47	802,64	989,93
33	D) Özel Karşılıklar (-)	448,46	451,18	661,05	831,78
34	RİSKTEN KORUNMA AMAÇLI TÜREV FİNANSAL VARLIKLAR)	0,00	0,00	0,00	0,00
35	A) Gerçeğe Uygun Değer Riskinden Korunma Amaçlılar	0,00	0,00	0,00	0,00
36	B) Nakit Akış Riskinden Korunma Amaçlılar	0,00	0,00	0,00	0,00
37	C) Yurtdışındaki Net Yatırım Riskinden Korunma Amaçlılar	0,00	0,00	0,00	0,00
38	VADEYE KADAR ELDE TUTULACAK YATIRIMLAR (Net)	0,01	0,00	0,00	0,00
39	BAĞLI ORTAKLIKLAR (Net)	93,16	99,36	99,36	99,35
40	İŞTİRAKLER (Net)	201,27	149,48	147,94	148,58
41	İŞ ORTAKLIKLARI (Net)	0,00	0,00	0,00	0,00
42	MADDİ DURAN VARLIKLAR (Net)	122,84	139,59	142,70	184,20
43	MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (Net) (44+45)	7,32	8,43	9,60	11,08
44	A) Şerefiye	0,00	0,00	0,00	0,00
45	B) Diğer	7,32	8,43	9,60	11,08
46	ERTELENMİŞ VERGİ VARLIĞI	57,37	71,51	82,39	167,86
47	SATIŞ AMAÇLI ELDE TUTULAN VE DURDURULAN FAALİYETLERE İLİŞKİN VARLIKLAR (Net)	11,67	15,03	15,69	25,32
48	A) Satış Amaçlı	11,67	15,03	15,69	25,32
49	B) Durdurulan Faaliyetlere İlişkin	0,00	0,00	0,00	0,00
50	DİĞER AKTİFLER	56,66	56,78	87,87	86,96
51	AKTİF TOPLAMI	14.462,61	15.617,09	18.146,48	21.794,49

PASİFLER (Milyon TL)

		2010	2011	2012	2013
52	ALIM SATIM AMAÇLI TÜREV FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER	9,51	52,67	8,02	158,25
53	ALINAN KREDİLER	10.960,99	11.438,67	12.811,37	15.462,26
54	FAKTORİNG BORÇLARI	209,67	219,64	271,92	339,30
55	KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN BORÇLAR (56+57+58-59)	2,80	2,16	2,58	42,33
56	A) Finansal Kiralama Borçları	3,23	2,43	2,95	51,39
57	B) Faaliyet Kiralaması Borçları	0,00	0,00	0,00	0,00
58	C) Diğer	0,00	0,00	0,00	0,00
59	D) Ertelenmiş Finansal Kiralama Giderleri (-)	0,43	0,27	0,37	9,06
60	İHRAÇ EDİLEN MENKUL KIYMETLER (Net) (61+62+63)	211,17	348,24	977,91	1.545,32
61	A) Bonolar	0,00	0,00	159,07	470,15
62	B) Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler	0,00	0,00	0,00	11,88
63	C) Tahviller	211,17	348,24	818,84	1.063,28
64	MUHTELİF BORÇLAR	32,04	52,25	76,73	107,71
65	DİĞER YABANCI KAYNAKLAR	4,06	13,91	17,50	11,33
66	RİSKTEN KORUNMA AMAÇLI TÜREV FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER (67+68+69)	0,02	0,00	0,00	0,00
67	A) Gerçeğe Uygun Değer Riskinden Korunma Amaçlılar	0,00	0,00	0,00	0,00
68	B) Nakit Akış Riskinden Korunma Amaçlılar	0,02	0,00	0,00	0,00
69	C) Yurtdışındaki Net Yatırım Riskinden Korunma Amaçlılar	0,00	0,00	0,00	0,00
70	ÖDENECEK VERGİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER	39,67	56,02	49,66	37,50
71	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI (72+73+74)	51,06	55,46	72,31	65,32
72	A) Yeniden Yapılanma Karşılığı	0,19	0,14	0,13	0,12
73	B) Çalışan Hakları Yükümlülüğü Karşılığı	16,55	20,21	27,92	29,54
74	C) Diğer Karşılıklar	34,32	35,11	44,26	35,66
75	ERTELENMİŞ VERGİ BORCU	1,28	0,93	2,60	3,85
76	SATIŞ AMAÇLI ELDE TUTULAN VE DURDURULAN FAALİYETLERE İLİŞKİN DURAN VARLIK BORÇLARI (Net) (77+78)	0,03	0,09	0,01	1,94
77	A) Satış Amaçlı	0,03	0,09	0,01	1,94
78	B) Durdurulan Faaliyetlere İlişkin	0,00	0,00	0,00	0,00
79	SERMAYE BENZERİ KREDİLER	0,00	0,50	0,00	0,00
80	ÖZKAYNAKLAR (81+82+91+96)	2.940,32	3.376,55	3.855,88	4.019,39
81	A) Ödenmiş Sermaye	1.090,50	1.279,63	1.618,55	1.868,65
82	B) Sermaye Yedekleri (83+84+85+86+87+88+89+90)	257,77	282,31	347,88	181,30
83	a) Hisse Senedi İhraç Primleri	16,41	29,61	46,02	29,61
84	b) Hisse Senedi İptal Kârları	0,00	0,00	0,00	0,00
85	c) Menkul Değerler Değerleme Farkları	78,62	56,71	114,78	151,69
86	d) Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıklar Yeniden Değerleme Farkları	5,88	17,19	44,35	0,00
87	e) İştirakler, Bağlı Ort. ve Birlikte Kontrol Edilen Ort. Bedelsiz Hisse Senetleri	35,58	36,03	36,03	0,00
90	h) Diğer Sermaye Yedekleri	121,28	142,77	106,70	0,00
	C) Kâr veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler	0,00	0,00	0,00	29,48
	D) Kâr veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler	0,00	0,00	0,00	3,06
91	E) Kâr Yedekleri (92+93+94+95)	1.072,29	1.287,75	1.161,97	1.344,76
92	a) Yasal Yedekler	38,36	2,35	4,26	221,58
93	b) Statü Yedekleri	38,36	2,35	4,26	5,08
94	c) Olağanüstü Yedekler	535,37	697,08	687,91	801,18
95	d) Diğer Kâr Yedekleri	376,10	444,92	286,68	316,92
96	F) Kâr veya Zarar (97+98)	519,77	526,87	727,49	592,15
97	a) Geçmiş Yıllar Kâr veya Zararı	107,69	34,16	117,41	89,88
98	b) Dönem Net Kâr veya Zararı	412,08	492,71	610,08	502,28
99	PASİF TOPLAMI	14.462,61	15.617,09	18.146,48	21.794,49

NAZIM HESAPLAR (Milyon TL)

	2010	2011	2012	2013
100 RİSKİ ÜSTLENİLEN FAKTORİNG İŞLEMLERİ	3.906,50	4.423,17	4.115,81	1.933,04
101 RİSKİ ÜSTLENİLMEYEN FAKTORİNG İŞLEMLERİ	18.898,91	18.162,08	23.416,34	3.494,00
102 ALINAN TEMİNATLAR	505,15	456,79	590,14	27.841,83
103 VERİLEN TEMİNATLAR	464,41	1.103,24	221,35	736,93
104 TAAHHÜTLER (105+106)	271,82	276,00	143,60	268,73
105 A) Cayılamaz Taahhütler	192,60	827,24	77,75	137,23
106 B) Cayılabilir Taahhütler (107+110)	0,00	0,00	0,00	131,50
107 a) Kiralama Taahhütleri (108+109)	0,00	0,00	0,00	0,00
110 b) Diğer Cayılabilir Taahhütler	2.153,97	2.185,74	2.352,26	131,50
111 TÜREV FİNANSAL ARAÇLAR (112+116)	15,95	40,07	33,40	6.106,25
112 A) Riskten Korunma Amaçlı Türev Finansal Araçlar (113+114+115)	15,95	40,07	33,40	32,51
113 a) Gerçeğe Uygun Değer Riskinden Korunma Amaçlı İşlemler	15,18	40,07	33,40	32,51
114 b) Nakit Akış Riskinden Korunma Amaçlı İşlemler	0,77	0,00	0,00	0,00
115 c) Yurtdışındaki Net Yatırım Riskinden Korunma Amaçlı İşlemler	0,00	0,00	0,00	0,00
116 B) Alım Satım Amaçlı İşlemler (117+118+119+120+121)	2.138,02	2.145,68	2.318,86	6.073,74
117 a) Vadeli Alım-Satım İşlemleri	470,76	467,82	32,15	75,64
118 b) Swap Alım Satım İşlemleri	1.495,57	1.156,67	2.086,30	4.678,24
119 c) Alım Satım Opsiyon İşlemleri	2,05	2,44	75,13	99,06
120 d) Futures Alım Satım İşlemleri	0,00	0,00	0,00	0,00
121 e) Diğer	169,65	518,75	125,28	1.220,80
122 EMANET KIYMETLER	11.328,43	12.234,09	13.973,24	16.395,96
123 NAZIM HESAPLAR TOPLAMI (100+101+102+103+104+111+122)	39.706,94	39.921,52	46.465,76	56.776,74

Rasyolar (%)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Takipteki Alacaklar (Brüt) / Toplam Alacaklar	8,88	5,98	4,15	3,90	4,78	4,80
YP Nakdi Alacaklar / Toplam Nakdi Alacaklar	8,99	9,04	10,33	10,30	10,45	9,04
Mali Kuruluşlardan Alacaklar / Toplam Alacaklar	19,33	9,13	3,11	4,26	0,79	9,13
Mali Olmayan Kuruluşlardan Alacaklar / Toplam Alacaklar	80,67	90,87	96,89	95,74	99,21	90,87
Vergi Öncesi Kâr (Zarar) / Aktifler Ortalaması	6,27	3,89	4,04	4,55	3,99	3,89
Dönem Net Kârı (Zararı) / Aktifler Ortalaması	5,25	3,23	3,29	3,66	3,31	3,23
Dönem Net Karı (Zararı) / Toplam Özkaynaklar Ortalaması	18,84	15,19	15,77	17,09	18,42	15,19
Vergi Öncesi Kar (Zarar) / Toplam Özkaynaklar Ortalaması	22,49	18,29	19,40	21,27	22,21	18,29
Net Faaliyet Geliri (Gideri) / Gelirler	21,05	13,26	26,38	47,78	50,44	13,26
Faaliyet Dışı Giderler / Gelirler	89,74	89,41	83,24	64,37	66,59	89,41
Sermaye Piyasası İşlemleri Karları (Zararları) / Gelirler	-0,64	0,00	-0,47	1,89	-5,13	0,00
Personel Giderleri +Kıdem Tazminatı Provizyonu / Toplam Faaliyet Dışı Giderler	4,79	4,17	8,54	17,32	22,11	4,17
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	30,62	20,33	21,62	21,25	18,44	20,33
YP Yükümlülükler / Toplam Yükümlülükler +Türev İşlemlerde Net Yükümlülükler	52,03	22,16	24,64	20,33	18,17	22,16
Takipteki Alacaklar (Net) / Toplam Özkaynaklar	4,65	2,60	3,38	3,67	3,93	2,60
Türev Finansal Varlıklar/ Toplam Özkaynaklar	1,05	0,13	0,17	0,32	0,63	0,13
Türev Finansal Yükümlülükler/ Toplam Özkaynaklar	0,18	0,32	1,56	0,21	3,94	0,32

Kaynak: BDDK

KAR ZARAR TABLOSU (Milyon TL)

	2010	2011	2012	2013
1 ESAS FAALİYET GELİRLERİ (2+9+12)	1.524,47	2.037,11	2.609,88	2.423,13
2 FAKTORİNG GELİRLERİ (3+6)	1.524,47	2.037,11	2.609,88	2.423,13
3 A) Faktoring Alacaklarından Alınan Faizler (4+5)	1.338,25	1.784,59	2.353,62	2.167,16
4 a) İskontolu	775,32	1.045,39	1.421,34	1.386,98
5 b) Diğer	562,93	739,20	932,28	780,18
6 B) Faktoring Alacaklarından Alınan Ücret ve Komisyonlar (7+8)	186,22	252,53	256,27	255,97
7 a) İskontolu	114,68	150,79	155,13	167,12
8 b) Diğer	71,54	101,73	101,13	88,85
16 ESAS FAALİYET GİDERLERİ (-) (17+...+21)	388,90	455,13	549,46	662,39
17 A) Personel Giderleri	233,97	279,50	337,02	402,88
18 B) Kıdem Tazminatı Karşılığı Gideri	3,22	3,36	4,13	7,37
19 C) Araştırma Geliştirme Giderleri	0,00	0,00	0,00	0,00
20 D) Genel İşletme Giderleri	141,47	153,03	190,32	220,23
21 E) Diğer	0,00	0,00	0,00	31,90
22 DİĞER FAALİYET GELİRLERİ (23+24+25+30+31+34+35)	2.872,96	1.562,55	876,06	1.380,39
23 A) Bankalardan Alınan Faizler	77,01	32,64	25,05	19,12
24 B) Ters Repo İşlemlerinden Alınan Faizler	0,04	0,01	0,01	0,01
25 C) Menkul Değerlerden Alınan Faizler (26+...+29)	0,89	1,38	0,55	132,08
26 a) Alım Satım Amaçlı Finansal Varlıklardan	0,19	0,27	0,07	3,93
27 b) Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar/Zarara Yansıtılan Olarak Sınıflandırılan FV	0,43	0,46	0,07	0,00
28 c) Satılmaya Hazır Finansal Varlıklardan	0,00	0,66	0,41	127,95
29 d) Vadeye Kadar Elde Tutulacak Yatırımlardan	0,27	0,00	0,00	0,21
30 D) Temettü Gelirleri	8,90	61,87	57,69	12,25
31 E) Sermaye Piyasası İşlemleri Kârı (32+33)	6,19	69,72	109,34	73,65
32 a) Türev Finansal İşlemlerden	6,01	69,63	109,33	73,51
33 b) Diğer	0,18	0,09	0,01	0,15
34 F) Kambiyo İşlemleri Kârı	2.630,65	1.293,55	622,28	1.030,68
35 G) Diğer	149,29	103,38	61,15	112,60
36 FİNANSMAN GİDERLERİ (-) (37+...+42)	680,24	987,95	1.147,77	1.022,90
37 A) Kullanılan Kredilere Verilen Faizler	629,13	895,67	1.019,69	842,16
38 B) Faktoring İşlemlerinden Borçlara Verilen Faizler	19,68	31,50	33,86	25,52
39 C) Finansal Kiralama Giderleri	0,10	0,12	0,10	2,35
40 D) İhraç Edilen Menkul Kıymetlere Verilen Faizler	12,72	35,06	65,03	122,98
41 E) Diğer Faiz Giderleri	0,47	0,21	0,41	0,35
42 F) Verilen Ücret ve Komisyonlar	18,15	25,40	28,70	29,53
43 TAKİPTEKİ ALACAKLARA İLİŞKİN ÖZEL KARŞILIKLAR (-)	179,85	119,89	308,33	308,86
44 DİĞER FAALİYET GİDERLERİ (-) (45+49+55+56+57)	2.652,48	1.430,70	721,07	1.195,04
45 A) Menkul Değerler Değer Düşüş Gideri (46+47+48)	0,27	0,00	0,00	0,00
46 a) Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar/Zarara Yansıtılan Olarak Sınıflandırılan FV Değer Düşme Gideri	0,15	0,00	0,00	0,00
47 b) Satılmaya Hazır Finansal Varlıklardan	0,11	0,00	0,00	0,00
48 c) Vadeye Kadar Elde Tutulacak Yatırımlardan	0,00	0,00	0,00	0,00
49 B) Duran Varlıklar Değer Düşüş Giderleri (50+...+54)	0,35	0,19	0,11	0,14
50 a) Maddi Duran Varlık Değer Düşüş Giderleri	0,35	0,01	0,07	0,03
51 b) Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durudurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlıklar Değer Düşüş Giderleri	0,00	0,18	0,01	0,08
52 c) Şerefiye Değer Düşüş Gideri	0,00	0,00	0,02	0,00
53 d) Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar Değer Düşüş Giderleri	0,00	0,00	0,00	0,03
54 e) İştirak, Bağlı Ortaklık ve İş Ortaklıkları Değer Düşüş Giderleri	0,00	0,00	0,00	0,00
55 C) Türev Finansal İşlemlerden Zarar	6,14	87,72	49,43	219,22
56 D) Kambiyo İşlemleri Zararı	2.633,49	1.329,18	624,93	952,05
57 E) Diğer	12,23	13,62	46,61	23,63
58 NET FAALİYET K/Z (1+22)-(16+36+43+44)	495,97	605,99	759,30	614,34

59	BİRLEŞME İŞLEMİ SONRASINDA GELİR OLARAK KAYDEDİLEN FAZLALIK TUTARI	0,00	0,00	0,00	0,26
60	NET PARASAL POZİSYON KÂRI/ZARARI	0,00	0,00	0,00	0,00
61	SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ K/Z (58+59+60)	495,97	605,99	759,30	614,61
62	SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ KARŞILIĞI (±) (63+64+65)	84,18	113,24	149,22	112,33
63	A) Cari Vergi Karşılığı	100,75	127,87	151,06	161,88
64	B) Ertelenmiş Vergi Gider Etkisi (+)	5,54	8,35	21,79	5,88
65	C) Ertelenmiş Vergi Gelir Etkisi (-)	-22,11	-22,98	-23,62	51,77
66	SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM NET K/Z (61±62)	411,79	492,75	610,08	502,28
67	DURDURULAN FAALİYETLERDEN GELİRLER (68+69+70)	0,33	0,00	0,00	0,00
68	A) Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlık Gelirleri	0,33	0,00	0,00	0,00
69	B) Bağlı Ortaklık, İştirak ve İş Ortaklıkları Satış Karları	0,00	0,00	0,00	0,00
70	C) Diğer Durdurulan Faaliyet Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00
71	DURDURULAN FAALİYETLERDEN GİDERLER (-) (72+73+74)	0,03	0,07	0,00	0,00
72	A) Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlık Giderleri	0,03	0,07	0,00	0,00
73	B) Bağlı Ortaklık, İştirak ve İş Ortaklıkları Satış Zararları	0,00	0,00	0,00	0,00
74	C) Diğer Durdurulan Faaliyet Giderleri	0,00	0,00	0,00	0,00
75	DURDURULAN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ K/Z (67-71)	0,31	-0,07	0,00	0,00
76	DURDURULAN FAALİYETLER VERGİ KARŞILIĞI (±) (77+78+79)	0,02	-0,03	0,00	0,00
77	A) Cari Vergi Karşılığı	0,00	0,00	0,00	0,00
78	B) Ertelenmiş Vergi Gider Etkisi (+)	0,02	0,00	0,00	0,00
79	C) Ertelenmiş Vergi Gelir Etkisi (-)	0,00	0,03	0,00	0,00
80	DURDURULAN FAALİYETLER DÖNEM NET K/Z (75±76)	0,29	-0,04	0,00	0,00
81	NET DÖNEM KARI/ZARARI (66+80)	412,08	492,71	610,08	502,28
82	Hisse Başına Kâr / Zarar	0,74	1,85	1,11	0,68

Sektörel Ciro Dağılımı (1000 TL)

		2012	2013	% Değ.
1	Tarım, Hayvancılık, Ormancılık	1.527.037	1.703.689	11,6
2	Balıkçılık	26.257	79.266	201,9
3	Tarım Toplamı (1+2)	1.553.294	1.782.955	14,8
4	Enerji Üreten Madenlerin Çıkarılması	1.055.294	1.797.346	70,3
5	Enerji Üretmeyen Madenlerin Çıkarılması	1.191.002	481.243	-59,6
6	Gıda, Meşrubat ve Tütün Sanayi	2.925.093	2.789.624	-4,6
7	Tekstil ve Tekstil Ürünleri Sanayi	7.144.137	7.462.608	4,5
8	Deri ve Deri Ürünleri Sanayi	352.848	476.342	35,0
9	Ağaç ve Ağaç Ürünleri Sanayi	718.267	722.593	0,6
10	Kağıt Ham. ve Kağıt Ürünleri Basım Sanayi	1.744.077	2.022.617	16,0
11	Nükleer Yakıt, Petrol Ür., Kömür Ürünleri Sanayi	9.821.776	16.731.216	70,3
12	Kimya ve Kimya Ürünleri ile Sentetik Lif. Sanayi	1.777.004	2.232.346	25,6
13	Kauçuk ve Plastik Ürünleri Sanayi	1.654.564	1.933.651	16,9
14	Diğer Metal Dışı Madenler Sanayi	2.002.305	2.406.467	20,2
15	Metal Ana Sanayii ve İşlenmiş Madde Üretimi	4.932.501	5.188.263	5,2
16	Makine ve Techizat Sanayi	3.524.757	3.501.142	-0,7
17	Elektrikli ve Optik Aletler Sanayi	1.246.597	1.715.842	37,6
18	Ulaşım Araçları Sanayi	4.374.520	5.286.290	20,8
19	Başka Yerlerde Sınıflandırılmamış İmalat Sanayi	2.305.004	1.788.772	-22,4
20	Elektrikli Gaz ve Su Kaynakları	2.693.895	1.609.320	-40,3
21	İmalat Sanayi Toplamı (4+...+20)	49.463.641	58.145.682	17,6
22	İnşaat	6.952.229	7.759.074	11,6
23	Toptan ve Perakende Ticaret Mot. Ar. Servis Hizmetleri	8.187.051	12.321.515	50,5
24	Otel ve Restorantlar (Turizm)	729.594	544.400	-25,4
25	Taşımacılık, Depolama ve Haberleşme	2.920.265	4.033.594	38,1
26	Finansal Aracılık	1.648.518	2.519.663	52,8
27	a) Parasal Kurumlar	1.570.816	2.428.258	54,6
28	b) Diğer Finansal Aracılar	77.702	91.405	17,6
29	Emlak Komisyon, Kiralama ve İşletmecilik Faaliyetleri	1.213.626	1.623.246	33,8
30	Savunma ve Kamu Yönetimi Zorunlu Sosyal Güvenlik Kurumları	9.420	12.264	30,2
31	Eğitim	27.747	33.047	19,1
32	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	671.094	552.905	-17,6
33	Diğer Toplumsal Sosyal ve Kişisel Hizmetler	3.416.116	3.236.130	-5,3
34	İşçi Çalıştıran Özel Kişiler	27.411	25.924	-5,4
35	Uluslararası Örgüt ve Kuruluşlar	471	2.379	405,1
36	Hizmet Toplamı (22+...+35) - (27+28)	25.803.542	32.664.141	26,6
37	DİĞER	528.836	1.239.556	134,4
38	GENEL TOPLAM (3+21+36+37)	77.349.313	93.832.334	21,3

Sektörel Ciro Dağılımı Payları (%)

		2011	2012	2013
1	Tarım, Hayvancılık, Ormancılık	1,81	1,97	1,82
2	Balıkçılık	0,04	0,03	0,08
3	Tarım Toplamı (1+2)	1,86	2,01	1,90
4	Enerji Üreten Madenlerin Çıkarılması	0,57	1,36	1,92
5	Enerji Üretmeyen Madenlerin Çıkarılması	2,98	1,54	0,51
6	Gıda, Meşrubat ve Tütün Sanayi	3,66	3,78	2,97
7	Tekstil ve Tekstil Ürünleri Sanayi	10,11	9,24	7,95
8	Deri ve Deri Ürünleri Sanayi	0,48	0,46	0,51
9	Ağaç ve Ağaç Ürünleri Sanayi	0,93	0,93	0,77
10	Kağıt Ham. ve Kağıt Ürünleri Basım Sanayi	2,85	2,25	2,16
11	Nükleer Yakıt, Petrol Ür., Kömür Ürünleri Sanayi	7,01	12,70	17,83
12	Kimya ve Kimya Ürünleri ile Sentetik Lif. Sanayi	2,46	2,30	2,38
13	Kauçuk ve Plastik Ürünleri Sanayi	2,21	2,14	2,06
14	Diğer Metal Dışı Madenler Sanayi	3,19	2,59	2,56
15	Metal Ana Sanayii ve İşlenmiş Madde Üretimi	7,31	6,38	5,53
16	Makine ve Techizat Sanayi	4,43	4,56	3,73
17	Elektrikli ve Optik Aletler Sanayi	1,70	1,61	1,83
18	Ulaşım Araçları Sanayi	6,40	5,66	5,63
19	Başka Yerlerde Sınıflandırılmamış İmalat Sanayi	3,54	2,98	1,91
20	Elektrikli Gaz ve Su Kaynakları	4,04	3,48	1,72
21	İmalat Sanayi Toplamı (4+...+20)	63,84	63,95	61,97
22	İnşaat	10,04	8,99	8,27
23	Toptan ve Perakende Ticaret Mot. Ar. Servis Hizmetleri	9,20	10,58	13,13
24	Otel ve Restorantlar (Turizm)	1,12	0,94	0,58
25	Taşımacılık, Depolama ve Haberleşme	3,25	3,78	4,30
26	Finansal Aracılık	2,21	2,13	2,69
27	a) Parasal Kurumlar	2,04	2,03	2,59
28	b) Diğer Finansal Aracılar	0,17	0,10	0,10
29	Emlak Komisyon, Kiralama ve İşletmecilik Faaliyetleri	1,86	1,57	1,73
30	Savunma ve Kamu Yönetimi Zorunlu Sosyal Güvenlik Kurumları	0,01	0,01	0,01
31	Eğitim	0,09	0,04	0,04
32	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	1,01	0,87	0,59
33	Diğer Toplumsal Sosyal ve Kişisel Hizmetler	4,55	4,42	3,45
34	İşçi Çalıştıran Özel Kişiler	0,06	0,04	0,03
35	Uluslararası Örgüt ve Kuruluşlar	0,00	0,00	0,00
36	Hizmet Toplamı (22+...+35) - (27+28)	33,41	33,36	34,81
37	DİĞER	0,89	0,68	1,32
38	GENEL TOPLAM (3+21+36+37)	100,00	100,00	100,00

EK 2 - ŞUBELER

(31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla BDDK'nın Faaliyet İzni Verdiği Şirketler)

Şubeler

	Şube
1. ABC Faktoring A.Ş.	3
2. Acar Factoring A.Ş.	-
3. ACL Faktoring A.Ş.	-
4. Ak Faktoring A.Ş.	-
5. Akdeniz Faktoring A.Ş.	1
6. Akın Faktoring Hizmetleri A.Ş.	-
7. Anadolu Faktoring A.Ş.	2
8. Analiz Faktoring A.Ş.	2
9. Ar Faktoring Finansal Hizmetler A.Ş.	-
10. Arena Faktoring A.Ş.	4
11. As Faktoring Hizmetleri A.Ş.	-
12. Atak Faktoring Hizmetleri A.Ş.	-
13. Atılım Faktoring A.Ş.	1
14. Başer Faktoring A.Ş.	4
15. Bayramoğlu Faktoring A.Ş.	1
16. Berg Faktoring A.Ş.	1
17. C Faktoring A.Ş.	-
18. Çağdaş Faktoring A.Ş.	3
19. Ce-Sa Faktoring A.Ş.	-
20. Çözüm Faktoring A.Ş.	2
21. Creditwest Faktoring A.Ş.	1
22. Değer Faktoring A.Ş.	1
23. Demir Faktoring A.Ş.	-
24. Deniz Faktoring A.Ş.	14
25. Destek Faktoring A.Ş.	-
26. Devir Faktoring A.Ş.	1
27. Doğa Faktoring A.Ş.	5
28. Doğan Faktoring A.Ş.	-
29. Eko Faktoring A.Ş.	15
30. Ekspo Faktoring A.Ş.	-
31. Eren Faktoring A.Ş.	-
32. Erişim Faktoring A.Ş.	5
33. Fiba Faktoring A.Ş.	9
34. Finans Faktoring Hizmetleri A.Ş.	3
35. First Faktoring A.Ş.	-
36. Garanti Faktoring A.Ş.	21
37. Girişim Faktoring A.Ş.	-
38. Global Faktoring A.Ş.	-

39. Halk Faktoring A.Ş.	-
40. Huzur Faktoring A.Ş.	5
41. ING Faktoring A.Ş.	4
42. İş Faktoring A.Ş.	-
43. Kapital Faktoring Hizmetleri A.Ş.	4
44. Katar Faktoring A.Ş.	2
45. Kent Faktoring A.Ş.	8
46. Kıbrıs İktisat Faktoring A.Ş.	-
47. Kredi Alta Faktoring A.Ş.	-
48. Kredi Finans Faktoring Hizmetleri A.Ş.	2
49. Lider Faktoring A.Ş.	25
50. Makro Faktoring A.Ş.	-
51. Merkez Faktoring A.Ş.	-
52. Mert Finans Faktoring Hizmetleri A.Ş.	-
53. Met-ay Faktoring A.Ş.	1
54. MNG Faktoring A.Ş.	13
55. Optima Faktoring Hizmetleri A.Ş.	8
56. Pamuk Faktoring A.Ş.	-
57. Para Finans Faktoring Hizm.A.Ş.	6
58. Prime Faktoring Hizmetleri A.Ş.	-
59. Sardes Faktoring A.Ş.	1
60. Şeker Faktoring Hizmetleri A.Ş.	7
61. Şirinoğlu Faktoring A.Ş.	49
62. Strateji Faktoring A.Ş.	6
63. Sümer Faktoring A.Ş.	-
64. Tam Faktoring A.Ş.	19
65. TEB Faktoring A.Ş.	15
66. Tekstil Faktoring Hizmetleri A.Ş.	5
67. Trend Faktoring A.Ş.	2
68. Tuna Faktoring A.Ş.	4
69. Turkish Faktoring A.Ş.	1
70. Ulusal Faktoring A.Ş.	9
71. Vakıf Finans Faktoring Hizmetleri A.Ş.	-
72. VDF Faktoring A.Ş.	-
73. Yapı Kredi Faktoring A.Ş.	10
74. Yaşar Faktoring A.Ş.	14
75. Yeditepe Faktoring Hizmetleri A.Ş.	-
76. Zorlu Faktoring A.Ş.	-
TOPLAM	319

Kaynak: Finansal Kuruluşlar Birliği

EK 3 – LİSANSI İPTAL EDİLEN ŞİRKETLER

Lisansı BDDK tarafından iptal edilen Faktoring şirketleri

	İptal Tarihi
1. KIZILKAPLAN FAKTORİNG FİNANS HİZMETLERİ A.Ş.	20.07.2006
2. KOÇ FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	14.12.2006
3. K FAKTORİNG A.Ş.	25.01.2007
4. ÖZ FİNANS FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	22.11.2007
5. EURO FAKTORİNG ALACAK ALIM A.Ş.	28.02.2008
6. TASFİYE HALİNDE ADK FAKTORİNG FİNANS HİZMETLERİ A.Ş.	28.02.2008
7. AVRASYA FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	17.04.2008
8. BAYINDIR FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	17.04.2008
9. PERA FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	17.04.2008
10. KÖROĞLU FİNANS FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	15.05.2008
11. GOLD FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	26.06.2008
12. SAFİR FİNANS VE FAKTORİNG A.Ş.	08.10.2008
13. ÜNİVERSAL FİNANS FAKTORİNG A.Ş.	01.10.2009
14. KURTULUŞ FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	02.04.2009
15. ORTAK FAKTORİNG A.Ş.	02.07.2009
16. ŞARK FİNANS FAKTORİNG A.Ş.	22.07.2009
17. BEST FAKTORİNG A.Ş.	05.08.2009
18. SERAY FAKTORİNG A.Ş.	07.01.2010
19. AKÇE FİNANS FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	15.04.2010
20. ANA FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	15.04.2010
21. FON FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	15.09.2010
22. GİSAD FAKTORİNG A.Ş.	06.10.2010
23. ULUS FAKTORİNG A.Ş.	21.10.2010
24. D FAKTORİNG A.Ş.	21.10.2010
25. ERA FİNANS FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	21.10.2010
26. İLKE FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	11.11.2010
27. SÜZER FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	07.04.2011
28. HEDEF FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	05.05.2011
29. EDF FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	29.12.2011
30. GÜVEN FAKTORİNG A.Ş.	10.02.2011
31. BATI FAKTORİNG A.Ş.	29.11.2012
32. SARAY FAKTORİNG A.Ş.	20.12.2012
33. IVME FAKTORİNG A.Ş.	21.03.2013
34. FORTİS FAKTORİNG A.Ş.	20.06.2013
35. ARTI FİNANS FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	04.07.2013
36. HEPKON FAKTORİNG A.Ş.	01.11.2013

EK 4 – ÜLKELER İTİBARI İLE FAKTORİNG VERİLERİ

2013 Yılında Ülke Bazında Cirolar (Milyon Dolar)

Şirket Sayısı	Ülke	Yurtiçi	Yurtdışı	Toplam
AVRUPA				
210	Almanya	180.296	56.119	236.414
4	Avusturya	14.013	5.461	19.475
5	Belarus	414	207	621
5	Belçika	49.360	16.453	65.813
7	Bulgaristan	1.767	442	2.208
8	Çek Cumhuriyeti	5.071	2.247	7.318
6	Danimarka	7.397	4.931	12.328
4	Estonya	2.301	320	2.621
5	Finlandiya	20.703	3.725	24.428
11	Fransa	223.377	53.296	276.674
20	Hırvatistan	4.251	91	4.342
4	Hollanda	46.651	25.120	71.770
40	İngiltere	397.013	28.221	425.234
7	İrlanda	27.327	1.942	29.269
21	İspanya	140.499	20.358	160.857
40	İsveç	40.892	1.265	42.157
8	İsviçre	3.865	414	4.279
41	İtalya	188.780	56.899	245.678
3	Kıbrıs	3.865	32	3.896
7	Letonya	493	324	817
8	Litvanya	1.446	2.367	3.813
1	Lüksemburg	389	173	562
19	Macaristan	3.234	439	3.673
2	Malta	148	98	246
7	Norveç	19.846	2.646	22.492
33	Polonya	36.907	6.691	43.598
14	Portekiz	27.143	3.640	30.783
15	Romanya	2.880	864	3.744
31	Rusya	56.688	1.226	57.913
20	Sırbistan	886	51	937
5	Slovakya	883	591	1.474
4	Slovenya.	507	357	864
79	Türkiye	36.627	7.588	44.215
32	Ukrayna	1.829	21	1.849
8	Yunanistan	14.096	2.596	16.692
732	Avrupa Toplamı	1.561.841	307.214	1.869.055
AMERİKA				
110	A.B.D.	99.014	16.562	115.577
5	Arjantin	1.146	35	1.181
1	Bolivya	25	18	43
1	Brezilya	43.476	72	43.548
15	El Salvador			
4	Guatemala			

1	Honduras			
57	Kanada	7.311	529	7.840
27	Kolombiya	9.245	522	9.766
7	Kosta Rica	159	0	159
18	Meksika	38.469	261	38.730
23	Nikaragua			
18	Panama	997	3	999
9	Peru	10.960	306	11.267
140	Şili	32.711	2.484	35.195
3	Uruguay	76	4	80
1.544	Amerika Toplamı	243.587	20.796	264.384
	AFRİKA			
2	Fas	2.760	1.042	3.802
6	Güney Afrika	26.610	166	26.776
6	Mısır	276	345	621
1	Moritus	200	0	200
4	Tunus	473	41	515
19	Afrika Toplamı	30.320	1.594	31.914
	ASYA			
5	B.A.E.	2.760	2.070	4.831
27	Çin	407.781	114.111	521.892
1	Endonezya	1.115	15	1.130
6	Ermenistan	69	17	86
12	Hindistan	6.901	331	7.232
15	Hong Kong	10.697	33.815	44.511
6	İsrail	1.394	69	1.463
4	Japonya	105.482	1.146	106.627
1	Katar	76	46	121
19	Kore	10.135	6.901	17.036
1	Lübnan	421	65	486
5	Malezya	1.967	493	2.460
9	Singapur	9.013	4.748	13.761
15	Tayland	4.571	50	4.621
21	Tayvan	38.646	62.109	100.755
1	Ürdün	0	0	0
8	Vietnam	28	110	138
157	Asya Toplamı	601.055	226.095	827.150
	AVUSTURALASYA			
18	Avustralya	85.761	242	86.002
18	Toplam Avusturalasya	85.761	242	86.002
2.470	Dünya Toplam	2.522.564	555.941	3.078.505

Kaynak: FKB

2007 – 2013 Yıllarında Ülke Bazında Faktoring Ciroları (Milyon Dolar)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Değ.
AVRUPA								
Almanya	129.940	149.460	137.566	172.114	204.765	207.558	236.414	13,90
Avusturya	7.620	8.954	9.481	11.038	11.643	14.463	19.475	34,65
Belçika	28.032	31.725	34.207	42.788	49.501	55.841	65.813	17,86
Belarus							621	
Bulgaristan	438	635	486	731	1.309	1.978	2.208	11,66
Çek Cumhuriyeti	6.979	7.050	5.377	5.860	6.628	6.851	7.318	6,82
Danimarka	12.372	7.755	10.153	10.630	11.869	11.603	12.328	6,25
Estonya	1.898	2.012	1.430	1.630	1.508	2.475	2.621	5,91
Finlandiya	18.469	17.837	15.375	16.476	16.844	22.415	24.428	8,98
Fransa	177.624	190.350	183.300	203.626	226.203	245.892	276.674	12,52
Hırvatistan	1.606	2.961	3.504	3.711	2.940	2.992	4.342	45,14
Hollanda	46.457	42.300	42.900	46.505	59.602	65.925	71.770	8,87
İngiltere	418.284	265.080	279.727	300.609	347.351	383.947	425.234	10,75
İrlanda	33.462	33.840	27.691	26.836	23.750	26.312	29.269	11,24
İspanya	122.201	141.000	149.037	150.022	158.237	163.541	160.857	-1,64
İsveç	31.682	22.560	26.827	24.926	37.911	43.707	42.157	-3,55
İsviçre	3.669	3.652	7.150	5.315	4.470	3.956	4.279	8,17
İtalya	179.288	180.762	177.678	190.994	226.983	239.806	245.678	2,45
Kıbrıs	4.358	4.590	4.791	4.584	4.869	4.417	3.896	-11,79
Letonya	1.694	2.143	1.287	436	481	714	817	14,41
Litvanya	3.927	4.724	2.510	2.046	2.765	3.280	3.813	16,25
Lüksemburg	715	846	499	427	233	394	562	42,49
Macaristan	4.526	4.512	3.604	4.437	3.650	3.528	3.673	4,09
Malta	37	73	150	181	259	316	246	-22,36
Norveç	24.820	21.150	21.593	20.030	21.243	23.885	22.492	-5,83
Polonya	11.534	10.998	17.160	21.539	23.193	32.316	43.598	34,91
Portekiz	24.656	25.380	25.327	27.578	36.123	30.257	30.783	1,74
Romanya	1.898	2.327	2.002	2.392	3.345	3.850	3.744	-2,74
Rusya	19.126	22.772	12.269	16.161	27.435	46.380	57.913	24,87
Sırbistan	330	522	586	664	1.200	1.253	937	-25,18
Slovakya	2.015	2.256	1.616	1.303	1.517	1.350	1.474	9,18
Slovenya	664	917	930	864	713	857	864	0,81
Türkiye	28.653	25.451	29.000	51.803	39.997	41.799	44.215	5,78
Ukrayna	1.299	1.853	758	717	1.237	1.626	1.849	13,76
Yunanistan	10.833	14.382	17.589	19.552	19.087	16.825	16.692	-0,79
Avrupa Toplamı	1.361.105	1.252.824	1.253.608	1.388.584	1.578.921	1.712.369	1.869.055	8,14
AMERİKA								
A.B.D	141.620	141.000	126.555	126.227	136.049	102.240	115.577	13,04
Arjantin	529	501	479	465	615	810	1.181	45,87
Bolivya			26	24	45	46	43	-7,28
Brezilya	30.748	31.098	42.385	65.173	59.114	57.522	43.548	-24,29
El Salvador						396	0	-100,00
Guatemala						303	0	-100,00
Honduras	139	7	150	213	39	40	0	-100,00
Kanada	6.234	4.230	4.648	4.947	6.846	9.361	7.840	-16,25
Kolombiya	2.964	2.961	3.420	3.699	6.466	6.015	9.766	62,37
Kosta Rika						237	159	-33,12
Meksika	13.432	13.466	3.032	19.317	27.306	34.452	38.730	12,42
Panama	705	649	715	797	907	1.123	999	-11,05
Peru	946	1.234	1.084	3.603	3.189	3.046	11.267	269,91

Şili	21.345	22.278	20.735	21.820	27.858	31.644	35.195	11,22
Uruguay						80	80	-0,47
Amerika Toplamı	218.661	217.422	203.228	246.284	268.433	247.672	264.384	6,75
AFRİKA								
Fas	964	1.199	1.301	1.423	1.822	2.431	3.802	56,42
Güney Afrika	14.279	17.075	19.305	20.090	27.700	28.187	26.776	-5,01
Mısır	29	71	157	266	259	290	621	114,12
Tunus	358	357	395	392	441	471	515	9,37
Maritius			173	166	165	169	200	18,26
Afrika Toplamı	15.629	18.701	21.331	22.337	30.386	31.548	31.914	1,16
ASYA								
B.A.E	496	2.623	2.731	2.657	2.267	3.824	4.831	26,34
Çin	48.145	77.550	96.239	205.351	354.620	453.246	521.892	15,15
Endonezya					4	4	1.130	
Ermenistan		10	10	18	18	0	86	
Hindistan	7.380	7.332	3.790	3.654	3.628	4.813	7.232	50,28
Hong Kong	11.242	11.985	11.553	19.133	22.530	38.690	44.511	15,05
İsrail	1.168	1.974	2.002	2.192	2.138	1.875	1.463	-21,97
Japonya	113.473	150.165	119.691	130.877	144.140	128.171	106.627	-16,81
Katar			33	31	97	99	121	22,82
Kore	1.394	1.269	4.200	6.748	10.478	10.548	17.036	61,51
Lübnan	257	564	601	598	423	397	486	22,42
Malezya	683	776	1.001	1.406	1.360	2.350	2.460	4,68
Singapur	4.774	5.640	6.721	7.706	8.642	11.431	13.761	20,38
Tayland	3.270	3.337	3.013	2.784	3.991	5.721	4.621	-19,23
Tayvan	62.050	68.738	48.334	89.023	103.397	92.295	100.755	9,17
Ürdün			61	57	16	16	0	-100,00
Vietnam	63	120	135	86	87	80	138	71,61
Asya Toplamı	254,396	332,082	300,114	472,322	657,837	753,560	827,150	9.77%
AVUSTRALASYA								
Avustralya	48.297	45.890	56.356	59.679	74.491	65.406	86.002	31,49
Avustralasya Toplamı	49.319	46.877	57.357	60.476	75.269	66.197	86.002	29,92
DÜNYA TOPLAM	1.899.111	1.867.906	1.835.639	2.190.002	2.610.844	2.811.345	3.078.505	9,50

Kaynak: FKB

Kaynaklar

- BDDK istatistikleri
- T.C.M.B.
- SPK
- Finansal Kuruluşlar Birliği Faktoring Sektörü Temsilcileri
- Factors Chain International
- Sektörde çalışanlarla mülakatlar
- Faktoring Şirketleri Bağımsız Denetim Raporları

“İşbu Rapor; Türkiye Faktoring Sektörünün 2013 yılı performansının bağımsız bir kuruluş tarafından raporlanması ve değerlendirilmesi amacıyla Finansal Kurumlar Birliği’nin talebi üzerine TurkRating tarafından hazırlanmıştır. Raporda yer alan tablo, grafik, şirket verileri, tespit ve değerlendirmelerin doğruluğu ve uygunluğu TurkRating’in sorumluluğundadır. “
